

1 2024

Ročník XXX

Vydáva
Slovenská advokátska komora
Kolárska 6, 813 42 Bratislava
www.sak.sk

NEPREHLIADNITE!

**K POVINNÝM
PLATBÁM**

**Vzťah nariadenia DMA
a práva hospodárskej súťaže**
a jeho vplyv na malé
a stredné podniky

**K nožnej zmene spôsobu
určenia výšky škody
v trestnom zákone**

**Rozhodnutie Súdneho
dvora Európskej únie**
ako dôvod žaloby
na obnovu konania

ADVOKÁTSKA SLOVENSKÁ
KOMORA

bulletin slovenskej advokácie

Nadácia
Slovenská

Kolárska 4, 813 42 Bratislava
IČO: 30 700 000

Bankové spojenie: VÚB
IBAN: SK26 0200 0000 0000 0000 0000
SWIFT: VUBS3301

www.nadacia.sk

ZWIRN
OFFICE

Kancelárie od 30 m² v **prémiovej lokalite**
business centra Bratislavy.

Miesto prenájmu vlastný office
už od 154.000 EUR bez DPH

□
Výborná
dostupnosť

□
Skvelá
viditeľnosť

□
Moderné
technológie

□
Kompletná
vybavenosť

□
Zelené
vnútrobloky

□
Oddychová
terasa

www.yit.sk/zwirnoffice

YIT

Výhodné financovanie
bez predkladania fin.
výkazov pre členov SAK

0800 800 474

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax

Vychádza šesťkrát do roka (dvojmesačník)

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Vydáva Slovenská advokátska komora

Kolárska 6, 813 42 Bratislava

IČO: 30 795 141

ADVOKÁTSKA
KOMORA
SLOVENSKÁ

Redakčná rada

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)

prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

doc. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.

doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.

JUDr. Soňa Mesiarkinová

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

JUDr. Eva Sihelníková, PhD.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

prof. JUDr. Marek Števec, DrSc.

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.

Redakcia

Výkonná redaktorka:

PhDr. Nadľa Ondrišová (02 204 227 28)

ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová (02 204 227 26)

darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia:

Ing. Ladislav Blecha

Predtlačová príprava:

Helondia, s. r. o., Bratislava

Tlač:

Printhall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Darina Stračinová (02/204 227 26)

darina.stracinova@sak.sk

Uzávierka odbornej časti: 11. 1. 2024

Uzávierka redakčnej časti: 6. 2. 2024

Číslo bolo zverejnené 16. 2. 2024

bulletin slovenskej advokácie 1/2024

Obsah

AKTUÁLNE

4 ROZHOVOR

Považujem za absolútne správne, že priebeh disciplinárnych konaní je neverejný

JUDr. Andrea Mesiarik Havelková

DISKUSIA

7 Odporovanie dohode o vyporiadaní BSM uzavretej vo forme súdneho zmiernu

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

9 K POVINNÝM PLATBÁM

PRÁVNA TEÓRIA A PRAX

ČLÁNKY

10 Vzťah nariadenia DMA a práva hospodárskej súťaže

a jeho vplyv na malé a stredné podniky

JUDr. Martina Semanová, JUDr. Martin Friedrich

18 K nožnej zmene spôsobu určenia výšky škody v trestnom zákone

JUDr. Karin Vrtíková, PhD., JUDr. Ivana Mokrá

23 Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie

ako dôvod žaloby na obnovu konania

Mgr. Viliam Poništ, PhD.

JUDIKATÚRA

31 K spôsobom skončenia pracovného pomeru

zo strany agentúry dočasného zamestnávania

33 Európska prokuratúra a cezhraničné vyšetrovanie

ADVOKÁCIA

SAK

36 Správy a udalosti

41 Zo zasadnutí Predsedníctva SAK

44 Pýta(j)te sa predsedníctva

45 Advokát Chess Open Bratislava 2024 (Pozvánka)

46 Novoročné stretnutie právnikov

40 Tretie desaťročie Bulletinu slovenskej advokácie

54 Povinnosť advokáta vyjadriť sa na požiadanie SAK – fikcia doručenia zásielky

ZAHRANIČIE

56 Povinnosť advokáta rokovať s advokátom protistrany –

povinnosť odmietnuť poskytnutie právnych služieb

58 Seminár o americkom práve (Pozvánka)

59 Stage international 2024 (Ponuka stáže v Paríži)

ZAUJÍMAVOSTI

60 XIX. konferencia o dejinách advokácie

63 LITERATÚRA

Medzitímni a čiastočné rozhodnutí ve světle judikatury a evropské komparace

JUDr. Katarína Gešková, PhD.

K fotografii na obálke: Odovzdávanie cien víťazom publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie. Zľava: predseda RR BSA Jozef Brázdil, Katarína Kesselová (3. miesto), Karin Vrtíková (2. miesto), Miroslava Kušnířiková (1. miesto), predseda SAK Martin Puchalla, riaditeľka Wolters Kluwer Klára Rabel Glosíková a podpredseda SAK Ondrej Laciak. Viac na s. 46. Foto V. Zigo

Pokyny pre autorov príspevkov

1. Do redakcie (**ondrisova@sak.sk**) treba poslať rukopis v elektronickej podobe (Microsoft Word), **ktorý doteraz nebol publikovaný v inom periodiku. Odborný a vedecký článok nesmie byť popisný a svojim obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe.**
 2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
 3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pred vlastný text treba pripojiť krátky úvod (**perex**) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitulkami.
 4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb je potrebné uviesť akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
 5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní treba uvádzať bibliografické údaje podľa nasledovnej schémy:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: Názov diela. Prípadný podtitul. Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
 6. Autor pripojí krátku **anotáciu v rozsahu do 600 znakov** vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
 7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu 290 × 343 pixelov** (rozmer 25 × 29 mm pri rozlíšení 300 dpi), ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej plôške.
 8. **Maximálny odporúčaný rozsah** odborného a vedeckého článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. Rozsah poznámok pod čiarou nesmie prekročiť 25 % rozsahu textu. K recenzii je potrebné dodať scan obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť maximálne 1 rok.
 9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultuje s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku. **Redakčná rada posudzuje anonymizované články.**
 10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
 11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
 12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.
 13. **Všetky príspevky sú povinne recenzované.**
Recenzné konanie sa riadi princípmi anonymného, objektívneho posudzovania príspevkov, rešpektu k názorom autorov a takej pomoci autorom, ktorá umožní publikovanie príspevkov po ich úprave, prepracovaní alebo doplnení.
Recenzenti sú určení redakčnou radou Bulletinu slovenskej advokácie v počte zodpovedajúcom povahe príspevku. Vedecký alebo odborný príspevok však posudzujú vždy najmenej dvaja recenzenti. Posudzovatelia postupujú v recenznom konaní podľa všeobecne platných zásad na posudzovanie príspevkov zasielaných do vedeckých a odborných právnických časopisov, **postupujú objektívne a nestranne na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií so zohľadnením náročnosti spracovania témy, aktuálnosti, odbornej úrovne a používania odbornej terminológie, formálneho spracovania, použitia vedeckých metód spracovania, vedeckého prínosu a primeranosti rozsahu.**
Kvalita príspevku sa posudzuje najmä podľa jeho originalnosti a dôležitosti pre poznanie a rozvoj práva. Záver o chýbajúcej originalnosti alebo bezvýznamnosti príspevku musí byť podložený odkazom na už uverejnené práce alebo na skutočnosti, z ktorých vyplýva, že príspevok neprináša žiadne poznatky pre vedu alebo prax.
Recenzenti predložia recenzné posudky redakčnej rade v lehote, ktorá zodpovedá zložitosti posudzovaného textu alebo v rovnakej lehote navrhnú jeho úpravu, prepracovanie alebo doplnenie.
Požiadavky na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorom zasielajú výlučne v mene redakčnej rady. Na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorovi určí primeraná lehota. Po jej uplynutí redakčná rada posúdi, do akej miery autor splnil určené požiadavky a podľa výsledku rozhodne, ako naloží s príspevkom.
Po recenznom konaní o publikovaní všetkých príspevkov rozhoduje redakčná rada. Výsledok recenzného konania nezaväzuje redakčnú radu; redakčná rada však zásadne vychádza z jeho výsledku.
-

Milé kolegyně, milí kolegovia,

pred viac ako dvomi dekadami rokov som so zatajeným dychom a hrdo prebral absolventský diplom na právnickej fakulte. Ešte koncom roka 2022 som so zatajeným dychom otvoril prvýkrát aplikáciu umelej inteligencie Chat GPT a – už rozumiem, prečo je taká dôležitá pre budúcnosť advokácie.

Táto aplikácia umelej inteligencie zobrala svet „útokom“. Nezaostaviteľne ovplyvňuje všetky profesie. Prirovnajme to k mílnikom, keď do advokácie vstúpili počítače, internet a elektronická komunikácia.

Som fascinovaný jednoduchosťou, ako sa s Chat GPT pracuje. Je niečo ako výkonný asistent. Robí rešerše, vyhľadáva informácie, zostavuje grafy, prekladá, kontroluje text. A to je iba najjednoduchšou ukážkou toho, čo dokáže umelá inteligencia!

Podobné aplikácie ponúkajú aj iné technologické giganty, takže môžete pracovať s Bardom, alebo využívať prvky AI integrované v prehliadačoch.

Samotné aplikácie umelej inteligencie majú predsa len niekoľko výnimočných znakov. Jedným z nich je rýchlosť, ako prenikajú do bežnej advokátskej praxe. A to aj na Slovensku.

Druhým charakteristickým znakom pre umelú inteligenciu je hĺbka jej vplyvu na advokáta a jeho prácu, ako aj na advokáciu ako celok. Sme na začiatku tohto procesu a nepoznáme ešte odpoveď na otázku, ako pevne bude umelá inteligencia spojená s výkonom advokácie. Dostupné nástroje zatiaľ iba naznačujú svoj potenciál.

Bude umelá inteligencia písať podania za advokáta? Nahradí advokátskych koncipientov?

To sú legitímne otázky, ktoré sa pýta stále viac a viac advokátov. Sú dôležité pre celú našu budúcnosť. Preto je kľúčové pozorne a aktívne sledovať rozvoj umelej inteligencie a jej vplyv na advokáciu.

Legislatívny vývoj na úrovni Európskej únie by mal tento rok vyústiť do prvej svetovej regulácie niektorých systémov umelej inteligencie. Zároveň zameriavame pozornosť aj na špecifickú úpravu, odporúčania a dobrú prax spojenú s používaním AI v advokácii v iných krajinách Európy a v USA. Veľmi dôležitým zdrojom poznatkov a odporúčaní pre aplikáciu umelej inteligencie do advokátskej rutiny sú dokumenty pripravené na pôde CCBE.

Naše zistenia sme v minulom roku aktívne zdieľali na rôznych odborných fórach organizovaných Slovenskou advokátskou komorou a aj na stretnutí s Českou advokátskou komorou. Pre kolegov sme organizovali aj praktické semináre s názornými ukážkami používania Chat GPT v advokátskej praxi.

Tento rok očakávame na európskej úrovni schválenie AI Aktu a širšiu diskusiu k návrhu smernice o mimozmluvnej zodpovednosti za škodu spôsobenú umelou inteligenciou. Vo vzťahu k advokátskej umelej inteligencii pripravíme pozičný dokument SAK, plánujeme ďalšie vzdelávacie aktivity k právnym aspektom AI a praktické semináre o bezpečnom používaní Chat GPT a podobných nástrojov.

Predpokladáme, že sa objavia špecifické riešenia a služby pre advokátov využívajúce umelú inteligenciu. Bude to sledovať a prinášať naše zistenia, odporúčania a podnety do širšej diskusie s členmi.

Beriem túto tému vážne a zodpovedne a som presvedčený, že advokácii svedčí plávať stredným prúdom technologického pokroku. Na jednej strane nemôžeme zatvárať oči pred technologickými novinkami. Na druhej strane, ak by sme chceli byť technologickým lídrom, môže to znamenať riziko pre výkon advokácie.

Aj vo vzťahu k technologickým novinkám totiž platí, že každý advokát musí vždy myslieť na svoju nezávislosť, odbornosť a dôvernosť klientskej komunikácie. A to z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska.

Vážení kolegovia, vaše skúsenosti, odporúčania a návrhy sú v tomto procese stále dôležitejšie, a preto vám ďakujem, že prispievate do diskusie.

JUDr. Ing. Miroslav Chlipala, PhD., LL.M.

člen Predsedníctva SAK

predseda pracovnej skupiny pre elektronizáciu advokácie

ROZHOVOR

Považujem za absolútne správne, že priebeh disciplinárnych konaní je neverejný

JUDr. Andrea Mesiarik Havelková – v súčasnosti predsedníčka Odvolacej disciplinárnej komisie Slovenskej advokátskej komory nám poskytla rozhovor o pôsobení v tomto samostatnom orgáne.

■ **Prejavom fungujúcej a nezávislej samosprávy je aj vlastný výkon disciplinárnej pôsobnosti. Odvolacia disciplinárna komisia, ktorej predsedáte, má v rámci týchto konaní samozrejme určujúce postavenie. Aké sú základné východiská činnosti ODK v disciplinárnom konaní?**

Odvolacia disciplinárna komisia SAK bola vytvorená novelou Zákona o advokácii s účinnosťou od 1. 1. 2013 ako samostatný orgán Slovenskej advokátskej komory. Rozhoduje na II. stupni o odvolaniach disciplinárne obvinených, či navrhovateľa, voči rozhodnutiam senátov DK SAK. Do toho času o nich rozhodovalo v rámci svojej činnosti Predsedníctvo

SAK. Po prvý raz členov odvolacej komisie volila Konferencia advokátov v roku 2013.

Otázka smerujúca k východiskám činnosti ODK SAK je preto podľa môjho názoru skôr otázkou na „matky a otcov zakladateľov“, nie na mňa ako v poradí už tretiu predsedníčku tohto najmladšieho orgánu Slovenskej advokátskej komory.

Historicky prvým predsedom ODK SAK bol od roku 2013 JUDr. Štefan Ondriš a následne po ňom od roku 2017 JUDr. Ľubomír Hreždovič.

S istotou možno povedať, že kreovanie ODK SAK, ako samostatného orgánu advokátskeho stavu, kladie dôraz na odbornosť a kvalitu vedených odvolacích disciplinárnych konaní a v nich vydaných rozhodnutí, vrátane zabezpečenia kontinuity a zjednocovania rozhodovacej praxe. K tomu nepochybne prispieva aj skutočnosť, že mnohí z členov súčasnej ODK SAK v nej pôsobia viaceré volebných období, ako napr. JUDr. Mária Chrenková, ktorá stála pri zrode ODK SAK, kedy ako členka P SAK bola jednou z tých, ktorí prišli s myšlienkou vytvorenia nového odvolacieho orgánu a túto pretavili do praxe.

Súčasne by som rada vyzdvihla aj pôsobenie „nováčikov“ v našej komisii, ktorí sa veľmi kvalitne ujali svojich úloh a pri niesli svoj „čerstvý“ pohľad na činnosť a rozhodovanie odvolacích senátov.

Keďže na tomto mieste nie je priestor na menovanie všetkých členov ODK SAK, ktorých ja osobne vnímam ako tie najlepšie východiská pre jej činnosť, odporúčam kolegom, aby navštívili stránku www.sak.sk, kde nájdú zloženie celej ODK SAK, ako aj jednotlivých jej členov, vrátane našich fotografií.

■ **Sťažnostné oddelenie komory podľa štatistík ročne rieši vyše 400 sťažností. Rádovo sto vecí je dôvodných a pri väčšine z nich je podaný disciplinárny návrh. Discip-**

linárne senáty oslobodia advokáta približne v 16 percentách prípadov. Zaujímavé sú aj štatistiky rozhodovania v rámci ODK, podľa ktorých boli prvostupňové rozhodnutia potvrdené v 21 veciach. V desiatich prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v rovnakom počte zmenené, pričom k oslobodeniu spod návrhu došlo v troch veciach. Ako hodnotíte kvalitu disciplinárnych konaní v kontexte týchto štatistík?

Hodnotiť kvalitu disciplinárnych konaní v kontexte štatistík a čísel v nich uvedených nepovažujem ani za správne a ani za korektné. Sme advokáti a preto vieme, že každá vec vedená pred disciplinárnymi orgánmi SAK je v podstate vecou sui generis. Paušalizácia mi nie je veľmi blízka. Nadnesene by sa dalo povedať, že „nie je disciplinárne obvinený ako disciplinárne obvinený a nie je vec ako vec“. Jedným dychom dodávam, keďže advokáti radi chytajú za slovíčka, že to neznamená rozdiely medzi disciplinárne obvinenými v tom smere, že by niektorí z nich boli zvýhodnení, či naopak.

Štatistiky majú podľa môjho názoru pre hodnotenie skutočnej kvality konaní len malú výpovednú hodnotu. Neuvádza sa v nich prečo bolo rozhodnutie senátu DK SAK zmenené a v akej miere, či dôvod, zmena alebo zrušenie rozhodnutia DK SAK spočíva v jeho nekvalite alebo v iných okolnostiach, ktoré nie sú pre kvalitu konania vôbec určujúce.

Som predsedníčkou ODK SAK ešte len tretím rokom, pričom v zmysle § 74a Zákona o advokácii riadim činnosť ODK SAK, sama však meritórne nerozhodujem.

Aj tento „odstup“ mi umožňuje na vašu otázku relatívne objektívne odpovedať, že kvalita disciplinárnych konaní vedených SAK je vysoká, za čo vďačíme nielen členom ODK SAK, ale i členom DK SAK, s ktorými sa už takmer na pravidelnej báze stretávam na spoločných pracovných zasadnutiach, ktoré sú z pohľadu fungovania oboch disciplinárnych orgánov SAK veľmi prínosné.

Súčasnne tak ODK SAK realizuje mimo pojednávania v odvolacích disciplinárnych veciach pracovné zasadnutia za účelom vecnej debaty o našich nie často jednotných názoroch, čo je však pri aplikácii práva a jeho výklade bežný jav a súčasne tak aj žiaduci, pretože práve z našich dialógov, rozpravov a porád sa následne kreuje rozhodovacia prax stabilnejšia a kvalitnejšia.

■ Je všeobecné známe, že Slovenská advokátska komora si vo svojich predpisoch dôsledne ctí procesné práva advokáta v disciplinárnom konaní a nároky na vedenie procesu, kvalitu podaných návrhov sú vysoké. Na druhej strane, komora má z povahy veci limity pri dokazovaní, keďže nemáme vyšetrovacie právomoci. Ako možno v tomto kontexte nájsť balans, aby boli disciplinárne konania v podmienkach komory dostatočne efektívne, no zároveň bez obmedzenia procesných práv?

Nemyslím si, že rozsah vyšetrovacej právomoci SAK je nevyhnutne určujúci pre zachovanie procesných práv advokátov v odvolacích disciplinárnych konaniach.

Členovia odvolacích senátov striktné konajú tak, aby boli procesné práva, či už disciplinárne obvinených alebo pred-

sedu revíznej komisie, ktorí sú účastníkmi disciplinárneho konania, plne rešpektované.

Tí, ktorí ma osobne poznajú vedia, že môj názor na vedenie disciplinárnych konaní pred SAK a rozhodnutí v nich vydaných je, že by mali mať vysokú úroveň a kvalitu tak po hmotnoprávnej, ako aj procesnoprávnej stránke. Členom ODK SAK neustále prízvukujem, že sme stavovskou organizáciou „právnych profesionálov“, teda to musí byť poznať aj na priebehu našich konaní a obsahu rozhodnutí, ktoré vydávame a ktoré sú v konečnom dôsledku preskúmateľné správnym súdom. S radosťou dodávam, že členovia odvolacej disciplinárnej komisie sa so mnou v tomto názore zhodujú a teda tak aj konajú.

Pre ODK SAK platí v zmysle §39 ods. 4 Disciplinárneho poriadku SAK, že dôkazy sa spravidla nevykonávajú. Odvolací disciplinárny senát môže výnimočne doplniť dokazovanie, ide však skutočne o výnimočný postup, ak je tento nevyhnutný pre rozhodnutie o odvolaní.

■ Sú niektoré zmeny, ktoré by ste na základe Vašich skúseností z činnosti ODK SAK navrhovali upraviť v disciplinárnom poriadku komory? Aká je Vaša vízia v tejto oblasti do budúcnosti?

Z činnosti ODK SAK vyplynula potreba viacerých zmien predpisov SAK, a to najmä v otázke doručovania v disciplinárnych konaniach, či kreovania novej funkcie – podpredsedu ODK SAK.

Jednou z dôležitých vízií nielen mojich, ale celej našej komisie, je súčasne úprava podávania podnetov RK SAK voči právoplatným rozhodnutiam ODK SAK v zmysle § 49 Disciplinárneho poriadku. Členovia ODK SAK sú väčšinou presvedčení o tom, že súčasný spôsob konania a rozhodovania o nich, resp. súčasná právna úprava obsiahnutá v našom Disciplinárnom poriadku je nedokonalá a vyžaduje zmeny. O tejto skutočnosti sme už písomne informovali v roku 2023 P SAK.

Je dôležité dať do pozornosti všetkým kolegyň a kolegov, že počnúc februárom 2024 budú mať poradné orgány Slovenskej advokátskej komory, a od 1. 4. 2024 aj všetci advokáti, možnosť poslať svoje podnety na zmenu stavovských predpisov v súvislosti s prípravou Konferencie advokátov, ktorá sa bude konať v júni 2025.

■ V minulosti sa opakovane diskutovalo o otázke, do akej miery je možné a vhodné informovať verejnosť o priebehu a výsledku disciplinárnych konaní, ktoré sú vnútornou vecou nezávislej samosprávy. Napriek tomu riadne riešenie porušení advokátskych predpisov je aj v širšom verejnom záujme, keďže tu v konečnom dôsledku ide vždy o práva klientov. Aký je Váš názor na túto tému?

To, že priebeh disciplinárnych konaní nie je verejný, nebráni riadnemu riešeniu prípadných disciplinárnych previnení našich kolegyň a kolegov. Ide o všeobecnú myšlienku, že ak niečo prebieha za zatvorenými dverami, tak to nemusí byť celkom košér.

Je potrebné si uvedomiť, že v prejednávanych disciplinárnych veciach sú často obsahom spisu a vyjadrení účastníkov,

skutočnosti, ktoré súvisia s našimi klientmi a ich oprávnenými záujmami, teda skutočnosti, ktoré podliehajú najdôležitejšej advokátskej povinnosti, ktorou je povinnosť mlčanlivosti. Preto neverejnosť týchto konaní nechráni v prvom rade advokátky a advokátov, ale práve našich klientov, ich záujmy a dôverné informácie.

Členmi DK SAK a ODK SAK sú len advokáti, ktorí sú viazaní povinnosťou mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa v nich dozvedeli.

Rovnako tak sa nemôžem stotožniť s tým, že by pri riešení porušení advokátskych predpisov išlo vždy len o práva našich klientov. Stretávame sa totiž nie zriedka so sťažnosťami nespokojných protistrán, so sťažnosťami „závistlivých susedov“, so sťažnosťami advokátov, ktorí boli v spore neúspešní atď.

Preto považujem za absolútne správne, že priebeh disciplinárnych konaní je neverejný.

Čo sa týka samotných rozhodnutí, tieto sú doručované všetkým účastníkom disciplinárneho konania a súčasne je o výsledku konania informovaný aj samotný sťažovateľ. Je mojou povinnosťou vyrozumieť ho o výsledku konania, ktoré de facto začalo z jeho podnetu. Hoc sťažovateľ nedostáva celé rozhodnutie, a to najmä vzhľadom na už vyššie objasnené skutočnosti, snažím sa ho informovať dostatočne zrozumiteľne a jasne.

V neposlednom rade SAK práve vo verejnom záujme zverejňuje v Zbierke disciplinárnych rozhodnutí, ako aj v Bulletinu slovenskej advokácie anonymizované rozhodnutia v disciplinárnych konaniach, vďaka ktorým sa tak odborná, ako aj laická verejnosť môže dozvedieť ako sme konali, ako sme rozhodli a teda aj to, ako je možné očakávať, že do budúcnosti v obdobných prípadoch znova rozhodneme.

■ V minulosti ste boli členkou P SAK, ako by ste porovnali pôsobenie v týchto orgánoch?

Bola som členkou P SAK od roku 2013 až do roku 2021, teda dve volebné obdobia. Každé z nich bolo iné, každé z nich však pre mňa obohacujúce vďaka kolegom, s ktorými som mala česť v predsedníctve spolupracovať. Činnosť v P SAK v porovnaní s mojím pôsobením vo funkcii predsedníčky ODK SAK bola nepochybne časovo náročnejšia.

V súčasnej funkcii som však získala celkom nové skúsenosti. Ako advokátka nie som zvyknutá koncipovať rozhodnutia, vždy stojím na jednej strane sporu a v jej prospech produkujem tvrdenia a dôkazy. Často bolo preto pre mňa nepochopiteľné, prečo súd pri rozhodovaní váha, keď je predsa všetko z môjho pohľadu tak jasné. Pri prvom rozhodnutí, ktoré som vydávala ako predsedníčka ODK sa však moja skúsenosť radikálne zmenila a musím priznať, že rozhodnúť s vedomím, že moje rozhodnutie môže byť v budúcnosti predmetom ďalšieho prieskumu, nie je tak jednoduché, ako som si predstavovala. Pre mňa je to celkom nový pohľad, ktorý vnímam ako dôležitý prínos aj pre výkon mojej advokátskej praxe.

■ Okrem výkonu funkcie predsedníčky ODK ste aktívna aj v pracovných skupinách komory, v skúšobnom senáte a ste tiež lektorkou na praktických seminároch pre advokátskych koncipientov. Ktoré témy v týchto oblastiach považujete dnes za najdôležitejšie a kde sú najväčšie výzvy?

Pre mňa osobne je najväčšou výzvou nepochybne vzdelávanie kolegov a advokátskych koncipientov. Lektorovanie praktických seminárov pre koncipientov ma nadchlo. Stále je to o advokácii, avšak z úplne inej strany. Svoje povolanie dodnes milujem, musím ale súčasne priznať, že čoraz častejšie prichádzajú momenty, kedy sa zamýšľam nad tým, čo ďalej, ako inak a hľadám zmenu. A práve vzdelávanie našich budúcich kolegyň a kolegov je pre mňa v túto chvíľu tým správnym okorením advokátskej rutiny.

Pre Slovenskú advokátsku komoru by podľa môjho názoru malo byť nielen dnes, ale neustále, najväčšou výzvou zachovanie slobody a nezávislosti nášho povolania. V posledných rokoch sme sa, žiaľ, opakovane stretli so snahami o destabilizáciu komory, o jej roztrieštenie, o odňatie našej disciplinárnej právomoci. Preto je na mieste, aby Slovenská advokátska komora, jej predstavitelia, ale aj každý jeden z nás advokátov, konali tak, aby sme o svoju slobodu neprišli. Slobodu totiž neradno vnímať ako niečo samozrejmé a prirodzené. Ak nebude advokácia slobodná, nebude zabezpečená ani ochrana práv občanov a súčasne tak nebude ani právny štát. Náš stav zvykne byť často terčom posmechu a kritiky, avšak aj napriek tomu som stále presvedčená, že sme nevyhnutnou súčasťou demokracie, jedným z jej garantov a že bez slobodnej advokácie by sa všetkým ťažšie žilo, pretože advokácia ako stav aj profesia je nezastupiteľná.

V neposlednom rade vnímam dlhoročne, už aj počas môjho členstva v P SAK za potrebné zamerať sa na to, aby Slovenská advokátska komora bola celospoločensky vnímaná ako organizácia, ktorá sa má vyjadrovať k zásadným otázkam týkajúcim sa práva a legislatívy, prípadne iným aktuálnym témam. ●

Už vám neuniknú žiadne informácie!

Dôležité informácie a aktuality z diania v advokácii a na komore nájdete na našich sociálnych sieťach:

 www.facebook.com/advokatinavasejstrane
pridajte sa do uzavretej skupiny pre advokátov
Advokáti spolu - SAK

 www.linkedin.com/company/sak-sk
sledujte aj našu oficiálnu stránku na profesnej
sieti LinkedIn

DISKUSIA

Odporovanie dohode o vyporiadaní BSM uzavretej vo forme súdneho zmieru

Námety na nové témy, krátke glosy alebo poznámky do diskusnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu office@sak.sk. Vaše podnety publikačne spracuje **JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.**

Renesancia inštitútu odporovateľnosti právnych úkonov, ktorý bol z občianskoprávnej úpravy v období rokov 1964 až 1992 úplne odstránený, sa priam hmatateľne zintenzívňuje. Svedčí o tom zvýšený záujem odbornej verejnosti, množiace sa autorské výstupy, ale aj zvýšený výskyt relevantnej judikatury Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR.

Jednou z najaktuálnejších tém minulého roka v tejto oblasti bolo očakávané rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia dovolacieho súdu ohľadom právneho posúdenia otázky, či možno v režime § 42a a nasl. OZ úspešne odporovať aj dohode o vyporiadaní BSM, ktorá bola uzavretá vo forme schváleného súdneho zmieru. Ešte pred samotným rozhodnutím veľkého senátu bola problematike venovaná zvýšená pozornosť [pozri MALIAR, M.: Vyporiadanie BSM a odporovateľnosť (k očakávanému rozhodnutiu veľkého senátu NS SR pod sp. zn. 1VCdo/3/2023). Súkromné právo č. 4/2023, s. 136].

Dlžník sa totiž môže dubiózne zbaviť svojho majetku rozmanitými spôsobmi. Jedným z nich je nepochybne aj dohoda o vyporiadaní BSM, ak je dlžníkom iba jeden z manželov. Spoločný majetok manželov je totiž postihnuteľný aj za účelom uspokojenia pohľadávky, ktorú má veriteľ iba voči jednému z nich (§ 147 ods. 1 OZ). Štandardná dohoda o vyporiadaní BSM je typickým dvojstranným právnym úkonom, ktorému môže veriteľ účinne odporovať. Vystáva však otázka, či na tomto závere mení niečo fakt, že dohodu uzavreli manželia alebo exmanželvia v súdnom spore o vyporiadanie BSM a táto dohoda bola schválená ako súdny zmier.

V právnej veci, ktorej sa týka rozhodnutie veľkého senátu, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ak bola dohoda o vyporiadaní BSM schválená vo forme súdneho zmieru, nemožno jej odporovať, pretože nejde o hmotnoprávny, ale o procesný úkon. Odvolací súd dospel k opačnému záveru a odvolaním napadnutý rozsudok zrušil. Okresný súd následne žalobu (opäť) zamietol z iného dôvodu, ktorý spočíval v absencii pohľadávky žalobcu v roz-

hodnom čase. Krajský súd toto rozhodnutie potvrdil, avšak paradoxne práve z toho dôvodu, že takto uzavretej dohode o vyporiadaní BSM vo všeobecnosti odporovať nemožno.

Odkázal pritom na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 10. 2019 sp. zn. 2Cdo/219/2019, podľa ktorého (ods. 19) „(...) nie je možné odporovať uzneseniu, ktorým bol schválený súdny zmier a ktoré obsahuje dohodu o vyporiadaní BSM, nakoľko sa nejedná o právny úkon účastníkov dohody, ale o súdne rozhodnutie.“ [bližšie k tomuto rozhodnutiu aj CUKEROVÁ, D.: Glosa k rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo/219/2019 (neúčinnosť schváleného súdneho zmieru). Súkromné právo č. 1/2020, s. 38].

Žalobca napadol odvolací rozsudok dovolaním a argumentoval tým, že dohoda o vyporiadaní BSM nemôže byť vyňatá z množiny odporovateľných právnych úkonov iba preto, že bola uzavretá vo forme súdneho zmieru. Hmotnoprávna povaha odporovateľného právneho úkonu ostáva zachovaná a uznesenie súdu o schválení zmieru je osobitným aktom aplikácie práva, ktorý má individuálne procesnoprávne účinky *inter partes*.

Trojčlenný dovolací senát sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, ktorej podľa jeho názoru nasvedčovali aj závery Ústavného súdu SR v náleze zo dňa 28. 1. 2020 sp. zn. I. ÚS 260/2019. Postúpil teda vec veľkému senátu občianskoprávneho kolégia, keďže dospel k záveru, ktorý je odlišný od predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 2Cdo/219/2019.

V súlade s § 48 ods. 4 CSP si veľký senát pred rozhodnutím vyzval stanovisko ministra spravodlivosti SR, generálneho prokurátora SR a štyroch právnických fakúlt. Všetky tieto inštitúcie pomerne jednoznačne vyjadrili názor, že dohode o vyporiadaní BSM možno úspešne odporovať napriek tomu, že bola uzavretá počas súdneho sporu vo forme schváleného súdneho zmieru. K tomu možno doplniť aj ďalšie publikované závery (MOLNÁR, P. – KUŠNÍRIKOVÁ, M.: K odporovateľnosti súdom schválenej dohody o vyporiadaní BSM. Bulletin slovenskej advokácie č. 1/2023, s. 16).

Dovolací súd následne dovolaniu vyhovel kasačným uznesením veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 8. 11. 2023 sp.zn. 1VCdo/3/2023, ktoré bolo medzičasom publikované v R-zbierke pod označením R 62/2023 s nasledujúcou právnou vetou „Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako dvojstranný právny úkon manželov alebo bývalých manželov môže byť voči veriteľom niektorého z manželov alebo bývalých manželov za splnenia zákonom vymedzených podmienok neúčinným právnym úkonom a to bez ohľadu na to, že k uzavretiu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo počas súdneho konania a súd uzavretie tejto dohody potvrdil vo forme uznesenia o schválení súdneho zmiaru.“

Z odôvodnenia tohto judikátu vyplýva, že najvyšší súd považuje dohodu sporových strán vo forme súdneho zmiaru za hmotnoprávny úkon, ktorému môže veriteľ účinne odporovať. Z odporovateľnosti nie sú teda vylúčené úkony procesných strán v rámci súdneho konania, ktoré majú hmotnoprávny účinok. V opačnom prípade by sa zásadne oslabil ochrana veriteľa, ktorú mu poskytuje odporovacia žaloba, pretože dlžníkovi by stačilo „prehnať“ svoj ukracujúci právny úkon cez súdne konanie, čím by vylúčil možnosť veriteľa takému úkonu odporovať (R 62/2023, ods. 15).

Prezentovaný záver možno považovať za vecne správny a opodstatnený. Účelom inštitútu odporovateľnosti právnych úkonov je ochrana záujmov a právnej sféry veriteľa a v tomto duchu je nevyhnutné daný inštitút aj aplikovať.

Samotné rozhodnutie dovolacieho súdu je zaujímavé aj z procesného hľadiska. Pozitívne možno hodnotiť proaktívny prístup najvyššieho súdu k pôsobnosti veľkého senátu, ako aj k posúdeniu podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Impulzom totiž bolo spomínané rozhodnutie pod sp. zn. 2Cdo/219/2019, v ktorom sa však NS SR nevyjadril, že dohode o vyporiadaní BSM nemožno odporovať, ak bola uzavretá vo forme súdneho zmiaru. Dospel iba k záveru, že odporovať nemožno uzneseniu, ako právoplatnému

súdneho rozhodnutiu, ktorým bol zmier schválený. Keďže žalobca odporoval práve uzneseniu, a nie ním schválenej dohode ako pri R 62/2023, najvyšší súd dovolanie zamietol (pozri ods. 19 a 20 uznesenia 2Cdo/219/2019). Pri dôslednom zvážení nejde teda o odklon v pravom zmysle slova, ako to pri pôsobnosti veľkého senátu vyžaduje § 48 ods. 1 CSP.

Z hľadiska prípustnosti dovolania boli skôr splnené podmienky na uplatnenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP pre tzv. došial nevyriešenú právnú otázku, čo však zároveň z povahy veci vylučuje možnosť postúpiť vec veľkému senátu. Ak by aj bol nepublikovaný rozsudok NS SR vo veci pod sp. zn. 2Cdo/219/2019 rozhodnutím bezprostredne konkurujúcim vyššie uvedenému názoru iného senátu dovolacieho súdu, zrejme nemožno bez ďalšieho prijať záver, že toto ojedinelé rozhodnutie zakladá stav, kedy je právna otázka dovolacím súdom posudzovaná resp. rozhodovaná rozdielne, ako to vyžaduje § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

Formálne posúdenie obidvoch uvedených kritérií však Najvyšší súd SR „zmäkčil“ v prospech vecného prejednávania dovolania veľkým senátom a v prospech materiálneho výkonu spravodlivosti. To predstavuje pozitívny prvok vo vývoji rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, ktorý je prejavom upevňovania právnej istoty a prehľadovania predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

Možno zároveň očakávať, že slovenská justícia sa bude musieť na rovnakej úrovni vysporiadať aj s komplikovanejším problémom tohto druhu, ktorý predstavuje štandardný rozsudok o vyporiadaní BSM. Dlžník totiž v tomto prípade nemusel využiť súdny zmier. Mohol podať návrh na vyporiadanie, v ktorom by sa domáhal, aby súd sporný majetok prikázal do vlastníctva protistrane. Obdobný návrh môže podať aj manžel alebo exmanžel dlžníka a domáhať sa prikázania do vlastného majetku. Ak by následne protistrana proti vyporiadaniu nič nenamietala, súd by mohol žalobe vyhovieť rozsudkom, pri ktorom už dohoda *prima facie* absentuje a v prípade vzdania sa práva na odvolanie absentuje dokonca aj odôvodnenie [§ 221 písm. a) CSP]. ■

Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek nestor slovenskej advokácie

Slovenská advokátska komora vydala sériu publikácií venovaných osobnostiam slovenského kultúrneho života z radov advokátov. Jednou z nich je aj kniha o bratislavskom advokátovi JUDr. Vojtechovi Rampášekovi z pera jeho vnuka advokáta JUDr. Michala Rampášeka, ktorá podrobne mapuje život Vojtecha Rampášeka v tesnej väzbe na vývoj v spoločnosti a právnú úpravu výkonu advokácie. Práve zasadenie profesionálnej dráhy JUDr. Rampášeka do tohto kontextu je osobitne dôležité, pretože je zachytený pomerne dlhý a rôznorodý časový úsek 57 rokov histórie advokácie – od obdobia československej advokácie z konca 30. rokov až po znovuzrodenie slobodnej advokácie po roku 1990.

Publikácia je k dispozícii za 5 eur

V prípade záujmu o kúpu kontaktujte: stracinova@sak.sk, ondrisova@sak.sk

K POVINNÝM PLATBÁM

Dovoľujeme si Vás požiadať o dodržanie účtovných údajov uvedených pri jednotlivých platbách z dôvodu ich presnej identifikácie.

Bankové účty má komora zriadené v 365 banke, a. s.

1. Príspevok na činnosť komory za rok 2024

- advokát aktívne vykonávajúci advokáciu: **457 eur**
- advokát s pozastaveným výkonom advokácie (počas celého roka): **228,50 eur**
- splatnosť: **do 30. apríla 2024**
- IBAN: **SK60 6500 0000 0000 2031 8155**
- BIC: **POBNSKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta**
- špecifický symbol: **2024**

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť do poznámky **priezvisko, registračné číslo** a rok **2024**.

2. Príspevok do sociálneho fondu komory za rok 2024

- advokát aktívne vykonávajúci advokáciu: **17 eur**
- advokát s pozastaveným výkonom advokácie: **17 eur**
- splatnosť: **do 30. apríla 2024**
- IBAN: **SK63 6500 0000 0000 2031 8198**
- BIC: **POBNSKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta**
- špecifický symbol: **2024**

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť do poznámky **priezvisko, registračné číslo** a rok **2024**.

VÝPOČTOVÝ ZÁKLAD

Podľa vyjadrenia Štatistického úradu SR bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR v I. polroku 2023 **1 373 eur** (§ 1 ods. 3 vyhlášky).

Pre ľahšiu orientáciu uvádzame zlomky výpočtového základu (VZ) v zmysle príslušných ustanovení vyhlášky:

- 1/4 VZ343,25 eur**
(§ 11 ods. 3 vyhlášky)
- 1/6 VZ228,83 eur**
(§ 11 ods. 4 prvá veta)
- 1/13 VZ105,62 eur**
(§ 11 ods. 1 vyhlášky, § 11 ods. 4 druhá veta)
- 1/60 VZ 22,88 eur**
(§ 17 ods. 1 vyhlášky)
- 1/100 VZ 13,73 eur**
(§ 16 ods. 3 vyhlášky).

Výška výpočtového základu na účel výpočtu **tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a v konaní o priestupkoch** je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok kalendárneho roka, ktorý o tri roky predchádza roku 2023 určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3, teda za I. polrok 2020, kedy bola priemerná mesačná mzda **1 087 eur** (§ 1 ods. 4 vyhlášky).

Uvádzame zlomky výpočtového základu (VZ) v zmysle príslušných ustanovení vyhlášky:

- 1/6 VZ181,17 eur**
[§ 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky]
- 1/8 VZ135,88 eur**
[§ 12 ods. 3 písm. b) vyhlášky]
- 1/12 VZ90,58 eur**
[§ 12 ods. 3 písm. a) vyhlášky]
- 1/24 VZ45,29 eur**
(§ 12 ods. 1 a 2 vyhlášky).

Vzťah nariadenia DMA a práva hospodárskej súťaže a jeho vplyv na malé a stredné podniky

JUDr. Martina Semanová

JUDr. Martin Friedrich

Účinnosťou Nariadenia EÚ o digitálnych trhoch (DMA) dochádza k zásadným zmenám v pravidlách podnikania v oblasti digitálnych služieb. Nariadenie DMA prináša autonómnu úpravu do (i.) pravidiel hospodárskej súťaže v oblasti digitálnych služieb, (ii.) zavádza nové povinnosti pre najväčších globálnych hráčov v priestore digitálnych služieb a prináša (iii.) nové práva pre komerčných používateľov, kam môžeme zaradiť aj malé a stredné podniky (SME). Cieľom tohto článku je v krátkosti predstaviť nariadenie o DMA a v stručnosti preskúmať vzťah nariadenia o DMA k vyššie uvedeným trom oblastiam. Autori zároveň upozorňujú na to, že z nariadenia DMA nepriamo vyplývajú povinnosti aj pre SME, ktoré využívajú niektorú z platforiem gatekeeperov pri poskytovaní svojich služieb alebo predaji tovarov.

Vymedzenie DMA vo všeobecnosti

Právny rámec EÚ pre digitálne trhy a služby sa pred prijatím Nariadenia o digitálnych trhoch DMA (ďalej len „DMA“),¹ nemenil po dlhšiu dobu, a to od prijatia smernice o elektronickom obchode.² Online platformy sa stali integrovanou súčasťou nášho každodenného života. Pre súčasnú spoločnosť je len veľmi ťažké predstaviť si online priestor bez prítomnosti spoločností

JUDr. Martina Semanová je absolventkou Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach a v súčasnosti pôsobí ako interná doktorandka na katedre Obchodného práva a hospodárskeho

práva Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Zároveň pôsobí ako advokátsky koncipient v advokátskej kancelárii v Košiciach.

JUDr. Martin Friedrich je absolventom Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Od roku 2013 pôsobí ako advokát v Košiciach, od roku 2017 je členom Pracovnej skupiny pre elek-

tronizáciu výkonu advokácie SAK a od roku 2021 je členom X. disciplinárneho senátu SAK.

ako sú Meta (Facebook), Apple, Microsoft, Google, Amazon či iné. Prínosy, ktoré tieto spoločnosti prinášajú sú naozaj zreteľné a úspešnosť týchto „gigantov“ spôsobila, že ich dominancia na trhu im poskytuje až neprimerane výhodné postavenie voči ich konkurentom³ a zároveň majú vplyv na demokraciu, základné práva a ekonomiku. Práve preto určujú smer inovácií a spotrebiteľských preferencií a zohrávajú úlohu tzv. strážcov prístupu v zmysle slovenskej verzie nariadenia (ďalej len „gatekeeperov“) medzi biznisom a používateľmi. Nerovnováha spôsobená veľkými platformami – gatekeepermi bola tak veľká, že európske zákonodarne orgány⁴ boli nútené na túto dynamiku zareagovať. Jedným z výsledkov iniciatív pre reguláciu digitálnych trhov pre danú oblasť je aj účinné Nariadenie o digitálnych trhoch DMA, ktoré zakotvuje víziu nového režimu regulácie „strážcu trhu“.⁵

1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťaže schopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828.

2 Smernice 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode.

3 Európsky Parlament, Čo je akt o digitálnych trhoch a Akt o digitálnych službách?, dostupné online: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/-/headlines/society/20211209-STO19124/co-je-akt-o-digitalnych-trhoch-a-akt-o-digitalnych-sluzbach> (navštívené 6. septembra 2023).

4 Európska Rada, Nová strategická agenda 2019 – 2024

pre EÚ, dosupné online:
<https://www.consilium.europa.eu/media/39914/-a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf> (navštívené 6. septembra 2023).

5 Nariadenie o digitálnych trhoch bolo koncipované spolu s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) známy tiež ako „Digital Services Act (DSA).

6 Nariadenie o digitálnych službách má za cieľ spolu s DMA vytvoriť bezpečnejší digitálny priestor, v ktorom sú chránené základné práva používateľov, a vytvorí rovnaké podmienky pre podniky. Pravidlá špecifikované v DSA sa týkajú predovšetkým online sprostredkovateľov a platforiem (napr. online trhoviská, sociálne siete, platformy na zdieľanie obsahu, obchody s aplikáciami a online platformy pre cestovanie a ubytovanie...).

7 Pojem online platforma je širokým pojmom, pod ktorý možno subsumovať rôzne kategórie poskytovateľov služieb či obchodné modely rôzneho spektra, napr. online trhoviská, sociálne médiá, obchody s aplikáciami, webové stránky na porovnávanie cien, ale aj vyhľadávače).

8 Článok 3 DMA

9 Rudohradská, S., Hučková, R., & Dobrovičová, G. (2022). PRESENT AND FUTURE – A PREVIEW STUDY OF FACEBOOK IN THE CONTEXT OF THE SUBMITTED PROPOSAL FOR DIGITAL MARKTES ACT. *EU and Comparative Law Issues and Challenges Series (ECLIC)*, 6, p – 498
<https://doi.org/10.25234/ecllc/22440>. (navštívené dňa 6. septembra 2023).

DMA spolu s DSA⁶ vytvárajú spoločne rámec, ktorý reflektuje ekonomickú a demokratickú realitu digitálnych gigantov a súčasne zavádzajú opatrenia na ochranu používateľov a podporu inovácií v rámci digitálneho hospodárstva. Pre tento článok je smerodajný DMA. Ide o právny predpis, regulujúci obchodné správanie takzvaných strážcov trhu – gatekeeperov – poskytovateľov služieb základnej platformy, od ktorých sú podniky závislé pri získavaní svojich zákazníkov. Gatekeeperom je spoločnosť, ktorá je subjektom identifikovaným ako online platforma⁷ a podlieha regulácii podľa DMA. Základným prvkom definície gatekeepera je, že istým spôsobom kontroluje prístup k dôležitým online službám, ktoré umožňujú osloviť veľkú kategóriu používateľov a tak istým spôsobom vykonáva kontrolu trhu na základe svojho postavenia a vlastností. Vytvára tiež značnú nerovnováhu síl na trhu, čo môže viesť k nekalým praktikám. Na účel kvalifikovania platformy ako gatekeepera, vymedzuje čl. 3 DMA vecné a kvantitatívne kritériá a to:⁸

- a) má významný vplyv na vnútorný trh, zastáva teda silnú hospodársku pozíciu a zároveň pôsobí vo viacerých krajinách EÚ,
- b) prevádzkuje jednu alebo viacero dôležitých brán k zákazníkom – týka sa to používateľskej základne s vysokým počtom podnikov, teda subjekt, ktorý zastáva silnú sprostredkovateľskú pozíciu,
- c) má alebo je možné očakávať, že bude mať trvalé, pevné a stabilné postavenie vo svojich prevádzkach, teda prítomnosť elementu stability v priebehu času je nevyhnutná.

Viacerí autori⁹ sa ešte v čase zverejnenia návrhu DMA zhodovali v tom, že predmetná legislatíva upravuje predovšetkým verejnoprávne aspekty online platforiem. Nový nástroj hospodárskej súťaže môže byť preto synonymom DMA.¹⁰ Vysoký stupeň trhovej koncentrácie vyplýva z nezvyčajnej kombinácie faktorov, ktoré sú charakteristické trhom s digitálnymi platformami: silné sieťové efekty, vysoká návratnosť využívania údajov a úspory z rozsahu a jednoduchosť využívania predsudkov spotrebiteľov. Tieto faktory spôsobujú, že trhy sú náchylné na preklápanie v prospech jedného alebo dvoch subjektov – gatekeeperov a len čo sa trh preklopí, vysoké prekážky vstupu sťažujú novým subjektom konkurovať, aj keď majú lepší produkt.

Stručne k právu hospodárskej súťaže na digitálnych trhoch

Keďže v rámci tohto článku vymedzíme spojitost, ale aj odlišnosť medzi právom hospodárskej súťaže a DMA, v prvom rade je potrebné si zdefinovať oba tieto prvky samostatne.

Právny rámec úpravy hospodárskej súťaže v EÚ je založený na súbore základných právnych dokumentov a nariadení, ktorých cieľom je regulovať a presadzovať pravidlá týkajúce sa hospodárskej súťaže na vnútornom trhu EÚ.¹¹ Tento právny rámec je zložitý a dynamický, a jeho cieľom je zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž na vnútornom trhu EÚ a zároveň podporovať inovácie, efektívnosť a blaho spotrebiteľov. Európska komisia má hlavnú úlohu v presadzovaní týchto pravidiel a monitorovaní hospodárskej súťaže v EÚ. Úsilie EÚ tiež smeruje k jednotným normám a pravidlám pre všetky členské štáty, vrátane SR, aby sa tak dosiahol harmonizovaný vnútorný trh, na ktorom podniky pôsobia bez zbytočných prekážok. To ma priaznivý dôsledok na hospodársky rast a konkurencieschopnosť v celej EÚ. Na druhej strane však vplyv digitálnej revolúcie trhu a rast inovatívnych obchodných modelov, založených primárne na digitálnych platformách a digitálnych dátach je enormný, a preto sa zákonodarcovia nielen v EÚ, ale na celom svete snažia primárne reagovať na nové riziká na trhu. Najvýraznejším z problémov sa javí problematika ekonomickej sily (tradičného predmetu súťažného práva), avšak presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže od prípadu k prípadu tak, ako sa začali interpretovať a uplatňovať, už nebola postačujúca. Právo hospodárskej súťaže, a najmä čl. 102 ZFEÚ (zákaz zneužívania dominantného postavenia) sa v Európe v priebehu rokov presadzuje aktívnejšie, a to aj v digitálnom prostredí. V nadväznosti na uvedené môžeme uviesť ako príklad prípad Microsoftu,¹² ktorý bol v tom čase všeobecne vnímaný ako „odľahlý bod“, no pri spätnom pohľade ide o prvý prípad veľkej platformy. Ďalej môžeme uviesť ako príklad niekoľko konaní voči spoločnosti Google, (v rozmedzí rokov 2010 – 2018)¹³ a mnohé ďalšie iné, ktoré by presahovali rámec tohto článku.

Vzťah práva hospodárskej súťaže a DMA

DMA je koncipované na 2 základných pilieroch spravodlivosť (v anglickom znení znení „fairness“) a súťaže schopnosť (v anglickom znení „contestability“).

Implicitne možno vyvodiť, že cieľ DMA je teda dvojaký:

- a) v prvom rade odstrániť prekážky vstupu na digitálne trhy, aby tieto boli otvorenejšie konkurencii a,
- b) aby digitálne trhy boli spravodlivejšie pre podniky a koncových používateľov tým, že sa stanovujú určité základné pravidlá pre podmienky používania.

Oba tieto ciele môžeme označiť za kľúčové, a je potrebné ich bližšie špecifikovať.

Podľa čl. 1 DMA, DMA zabezpečuje „súťaže schopné a spravodlivé trhy v digitálnom sektore v celej Únii, kde sú prítomní strážcovia brány“. Udržiavanie otvorených trhov a spravodlivej pozície na trhu bolo vždy hlavným cieľom právnych predpisov EÚ o hospodárskej súťaži.¹⁴ Podobne aj právo hospodárskej súťaže EÚ jasne odzrkadľuje obavy o spravodlivosť, keďže zákaz vykorisťovateľského zneužívania a kritérium „spravodlivého podielu pre spotrebiteľov“ je zakotvený v čl. 101 ods. 3 ZFEÚ.

Napriek vyššie uvedenému sa európske orgány snažia odlíšiť DMA od čl. 101 a 102 ZFEÚ. DMA s poukazom na bod 10¹⁵ preambuly DMA. Tento bod sleduje cieľ, ktorý dopĺňa, ale zároveň je odlišný od cieľa ochrany nenarušenej hospodárskej súťaže na akomkoľvek danom trhu, ako je definované v podmienkach súťažného práva, ktorým je zabezpečiť, aby trhy, na ktorých sú prítomní gatekeeperi, boli a zostali konkurenčné a spravodlivé. Cieľom článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako aj zodpovedajúcich vnútroštátnych pravidiel hospodárskej súťaže týkajúcich sa protikonkurenčného viacstranného a jednostranného správania a kontroly koncentrácií je ochrana nerušenej hospodárskej súťaže na trhu. Cieľ DMA je doplnkový, ale odlišný od cieľa ochrany nerušenej hospodárskej súťaže na ktoromkoľvek trhu vymedzeného z pohľadu práva hospodárskej súťaže – je ním zabezpečiť, aby trhy, na ktorých pôsobia gatekeeperi, boli a zostali súťaže schopné a spravodlivé, nezávislé od skutočných alebo predpokladaných účinkov správania sa určitého gatekeepera, na ktorého sa vzťahuje toto nariadenie, a na hospodársku súťaž na danom trhu. DMA sa teda zameriava na ochranu iného právneho záujmu ako záujmu chráneného pravidlami hospodárskej súťaže a malo by sa uplatňovať bez toho, aby tým bolo dotknuté ich uplatňovanie. DMA teda chráni „právny záujem“, ktorý je odlišný od právneho záujmu chráneného právom hospodárskej súťaže EÚ.¹⁶ Otázne je, čo z dlhodobého hľadiska sledovali Európske orgány úsilím zriecť sa očividnej blízkosti DMA k legislatíve EÚ týkajúcej sa hospodárskej súťaže.¹⁷

Ako najdôležitejší sa javí fakt, že DMA zavádza do práva hospodárskej súťaže „prístup založený na účinkoch“.¹⁸ To znamená, že povinnosti uložené DMA sa uplatňujú plošne bez ohľadu na analýzu vplyvov na hospodársku súťaž. DMA sa taktiež odkláňa od testu a cieľa spotrebiteľského blahobytu, ktorý sa používa v praxi práva hospodárskej súťaže EÚ od 80 rokov minulého storočia.¹⁹ Okrem toho sa DMA vyhýba používaniu zavedených konceptov práva hospodárskej súťaže a terminológie ako „relevantné trhy“ alebo „dominancia“. Obe odchýlky si zaslúžia podporu. Táto mnohostrannosť je zároveň priestor pre vytváranie kompromisov.

Pravidlá správania sa zakotvené v DMA sledujú aj ciele smerujúce k naplneniu hospodárskej súťaže. Napríklad článok 6 písm. d) DMA zakotvuje povinnosť uplatňovať spravodlivé a nediskriminačné kritériá hodnotenia alebo tiež v zmysle článku 6 DMA zavádza pre gatekeeperov povinnosť zdržať sa používania v súťaži s komerčnými používateľmi údaje, ktoré nie sú verejne dostupné a ktoré sú generované prostredníctvom činností komerčných používateľov pôsobiacich na platforme gatekeepera. Tieto majú za cieľ zabezpečiť nenarušenú hospodársku súťaž na platforme gatekeepera. Ďalšou skupinou pravidiel sa zabraňuje tomu, aby sa prevalila trhová sila gatekeepera z trhu služieb základnej platformy na iné trhy. Taktiež treba spomenúť povinnosti, ktoré sa vzťahujú na gatekeeperov podľa čl. 5 a 6 DMA (viď nižšie).

Povinnosti, ktoré prináša DMA, nepochybne obsahujú koncept spravodlivosti hospodárskej súťaže, ktorý je jedným zo základných pilierov, na ktorých je koncipované súťažné právo EÚ. Spomínané piliere sa zameriavajú najmä na spravodlivý súťažný proces.^{20, 21} V niektorých ohľadoch povinnosti stanovené v DMA idú nad rámec toho, čo by vyplývalo z čl. 102 ZFEÚ,

10 Rudohradská, S., & Treščáková, D. (2021). PROPOSALS FOR THE DIGITAL MARKETS ACT AND DIGITAL SERVICES ACT: BROADER CONSIDERATIONS IN CONTEXT OF ONLINE PLATFORMS. *EU and Comparative Law Issues and Challenges Series (ECLIC)*, 5, 487 – 500. <https://doi.org/10.25234/ecllic/18317>, (navštívené dňa 6. septembra 2023)

11 Hlavnými právnymi dokumentmi pre danú oblasť sú: Články 101 až 109 ZFEÚ a protokol č. 27 o vnútornom trhu a hospodárskej súťaži, ktoré jasne stanovujú, že systém spravodlivej hospodárskej súťaže je neoddeliteľnou súčasťou vnútorného trhu, ako je stanovené v článku 3 ods. 3 ZEÚ a Nariadenie o fúziách [nariadenie Rady (ES) č. 139/2004] a jeho vykonávacie predpisy [nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004].

12 Komisia zistila, že Microsoft zneužíval svoje dominantné postavenie v operačných systémoch pre PC tým, že svojim konkurentom odmietal poskytovať kriticky dôležité informácie súvisiace s interoperabilitou, takže poskytovatelia konkurenčných operačných systémov nedokázali účinne konkurovať. K tomu pozri: *Rozhodnutie Komisie z 24. mája 2004, ktoré sa vzťahuje na konanie podľa článku 82 Zmluvy o ES a článku 54 Dohody o EHP vedené proti spoločnosti Microsoft Corporation (Prípady COMP/C-3/37.792 – Microsoft) OJ L 32/23 alebo aj Rozsudok súdu prvého stupňa (veľká komora) zo 17. septembra 2007 vo veci T-201/04, Microsoft vs. Komisia, ECLI:EU:T:2007:289*

13 Pozri napríklad: *Komisia EÚ, Rozhodnutie zo dňa 18. 7. 2018, AT.40099 – Google Android, C/2018/4761, OJ C 402/19 dostupné online: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/*

40099/40099_9993_3.pdf
(navštívené dňa 6. septem-
bra 2023)

alebo aj *Zhrnutie rozhodnutia Komisie z 27. júna 2017 týkajúceho sa konania podľa článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 54 Dohody o EHP (prípady AT.39740 – Google Search (Shopping), oznámené pod číslom C(2017) 4444, OJ C 9 12. 1. 2018, C 9/11.*

Po zverejnení DMA Všeobecný súd do značnej miery zamietol odvolanie spoločnosti Google proti rozhodnutiu Komisie vo veci COMP/AT.39740 – Google Search (Shopping), 27. júna 2017 vo veci T-612/17 Google and Alphabet/Komisia (Google Shopping) ECLI:EU:T:2021:763.

14 Pozri *Eleanor Fox*, Monopolizácia a zneužívanie dominancie: Prečo je Európa iná, (2014) 59 *The Antitrust Bulletin*, 129 (133).

15 Keďže cieľom tohto nariadenia je doplniť presadzovanie práva hospodárskej súťaže, zároveň by sa malo bez toho, aby boli dotknuté články 101 a 102 ZFEÚ, uplatňovať na zodpovedajúce vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže a iné vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže týkajúce sa jednostranného správania, ktoré sú založené na individuálnom posudzovaní postavenia a správania na trhu, vrátane jeho skutočných alebo možných účinkov a presného rozsahu zakázaného správania, a ktoré podnikom umožňujú argumentovať efektívnosťou a objektívnym odôvodnením predmetného správania, ako aj na vnútroštátne pravidlá týkajúce sa kontroly fúzií. Uplatňovanie uvedených pravidiel by však nemalo mať vplyv na povinnosti uložené strážcom prístupu podľa tohto nariadenia a na ich jednotné a účinné uplatňovanie na vnútornom trhu.

pretože DMA je zamerané najmä na osobitné črty digitálnych trhov ktoré sú kontrolované najväčšími globálnymi hráčmi na digitálnych trhoch, kde udržiavanie férovej a čistej hospodárskej súťaže vyžaduje preventívnejší a zásadovejší prístup ako v práve hospodárskej súťaže.

Vplyv DMA na SME

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že DMA vyvoláva povinnosti na strane globálnych hráčov. Na zozname gatekeeperov boli k 3. júlu 2023 najväčšie celosvetovo pôsobiace spoločnosti: Alphabet (Google), Amazon, Apple, ByteDance (TikTok), Meta (Facebook, Threads, Instagram, Whatsup), Microsoft.²² Bolo by však predčasné tvrdiť, že DMA sa nedotkne malých a stredných podnikov, ktorí sa taktiež považujú za komerčných používateľov v zmysle DMA (ďalej len „SME“). Práve naopak. Len čo SME začne používať niektorú z platforiem prevádzkovaných jedným alebo viacerými z vyššie uvedených gatekeeperov, DMA sa začne týkať aj SME. A v súčasnom globálnom svete SME, vrátane tých slovenských SME, v nejakom rozsahu využívajú pri predaji svojich tovarov alebo služieb platformy prevádzkované gatekeepermi. V nasledujúcej časti článku sa zamierame na najvýznamnejšie dopady DMA na SME.

Zvýšenie konkurencieschopnosti a prístup na trh

V predchádzajúcej časti článku sme poukázali na to, že základnými piliermi DMA sú spravodlivosť a súťaže schopnosť. V texte DMA sú tieto zásady špecifikované vo viacerých povinnostiach gatekeeperov.

Zákaz diskriminácie

Prvou z nich je **zákaz diskriminácie zo strany gatekeeperov** pri predaji tovarov alebo služieb.²³ Do účinnosti DMA gatekeeperi využívali najmä tri spôsoby zvýhodňovania:

- preferencia vlastných produktov alebo služieb pred produktmi alebo službami tretích strán.** Toto sa najčastejšie prejavovalo pri vyhľadávaní, kedy gatekeeper ponúkal zákazníkovi svoje konkurenčné produkty ako prvé v poradí alebo ako výhodnejšie oproti iným. Keďže gatekeeper je zároveň v pozícii správcu a predajcu, má všetky informácie o cenách a produktoch/službách tretích strán, čo mu dáva značný vplyv pri rozhodovaní o vlastných komerčných aktivitách. DMA v tomto smere prikazuje gatekeeperovi, aby neznevýhodnil služby a produkty, ktoré on sám poskytuje oproti podobným službám alebo produktom tretej strany. Strážca prístupu pri určovaní poradia musí uplatniť transparentné, spravodlivé a nediskriminačné podmienky;²⁴
- poskytovanie rôznych dodatočných služieb na platformách gatekeeperov,** ktorých úlohou je zvýhodniť niektorého predajcu na úkor iného. Príkladom je viacero rôznych biznis programov, ktoré pomáhajú zviditeľniť predajcu či už pomocou reklamy alebo previazaním s inými tovarmi alebo službami do balíčka za zvýhodnené ceny. **DMA tieto činnosti nezakazuje, avšak dochádza k zmene pravidiel.** V prvom rade sa gatekeeperom zakazuje využívať údaje SME pri poskytovaní týchto služieb pri konkurenčnom predaji pre vlastné potreby alebo potreby tretích strán, ktoré gatekeeperi získali pri poskytovaní služieb SME.²⁵ Po druhé, DMA zakazuje gatekeeperom, aby bránili SME súbežne predávať rovnaké tovary alebo služby na iných platformách a za výhodnejších podmienok;²⁶
- zákaz alebo obmedzenie vstupu mimoplatformovým poskytovateľom služieb.** Jednou z najvýznamnejších zmien, ktoré DMA prináša, je **povinnosť gatekeeperov otvoriť ich uzatvorené platformy na distribúciu aplikácií (tzv. walled gardens) alternatívnym platformám.** Ide asi o najkontroverznejšiu zmenu, ktorú DMA prináša. Téma otvorenia uzatvorených platforiem na distribúciu aplikácií značným spôsobom presahuje ciele a rozsah tohto článku. No veľmi zjednodušene ich vieme popísať v nasledovnom príklade: spoločnosti Apple a Google sú dvomi najväčšími prevádzkovateľmi

platformiem na distribúciu mobilných aplikácií. V prípade spoločnosti Apple ide o platformu App Store,²⁷ v prípade spoločnosti Google o platformu Google Play.²⁸ Obe platformy vykazujú mnoho spoločných znakov. Pokiaľ chcú komerční používatelia „predávať“ svoje mobilné aplikácie na mobilných zariadeniach používajúcich mobilné operačné systémy od Apple alebo Google, môže tak urobiť len prostredníctvom týchto distribučných platformiem. Hovoríme aj o takzvanom ekosystéme, kedy softvér a hardvér sú vzájomne úzko prepojené a výrobca hardvéru a softvéru preberajú na seba zodpovednosť za bezproblémovú funkčnosť aplikácií na hardvéri, pre ktorý sú určené.²⁹ Apple a Google preberajú na seba zodpovednosť za to, že aplikácie, ktoré distribuujú, neobsahujú škodlivý kód, sú transparentné v zbieraní osobných údajov, nebudú poskytnuté osobám, pre ktoré nie sú určené (hazardné hry, pornografický alebo erotický obsah). Taktiež poskytujú platobný systém na úhradu licenčných poplatkov za používanie aplikácií. Za tieto služby si však títo gatekeeperi vyberajú poplatky, zvyčajne do výšky 30 % alebo 15 % z odplaty zaplatenej užívateľom. Zároveň neumožňujú tvorcom aplikácií, aby ich aplikácie pre danú hardvérovú platformu boli dostupné prostredníctvom inej distribučnej platformy. Prirodzene, platia výnimky. Tie si však môžu vyjednať len iní veľkí globálni hráči. Známý je prípad, kedy Apple umožnil spoločnosti Netflix obísť platobné systémy App Store a vyhnúť sa povinnosti uhradiť Apple 30 % poplatok z výšky odplaty.³⁰

Prevádzkovanie platformiem na distribúciu mobilných aplikácií spôsobom „walled garden“, kedy všetko vo vnútri „záhrady“ je to pekné a bezpečné, no za múrmi záhrady číha nebezpečie, neuniklo pozornosti európskym spotrebiteľským orgánom. Holandský úrad pre ochranu spotrebiteľov (ďalej len „ACM“) vypracoval rozsiahlu analýzu trhových dopadov platformiem na distribúciu mobilných aplikácií.³¹ Jedným z následkov tejto analýzy bolo konštatovanie, že Apple porušil príkaz ACM, aby bolo umožnené aplikáciám elektronických zoznamovacích služieb vyberať odplatu aj mimo platobných systémov Apple implementovaných v App Store. Za strany ACM bolo Apple v tejto veci opakovane uložená pokuta.³²

DMA v tomto smere prináša zásadnú zmenu, pretože prikazuje gatekeeperom otvorenie ich distribučných platformiem tretím stranám. Gatekeeperi musia povoliť a technicky umožniť inštaláciu a účinné využívanie softvérových aplikácií alebo obchodov so softvérovými aplikáciami tretích strán, ktoré používajú jeho operačný systém alebo s ním spolupracujú, a povoliť prístup k týmto softvérovým aplikáciám alebo obchodom so softvérovými aplikáciami aj inými prostriedkami, než sú príslušné základné platformové služby daného gatekeepera.³³ Túto povinnosť vrátane všetkých ostatných budú musieť gatekeeperi splniť do 6. marca 2024.³⁴

Je nepochybné, že možnosť alternatívnych platobných systémov alebo distribučných platformiem prinesie výraznú zmenu pre SME. V súčasnosti však nie je jasné, za akých podmienok dôjde k otvoreniu týchto platformiem, keďže DMA nestanovuje presné technické špecifikácie. V médiách sa pritom objavili informácie, že napríklad zo strany Apple môže síce dôjsť k formálnemu splneniu podmienok, no technické požiadavky budú nastavené veľmi reštriktívne.³⁵

Prístup k údajom a práva SME

S „uzavretými záhradami“ súvisí aj zamedzenie prístupu alebo netransparentnosť prístupu k všetkým získaným údajom, ktoré súvisia s využitím služieb/predajom produktov SME na danej platforme. Najčastejšie pôjde o veľké množstvo metadát (t. j. údaje o správaní zákazníkov, ich osobnom a technickom profile, preferenciách a podobne), ktoré gatekeeper získava tým, že zákazníci SME majú prístup k službám alebo produktom SME na jeho platforme. No týka sa to aj údajov, ktoré SME priamo poskytnú gatekeeperom o svojich zákazníkoch. S platformami súvisí aj to, že gatekeeperi môžu množstvo týchto údajov používať pre vlastné potreby na nimi prevádzkovanvej platforme, ktorá ponúka konkurenčné služby alebo tovary, ako ponúka SME. Žiada sa dodať, až aj keď sa na gatekeeperov a SME vzťahuje GDPR, aj anonymizované osobné údaje sú veľmi cenné, pretože napríklad umožňujú lepšie nastaviť parametre cieľenej reklamy.

16 ZIMMER, D. – GÖHSL, J.-F. 2021. *Vom New Competition Tool zum Digital Markets Act: Die geplante EU-Regulierung für digitale Gatekeeper*. Nemecko : Kolín: RWS Verlag Kommunikationsforum GmbH & Co. KG, 2021.

17 *Alexandre de Stree et al., The European Proposal for a Digital Markets Act: A First Assessment*, CERRE – Report January 2021, dostupné online: https://cerre.eu/wp-content/uploads/2021/01/-CERRE_Digital-Markets-Act_a-first-assessment_January2021.pdf. (navštívené dňa 6. septembra 2023).

18 Bod 10 Preambuly DMA

19 Pozri najmä Usmernenie Komisie k prioritám presadzovania – Oznámenie Komisie – Usmernenie o prioritách Komisie v oblasti presadzovania práva pri uplatňovaní článku 82 Zmluvy o ES na prípady zneužívania dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu. Všimnite si, že nikdy nedošlo k plnohodnotnému prispôbeniu cieľa blahobytu spotrebiteľov zo strany ESD. Tiež pozri Anne Witt, *Európsky súdny dvor a hospodárnejší prístup k právu EÚ o hospodárskej súťaži – obracia sa trend?*, (2019) 64 (2) *Antitrust Bulletin*, 172 (*The Antitrust Bulletin*).

20 Pozri aj *Alexandre de Stree et al., The European Proposal for a Digital Markets Act: A First Assessment*, CERRE-Report January 2021, hovorí o „spravodlivosti ex ante“ – ale spája „spravodlivosť ex ante“ v prepojení s cieľom súťažnosti.

21 Ako príklad možno uviesť napríklad povinnosť uplatňovať spravodlivé a nediskriminačné podmienky na klasifikáciu služieb a produktov a zdržať sa sebapreferenčného hodnotenia. Taktiež môžeme spomenúť povinnosť zdržať

sa používania akýchkoľvek údajov, ktoré nie sú verejne dostupné a ktoré sú generované činnosťami týchto komerčných používateľov, vrátane koncových používateľov týchto komerčných používateľov, v súťaži s komerčnými používateľmi.

22 European Commission: Digital Markets Act: Commission designates six gatekeepers, 6. 9. 2023, dostupné na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4328 (navštívené dňa 6. septembra 2023).

23 Napríklad čl. 6 ods. 5 DMA (zákaz diskriminácie pri crawlingu), zákaz diskriminácie k obchodom gatekeeperov so softvérovými aplikáciami, internetovým vyhľadávačom a online službám sociálnej siete (čl. 6 ods. 12 DMA), zákaz uplatňovať neúmerne podmienky spojené s právom konečných užívateľov platformami ukončiť zmluvy s gatekeepermi (čl. 6 ods. 13 DMA), a podobne.

24 Čl. 6 ods. 5 DMA

25 Článok 6 ods. 2 DMA

26 Článok 5 ods. 3 DMA

27 <https://www.apple.com/app-store/> (navštívené dňa 6. septembra 2023)

28 https://play.google.com/store/apps?hl=en_US&gl=US&pli=1 (navštívené dňa 6. septembra 2023)

29 Autori sú si vedomí toho, že postavenie Apple a Google nie je úplne totožné a Google je vo vzťahu k podmienkam distribúcie aplikácií v Google Play liberálnejší. Avšak v čase písania tohto článku majú autori za to, Apple a Google majú pri prevádzkovaní platformami na distribúciu mobilných aplikácií viacej spoločného ako to, čo ich odlišuje. Preto pre účely tohto článku autori prezentujú zjednodušený pohľad na obe platformy.

DMA zavádza pre SME nasledujúce práva:

- a) **právo na prístup k údajom** – SME majú právo, aby im gatekeeper na ich žiadosť bezodplatne poskytol účinný, kvalitný a nepretržitý prístup v reálnom čase k agregovaným a neagregovaným údajom vrátane osobných údajov, ktoré SME a ich zákazníci (koncoví zákazníci) zapojení do produktov alebo služieb poskytovaných týmito SME poskytujú alebo generujú v kontexte používania príslušných platformových služieb alebo služieb poskytovaných spolu s týmito platformovými službami alebo na ich podporu,³⁶
- b) **právo na prístup k údajom týkajúcich sa inzercie** – gatekeeper je povinný bezodplatne poskytnúť inzerentom a vydavateľom, ako aj tretím stranám, ktoré inzerenti a vydavatelia oprávni, prístup k svojim nástrojom na meranie výkonnosti a k údajom vrátane agregovaných a neagregovaných údajov, ktoré inzerenti a vydavatelia potrebujú, aby mohli uskutočniť vlastné nezávislé preverenie súboru reklám.³⁷ Obsah a rozsah týchto údajov je vymedzený priamo v článku 6 ods. 9 DMA a súvisí najmä s monetizáciou reklamy a získavaním výnosov z nej.

Bundling a tying

„Bundling“ a „tying“ sú anglické pojmy, ktoré v rámci hospodárskej súťaže predstavujú praktiky takzvaných viazaných obchodov. „Tying“ (po slovensky „zviazanie“) je správanie, kedy predajca alebo dodávateľ podmieňuje predaj jedného produktu zaobstaraním ďalšieho produktu. Ak si zákazník chce kúpiť produkt A, musí si súčasne kúpiť aj produkt B. „Bundling“ je zasa situácia, kedy predávajúci predáva produkty A a B „zabalené“ v jednom balíku. Zákazník, ktorý chce produkt A, si tak nemôže zakúpiť len produkt A, ale musí si zakúpiť balík produktov A a B. „Bundling“ a „tying“ tak v konečnom dôsledku znemožňujú zákazníkovi výber, ak má záujem len o jeden produkt. Ako príklad môžeme uviesť SME, ktorý má záujem propagovať svoje služby/tovary prostredníctvom Facebooku, no Meta ako gatekeeper by ho nútila využívať aj Instagram, prípadne WhatsApp. Alebo SME, ktorý chce predávať produkty cez Amazon, no Amazon ho bude nútiť, aby po dosiahnutí istého objemu predaja automaticky využíval reklamné služby Amazonu alebo ním spriaznených osôb, alebo sa stal členom nejakého spolplatneného biznis programu.

DMA v tomto smere zavádza zákaz „bundling“ a „tying“. Gatekeeperi nesmú žiadať, aby:

- a) SME pri predaji tovarov alebo služieb používali identifikačnú službu, jadro webového prehliadača alebo platobnú službu prevádzkovanú gatekeeperom alebo ním určenou osobou,³⁸
- b) si SME predplatili akékoľvek ďalšie základné platformové služby, ktoré sú uvedené v rozhodnutí Európskej komisie o zaradení poskytovateľa do zoznamu gatekeeperov, ani aby sa do takýchto služieb zaregistrovali, na to, aby získali možnosť prístupu, prihlásenia alebo registrácie do akýchkoľvek základných platformových služieb gatekeepera, aby ich mohli využívať.

Zároveň platí, že gatekeeper je povinný povoliť zákazníkovi SME prostredníctvom svojich základných platformových služieb prístup k obsahu, predplatnému, funkciám alebo iným položkám a ich používanie, s využitím softvérovej aplikácie SME, a to aj vtedy, ak zákazníci získali takéto položky od príslušného SME bez toho, aby využívali základné platformové služby gatekeepera. Gatekeeper tak nemôže podmieňovať používanie aplikácií SME len tými zákazníkmi SME, ktorí sú súčasne aj zákazníkmi gatekeepera.³⁹

Povinnosti SME – kontrola existujúcich zmlúv

DMA explicitne SME neukladá žiadne povinnosti. V predchádzajúcej časti článku sme poukázali na výhody, ktoré DMA prináša pre SME. Lenže môžu to byť aj SME, ktoré sa za účelom získania konkurenčnej výhody alebo odplaty budú podieľať na praktikách, ktoré DMA vyslovene zakazuje. Predstavme si prípad, kedy SME uzavrie zmluvu s gatekeeperom, na základe ktorej gatekeeper má právo zvýhodňovať svoje produkty alebo služby na úkor SME, alebo právo používať údaje SME pre vlastné účely gatekeepera. Za to poskytne gatekeeper SME

zľavu z poskytovaných služieb alebo lepšie umiestnenie či propagáciu produktov/služieb SME. Preto sa domnievame, že DMA *implicitne* prenáša aj časť povinností na SME.

SME by preto mali skontrolovať svoju zmluvnú dokumentáciu s gatekeepermi identifikovať, či im gatekeeper poskytuje výhodu na základe zakázanej praktiky, alebo dokonca či samotnej SME nevznikol zo zakázanej praktiky gatekeepera nejaký záväzok. Pokiaľ áno, je potrebné zmluvné záväzky upraviť tak, aby boli v súlade s DMA. Uvedomujeme si, že gatekeeperi štandardne používajú formulárové zmluvy bez akejkoľvek možnosti SME pripomienkovať ich text.

Ak nechce SME opustiť danú platformu gatekeepera, má SME možnosť obrátiť sa na riadiaci orgán strážcu prístupu alebo Európsku Komisiu.

Riadiaci orgán strážcu prístupu („The management body of the gatekeeper“, ďalej len „*Riadiaci orgán*“) je interný orgán gatekeepera, ktorého zriadenie priamo vyžaduje DMA.⁴⁰ Riadiaci orgán tvoria pracovníci gatekeepera, ktorí pri výkone svojej činnosti musia byť nezávislí. Úlohou Riadiaceho orgánu je kontrola dodržiavania obchodných praktík gatekeepera s DMA a byť poradným orgánom vrcholového manažmentu gatekeepera. Vedúci Riadiaceho orgánu je zároveň kontaktným bodom medzi gatekeeperom a Európskou komisiou.

Druhou možnosťou SME je obrátiť sa priamo na **Európsku komisiu** s podnetom v zmysle článku 29 DMA. Ak Európska komisia dospeje k záveru, že gatekeeper nedodržiava jednu alebo viaceré povinnosti v zmysle DMA, je oprávnená prijať vykonávací akt, v ktorom rozhodne o neplnení povinností a súčasne mu určí lehotu na nápravu a podanie vysvetlenia, ako mieni dosiahnuť súlad plnenia povinností s DMA. Podrobnosti konania podľa článku 29 DMA sú upravené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2023/814 zo 14. apríla 2023 o podrobných pravidlách vedenia určitých konaní Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925.

Záver

Jedným z cieľov tohto článku bolo predstavenie základných prvkov DMA, načrtnúť vzťah medzi DMA a právom hospodárskej súťaže a uviesť vplyv povinností vyplývajúcich z DMA na SME.

Právo EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a DMA zdieľajú v podstate rovnaké ciele, aj keď tieto ciele by sa mali chápať aj ako snaha prehodnotiť ciele politiky hospodárskej súťaže EÚ. Tie by sa mali prinavrátiť späť k ochrane konkurencie ako procesu. DMA ukladá povinnosti, ktoré idú nad rámec čl. 102 ZFEÚ, ktorého cieľom je riešiť prekážky alebo narušenia hospodárskej súťaže, ktoré vyplývajú z osobitných črt digitálnych trhov, a riešiť výsledné zlyhania trhu holistickejšie, ako by to dokázali nápravné opatrenia v oblasti práva hospodárskej súťaže. Nič však nenasvedčuje tomu, že vyhlásený cieľ „spravodlivosti“ DMA zahŕňa záväzok k cieľom, ktoré sa líšia od štandardu obsiahnutého v právnych predpisoch EÚ o hospodárskej súťaži.

Pokiaľ ide o posúdenie vplyvu DMA na malé a stredné podniky, ako sme uviedli v samotnom jadre tohto článku, DMA zavádza pre SME nové práva a súčasne zakazuje gatekeeperom pokračovať v doteraz bežne používaných obchodných praktikách, ktoré by mohli poškodiť hospodársku súťaž. DMA však súčasne nepriamo prenáša časť povinností aj na SME, ktoré sa pri využívaní platforiem musia zdržať využívania výhod, ktoré sa stali zakázanými účinnosťou DMA. Z uvedeného dôvodu by SME mali byť vedomé požiadaviek a výhod DMA pri ich obchodných aktivitách na platformách gatekeeperov. ■

Tento príspevok vznikol v rámci riešenia grantovej úlohy – APVV-19-0424 – Inovatívna obchodná spoločnosť: vnútrokorporátne premeny, digitálne výzvy a nástup umelej inteligencie a APVV-17-0561 – Ľudskoprávne a etické aspekty kybernetickej bezpečnosti.

30 Gurman, M., Savov, V.: Apple to Let Media Apps Avoid 30% Fee After Global Scrutiny, Bloomberg, 2. 9. 2021, dostupné na: https://www.bloomberg.com/news/articles/-2021-09-02/apple-to-let-app-makers-point-users-to-web-to-pay-for-services?utm_source=website&utm_medium=share&utm_campaign=copy (navštívené 6. 9. 2023).

31 The Netherlands Authority for Consumers and Markets: Market study into mobile app stores – dostupné na: <https://www.acm.nl/sites/default/files/documents/-market-study-into-mobile-app-stores.pdf> (navštívené 6. 9. 2023).

32 The Netherlands Authority for Consumers and Markets: Apple fails to satisfy requirements set by ACM, 24. 1. 2022, dostupné na: <https://www.acm.nl/en/publications/apple-fails-satisfy-requirements-set-acm> (navštívené 6. 9. 2023).

33 Článok 6 ods. 4 DMA

34 European Commission: Digital Markets Act: rules for digital gatekeepers to ensure open markets enter into force, 31. októbra 2022, dostupné tu: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6423 (navštívené 6. 9. 2023).

35 Gurman, M.: Apple to Allow Outside App Stores in Overhaul Spurred by EU Laws, 13. 12. 2022, Bloomberg, dostupné na: https://www.bloomberg.com/news/articles/-2022-12-13/will-apple-allow-users-to-install-third-party-app-stores-sideload-in-europe?utm_source=website&utm_medium=share&utm_campaign=copy (navštívené 6. 9. 2023).

36 Článok 6 ods. 10 DMA

37 Článok 6 ods. 8 DMA

38 Článok 5 ods. 7 DMA

39 Článok 5 ods. 5 DMA

40 Článok 28 ods. 1 DMA

RESUMÉ

Vzťah nariadenia dma a práva hospodárskej súťaže a jeho vplyv na malé a stredné podniky

Vplyvom nariadenia DMA dochádza v prípade digitálnych služieb k odchýleniu sa od tradičných pravidiel hospodárskej súťaže. Účinnosťou tohto nariadenia dochádza v EÚ k vymedzeniu konkrétnych globálnych hráčov na digitálnych trhoch, tzv. gatekeeperov, ktorým sa ukladajú nové povinnosti. Tieto povinnosti výrazne ovplyvňujú ich podnikateľský model, keďže nariadenie zavádza liberalizáciu na gatekeepermi úzko kontrolovaných elektronických platformách. Tým dochádza k štiepeniu pravidiel hospodárskej súťaže v rámci EÚ. Nariadenie sa priamo dotýka aj komerčných používateľov, kam patria malé a stredné podniky, keďže DMA nariadením im priamo vznikajú práva voči gatekeeperom pri predaji ich tovarov a služieb pri využití platformiem gatekeeperov. Autori však upozorňujú aj na konkrétne povinnosti, ktoré malým a stredným podnikom nepriamo vyplývajú z nariadenia DMA pri využívaní platformiem gatekeeperov.

SUMMARY

Relationship Between the DMA Regulation and Competition Law and Its Impact on SMEs

There is a departure from traditional competition rules in the case of digital services as a consequence of the DMA Regulation. Specific global players in digital markets in the EU enter the scene – the so-called gatekeepers – on whom new obligations are imposed. These obligations have a significant impact on their business models as the Regulation introduces liberalisation on electronic platforms carefully controlled by gatekeepers. This causes a split in competition rules within the EU. The Regulation also directly affects commercial users including SMEs due to the fact the DMA Regulation directly confers rights on them against gatekeepers in the course of selling their goods and services, using gatekeeper platforms. However, the authors also draw attention to specific obligations that SMEs indirectly derive from the DMA Regulation when using gatekeeper platforms.

ZUSAMMENFASSUNG

Verhältnis zwischen der DMA-Verordnung und dem Wirtschaftswettbewerbsrecht und deren Auswirkung auf kleine und mittlere Unternehmen.

Unter der DMA-Einwirkung kommt es bei den digitalen Diensten zur Abweichung von den traditionellen Regeln des Wirtschaftswettbewerbes. Mit Wirkung dieser Verordnung werden in der EU konkrete globale Spieler auf den Digitalmärkten, die sogenannten Gatekeeper definiert, denen neue Pflichten aufgetragen werden. Diese Pflichten beeinflussen markant deren Unternehmungsmodell, indem durch diese Verordnung auf den durch die Gatekeeper eng regulierten elektronischen Plattformen Liberalisierung eingeführt wird. Dadurch kommt es zur Spaltung der Wirtschaftswettbewerbsregeln im Rahmen der EU. Die Verordnung betrifft direkt auch kommerzielle Nutznießer, wohin auch kleine und mittlere Unternehmen hingehören, weil durch die DMA-Verordnung auch für diese beim Verkauf deren Handelsgüter und Dienstleistungen auf den Plattformen der Gatekeeper direkt gegenüber den Gatekeepern bestimmte Rechte entstehen. Die Autoren verweisen jedoch auch auf bestimmte Pflichten, die für kleine und mittlere Unternehmen indirekt aus der DMA-Verordnung bei der Nutzung von Gatekeeper-Plattformen resultieren.

K možnej zmene spôsobu určenia výšky škody v trestnom zákone

JUDr. Karin Vrtíková, PhD.

JUDr. Ivana Mokrá

V odbornej, ale aj laickej verejnosti je citeľná potreba volajúca po zmene v súčasnom nastavení trestného konania ako celku. Za týmto účelom bol aj v nedávnej dobe vypracovaný pomerne rozsiahly návrh na zmenu Trestného zákona, v zmysle ktorého bol osobitne urgujúcou otázkou najmä spôsob určenia výšky škody. Napriek tomu, že predmetná novela Trestného zákona nebola schválená, autorky sa rozhodli venovať jej pozornosť a priniesť k otázke určenia škody v Trestnom zákone aj niekoľko vlastných postrehov. Tento postup odôvodňujú najmä tým, že v početných prípadoch je to práve určenie škody, ktoré je s ohľadom na výšku trestnej sadzby pre obvinených kľúčové.

1. Škoda v Trestnom zákone Slovenskej republiky *de lege lata*

Už pri prijímaní zákona č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Slovenská advokátska komora (ďalej tiež „SAK“) upozorňovala na potrebu zmeny ustanovení dotýkajúcich sa výšky škody a osobitne jej spôsobu určenia aj s poukazom na to, že v kontexte aktuálnej právnej úpravy dochádza neustále k sprisňovaniu trestnej zodpovednosti iba v dôsledku takých skutočností, ako je napr. inflácia, rast priemernej mzdy, ale aj rast minimálnej mzdy, čo sa celkom určite vymyká princípu poňatia trestného práva ako prostriedku ultima ratio.¹ S predmetnou pripomienkou nemožno nesúhlasiť aj vzhľadom na to, že výška škody spôsobenej trestným činom a vyčíslená na sumu 266,01 eur v roku 2010 nevykazuje rovnakú hodnotu ako v roku 2023, a to práve z dôvodu meniacej sa hodnoty peňazí. Z tohto dôvodu sa autorky prikláňajú k názoru, že ustanovenie týkajúce sa škody by malo podliehať istej elasticite, alternatívne by bolo vhodné stanoviť pevné peňažné sumy, ktoré by si však v tomto smere vyžadovali ich častejšiu novelizáciu.

S poukazom na právnu úpravu *de lege lata* možno len v krátkosti priblížiť, že v zmysle § 124 ods. 1 TZ, rozumieme pojmom škoda „*ujmu na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho inú ujmu, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.*“ Škoda tak predstavuje ujmu, či získanie majetkového prospechu v príčinnej súvislosti so spáchaným trestným činom, ktorá je objektívne vyjadriteľná v peniazoch.²

S poukazom na pomerne dlho zakotvenú a žiaľ, stagnujúcu kategorizáciu škody rozlišujeme:

- malú škodu**, ktorá presahuje sumu 266 eur
- väčšiu škodu**, ktorá predstavuje desaťnásobok malej škody t. j. 2 660,01 eur
- značnú škodu**, presahujúcu stonásobok malej škody, t. j. 26 660, 01 eur
- škodu veľkého rozsahu**, ktorá presahuje päťstónásobok malej škody, t. j. 133 000,01 eur.

Aj s ohľadom na predmetnú kategorizáciu škody, ako aj jednotlivé kvalifikačné znaky obsiahnuté v tých ktorých skutkových podstatách je zrejmé, že čím je spôsobená škoda vyššia, tým prísnejšie sa bude posudzovať, resp. tým prísnejší bude následok v podobe trestu pre páchatela.

1 Vznesené pripomienky v rámci medzirezortného pripomienkového konania k zákonu č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2 SZABOVÁ, E. a kol., Trestné právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť. 4. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021. s. 340. ISBN: 978-80-7380-862-4

3 LP/2022/511 zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov <https://www.slov-lex.sk/-legislativne-procesy/-/SK/-dokumenty/LP-2022-511> navštívené dňa 1. 5. 2023

4 Dôvodová správa k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, LP/2022/511. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/-LP-2022-511> navštívené dňa 1. 6. 2023

5 Vznesená pripomienka v rámci medzirezortného pripomienkového konania k zákonu o výkone a zaisťovaní majetku a správe zaisťovaného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

6 Vznesená pripomienka v rámci medzirezortného pripomienkového konania k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, LP/2022/511. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/-LP-2022-511> navštívené dňa 1. 6. 2023

V kontexte v úvode zmienenej neschválenej novely TZ malo dôjsť k zmene vyčíslenia hodnoty škody nasledovne: „(1) Škodou malou sa rozumie škoda najmenej 500 eur. Škodou väčšou sa rozumie škoda najmenej 5000 eur. Škodou značnou sa rozumie škoda najmenej 50000 eur. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie škoda najmenej 250000 eur. Tieto hladiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.“³ Prvýkrát od prijatia TZ sa tak očakávalo zvýšenie hranice vymedzenia spáchanej škody z dnešných 266 eur na 500 eur pri hranici malej škody, úmerne sa mali posunúť ostatné hranice škôd a zaviesť sa mala nová kategória škody – škoda mimoriadne veľkého rozsahu, ktorej hranica mala byť najmenej 1 000 000 eur a ktorá mala nájsť svoje opodstatnenie najmä pri majetkových a hospodárskych trestných činoch a trestných činoch proti životnému prostrediu, ktoré sú v intenciách Slovenskej republiky nezriedka páchané v tomto rozsahu. Súčasne sa pri väčšine daňových trestných činoch a trestných činoch proti životnému prostrediu mala posunúť hranica trestnosti na hodnotu väčšej škody.⁴

Napriek tomu, že predmetná novela nenašla svoju legislatívnu podporu v parlamente, autorky predmetným príspevkom chcú podporiť pretrvávajúcu nevyhnutnosť zmeny v nastavení otázky škody a tiež vyjadriť snahu, aby táto problematika neupadla do úzadia. Autorky súčasne veria, že pretrvávajúca ingerencia odbornej verejnosti v tejto otázke nájde skôr, či neskôr, podporu aj u slovenského zákonodarcu.

2. Možné spôsoby určenia škody v Trestnom zákone *de lege ferenda*

Je nevyhnutné dať za pravdu SAK, ktorá nielen upozornila na to, že aktuálne nastavenie vyčíslenia hodnoty škody je v príkrom rozpore s postavením trestného práva ako prostriedku *ultima ratio*, ale tiež uviedla, že „aj naďalej sa rozvíjajúca ekonomika štátu, prináša podľa platnej dikcie trestného zákona situácie, že rovnaký skutok posudzovaný v čase prijatia právnej úpravy nemusel byť ani trestný, alebo mohol byť trestný miernejšie, ako je v súčasnosti.“⁵ V tejto súvislosti tak aj s poukazom na formulovanú neschválenú novelu TZ vyvstávalo viacero možností, ako by sa škoda mohla určovať.

V rade prvom bola pôvodne formulovaná požiadavka tak, aby sa hodnota škody odvíjala od sumy presahujúcej jednu polovicu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka predchádzajúceho kalendárnemu roku, v ktorom došlo k spáchania činu. S poukazom na súčasnú výšku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky (tiež „SR“), ktorá dosiahla v roku 2022 hodnotu 1 304 eur, by sa tak výška škody v roku 2022 odvíjala od sumy 652, 01 eur, pričom jej hodnota by nestagnovala, ale primerane by sa s poukazom na vyvíjajúcu sa ekonomickú situáciu zvyšovala. Predmetná požiadavka však zo strany SAK prešla určitou modifikáciou a ustálila v poradí druhú možnú požiadavku v znení, že „škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu minimálnej mzdy v kalendárnom roku predchádzajúceho kalendárnemu roku, v ktorom došlo k spáchania činu.“⁶

Vzhľadom na právnu úpravu účinnej ešte pred prijatím rekodifikovanej formy TZ je možné konštatovať, že požiadavka na zmenu stanovovania výšky škody pevnou sumou nie je v právnom poriadku SR taká neznáma, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Už novela zákona

JUDr. Karin Vrtíková, PhD. je absolventkou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, aktuálne pôsobí ako odborná asistentka na Katedre trestného práva a kriminológie Právnickej fakulty TU v Trnave.

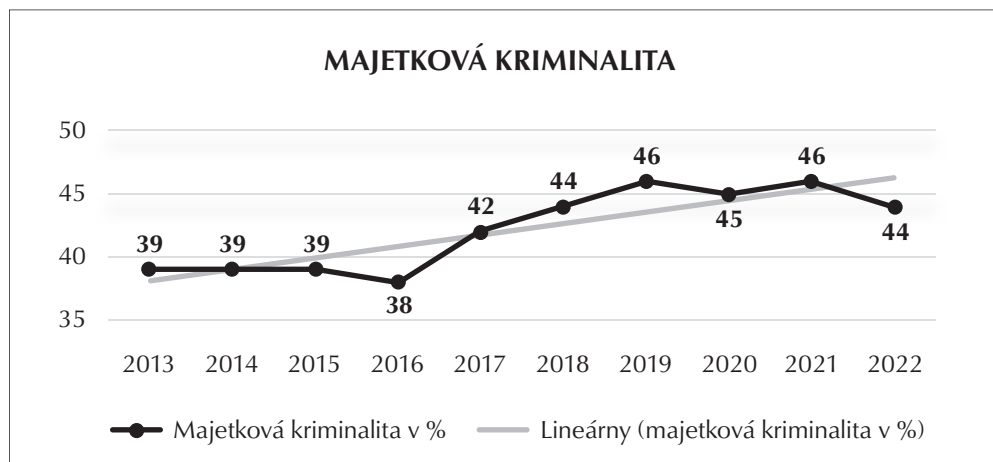

JUDr. Ivana Mokrá je absolventkou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, kde v súčasnosti pôsobí ako interná doktorandka na Katedre trestného práva a kriminológie. Rovnako pôsobí ako advokátska koncipientka v advokátskej kancelárii v Trnave.

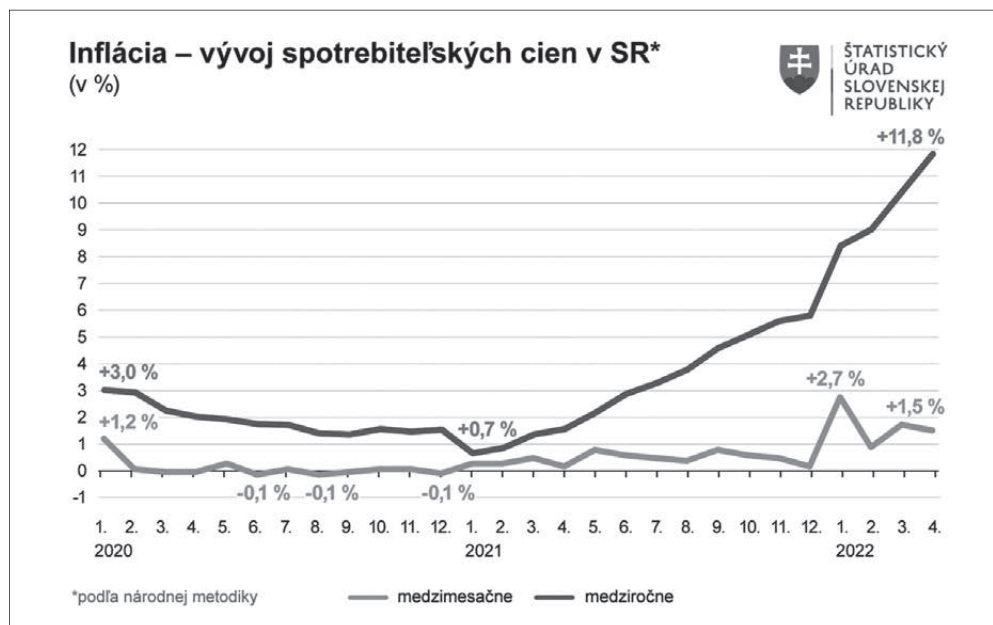

č. 175/1990 Zb. účinná od 1. 7. 1990 z 2. mája 1990, ktorou sa zmenilo a doplnilo znenie Trestného zákona č. 140/1961 stanovila, že „škodou nie nepatrnou sa rozumie škoda dosahujúca najmenej polovicu najnižšej mesačnej mzdy ustanovenej všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie malou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej trojnásobok takej mzdy, väčšou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej mzdy, značnou škodou suma dosahujúca najmenej päťdesiatnásobok takej mzdy a škodou veľkého rozsahu suma dosahujúca najmenej dvestopäťdesiatnásobok takej mzdy. Tieto hľadiská sa použijú obdobne pre určenie výšky prospechu a hodnoty veci.“ Mierne modifikovaná úprava pretrvala až do 31. 12. 2005, kým nedošlo k prijatiu rekodifikovaného znenia zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, ktorý takto stanovenú hodnotu škody zmenil na pevnú sumu.

Avšak s poukazom na súčasné politicko-ekonomicko-spoločenské dôsledky spočívajúce v neprímeranom náraste inflácie, v dôsledku ktorej dochádza k neprímeranému zdražovaniu potravín, či iných spotrebných tovarov sa prakticky bez akejkoľvek vôle zákonodarcu znižujú požiadavky naplnenia trestnej zodpovednosti spojenej s majetkovou kriminalitou. Táto skutočnosť je azda najviac zrejماً v prípadoch páchania trestného činu krádeže, sprenevery, podvodu, porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku a pod. a súčasne negatívne dopadá najmä na sociálne okrajové skupiny osôb, pre ktoré je práve príznačná tzv. drobná majetková kriminalita; z mnohých skutkov, ktoré pôvodne ani neboli trestnými činmi, sa „spontánne“ stávajú trestné činy, a to iba v dôsledku spoločensko-ekonomického vývoja.⁷

Graf 1: Narastajúci trend páchania majetkovej kriminality na území SR

Graf 2: Narastajúci vývoj spotrebiteľských cien v SR

⁷ Dostupné na:
[https://www.minv.sk/
?statistika-kriminality-v-slovenskej-republike-xml](https://www.minv.sk/?statistika-kriminality-v-slovenskej-republike-xml)
navštívené dňa 1. 6. 2023

8 Dostupné na:

<https://index.sme.sk/-c/22909272/inflacia-je-najvyssia-za-22-rokov-bli-zi-sa-k-12-percentam.html>
navštívené dňa 1. 6. 2023

Štatistický úrad Slovenskej republiky v tejto súvislosti uvádza, že výrazný nárast cien sme mohli pozorovať najmä v súvislosti so zvýšením cien energií, rekordnom náraste cien potravín a pohonných hmôt, pričom zdrazenie vybraných potravín každodennej spotreby – chleba, či mliečnych výrobkov s vajcami, ako aj zeleniny prekročilo hranicu 20% a váhovo menej dôležité oleje a tuky hranicu 40%. Dvojciferne zdraželi aj služby zubárov, poplatky za vzdelávanie či závodné stravovanie.⁸

V tomto smere si však dovoľíme uviesť, že minimálna mzda v našom hospodárstve v ostatných rokoch síce rastie výrazne rýchlejšie ako inflácia, či dokonca aj ako priemerná mzda, no túto skutočnosť považujeme za skôr politickú ingerenciu, než odraz ekonomickej reality.

3. Právna úprava škody v Poľskej republike

Poľská republika z hľadiska jej trestnoprávnej úpravy vyčíslenia škody vychádzala do nedávnej doby z právnej úpravy, v zmysle ktorej podľa čl. 119 zákonníka o priestupkoch (Kodeks wykroczen z 20. mája 1971) platilo, že priestupku krádeže sa dopustí ten, kto odcudzí alebo si prisvojí cudziu hnuiteľnú vec, ak jej hodnota nepresahuje 1/4 minimálnej mzdy a potrestá sa zatknutím, obmedzením slobody alebo peňažným trestom. Z uvedeného vyplýva, že hranica škody pri krádeži sa odvíjala od osobitného právneho predpisu v podobe stanovania minimálnej mzdy a reflektovala teda na ekonomickú prosperitu štátu. Hodnota odcudzenej hnuiteľnej veci tak na účel vyodenia trestnej zodpovednosti napr. trestného činu krádeže podľa § 278 Ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks Karny (Poľského Trestného zákona) musela presiahnuť 1/4 minimálnej mzdy. Predmetná právna úprava však s poukazom na výrazný nárast majetkovej kriminality, ako aj nekonštantnú súdnu prax rozhodovania drobných krádeží spôsobila výrazné problémy.

V rade prvom sa pomerne problematickým javila skutočnosť, na ktorú poukázal Najvyšší súd Poľskej republiky a to, že sudca pri rozhodovaní vo veciach proti majetku musel prihliadať na výšku minimálnej mzdy odo dňa vynesenia rozsudku, a nie odo dňa spáchania skutku (sp. č. II KK 209 /14).

Inými slovami, nielenže sa hranica trestnej zodpovednosti neustále zvyšovala v dôsledku valorizácie minimálnej mzdy, ale trestná zodpovednosť za trestný čin napr. krádeže závisela od efektívnosti súdov. Čím neskôr sa prípadom zaoberali, tým vo výhodnejšej pozícii bol obvinený resp. obžalovaný a to z dôvodu, že to, čo počas začatia trestného stíhania napĺňalo znaky trestného činu krádeže, bolo v čase rozhodovania iba priestupkom, ktorý mohol byť dokonca aj premlčaný.

Vzhľadom na to, že takto naformulovaná právna úprava predznamenalala a potvrdila výrazný nárast drobných krádeží, sprenevery, či poškodzovania cudzieho majetku, snem dňa 13. 9. 2018 schválil novelu Zákonníka o priestupkoch, ktorú pripravilo ministerstvo spravodlivosti ktorá okrem iného zmenila zásadu určovania škody na pevnú sumu, a to 500 PLN (cca 107,95 eur). Táto zmena bola odôvodňovaná tým, že so zvýšením minimálnej mzdy sa zvýšila aj limitná suma kvalifikujúca krádež ako priestupok alebo trestný čin. V dôsledku toho museli súdy každoročne preveriť tisíce prípadov v celej krajine, aby zistili, či daná krádež, za ktorú ešte nie je uložený trest, je stále trestným činom alebo len priestupkom. Tento stav spôsobil aj to, že páchatelia krádeže vecí v hodnote mierne presahujúcej zákonom stanovenú hranicu predlžovali procesné úkony v konaní, dopúšťali sa prieťahov v konaní a to tak, že ich spáchaný trestný čin sa začiatkom nového roka spontánne zmenil na priestupok.⁹

S poukazom na súčasné znenie § 2 ods. 1 druhá veta TZ, v zmysle ktorého platí, že „ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší,“ by mohla nastať obdobná situácia, než tomu bolo v Poľskej republike.

Teda predmetná výnimka zo zásady retroaktivity vychádzajúca z čl. 50 ods. 6 Ústavy SR (rovnako tak čl. 7 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) by spôsobila, že páchatel by nebol trestne zodpovedný za spáchaný trestný čin, teda by voči nemu nemohla byť vyodená trestnoprávna zodpovednosť, pretože by neboli *de facto* ale ani *de iure* naplnené znaky trestného činu, pretože by páchatelovo konanie založilo priestupkovú zodpovednosť, a teda by sa jeho konanie muselo postihovať podľa uvedenej priaznivejšej právnej úpravy.¹⁰

9 Dostupné na:

<https://www.gov.pl/web/-sprawiedliwosc/sejm-uchwalil-nowelizacje-kodeksu-wykroczen>
navštívené dňa 1. 6. 2023

10 STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L., a kol. Trestný zákon. Komentár. I. zväzok. 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2022 s. 564, ISBN: 978-80-7676-429-3

Tu si dovoľíme zastávať názor, že zvyšovanie hranice nad nevyhnutnú mieru by mohlo spôsobiť aj negatívne prvky, napríklad zaťaženie súdov ako orgánov prejednávajúcich trestné činy, či v širšom kontexte aj nepredvídateľnosť právnej úpravy, ktorá by bola „odkázaná“ na vykonávajúci predpis vymedzujúci sumu minimálnej mzdy.

Záver

Zhrnúc vyššie uvedené sa domnievame, že stanovenie pevnej sumy škody je adekvátne, avšak len za predpokladu, že zákonodarca bude vhodne reagovať na ekonomické dôsledky v krajine a primerane tomu zachová trend proporcionálneho zvyšovania úrovne škody za predpokladu narastajúcej inflácie v krajine, ktorá je nevyhnutne spojená s navyšovaním cien spotrebných tovarov.

Máme za to, že neprimerané znížovanie trestnoprávnej zodpovednosti, odvíjajúce sa od osobitného právneho predpisu, by spôsobilo nepredvídateľnosť súdnej praxe, ktorá by v početných prípadoch viedla k neprimeranej záťaži súdnych orgánov a aj preto uvádzame, že stanovenie pevnej sumy škody, by za predpokladu jej zvýšenia, bolo adekvátne, a to ako vo vzťahu k dodržiavaniu princípu *ultima ratio*, tak aj vo vzťahu k nekriminalizovaniu takých konaní, ktorých závažnosť, resp. spoločenská nebezpečnosť je nízka.

Tak formulovaný spôsob určovania škody, ako tomu bolo v Poľskej republike, by mohol výrazne potlačiť dodržiavanie princípu istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania. ■

RESUMÉ

K nožnej zmene spôsobu určenia výšky škody v Trestnom zákone

Autorky v predkladanom článku venujú pozornosť otázke spôsobu určenia škody a súčasne čiastočne reagujú aj na neschválenú novelu Trestného zákona, ktorá mala priniesť navýšenie hodnoty škody. Za týmto účelom komparatívne nahliadajú aj do súvisiacej zahraničnej úpravy Poľskej republiky a hodnotia adekvátnosť tejto nožnej zmeny *de lege ferenda* aj s poukazom na naplnenie postavenia odvetvia trestného práva ako prostriedku *ultima ratio*.

SUMMARY

On a Possible Change in the Method of Determining the Amount of Damage in the Criminal Code

In the article submitted, the authors pay attention to the question of how damage is to be determined and, at the same time, react in part to the unapproved amendment to the Criminal Code, which was intended to increase the value of the damage. To this end, they also take a comparative look at the related foreign regulation of the Republic of Poland and assess the appropriateness of this possible change *de lege ferenda* with reference to the fulfilment of the criminal law sector as a means of *ultima ratio*.

ZUSAMMENFASSUNG

Zu einer möglichen Änderung der Methode zur Schadensermittlung im Strafgesetzbuch

In dem vorgelegten Artikel achten die Verfasser auf die Frage, wie der Schaden zu ermitteln ist, und reagieren gleichzeitig teilweise auf die nicht gebilligte Änderung des Strafgesetzbuches, die den Schadenwert erhöhen sollte. Zu diesem Zweck prüfen sie auch die damit zusammenhängende ausländische Regelung der Republik Polen und bewerten die Angemessenheit dieser möglichen Änderung *de lege ferenda* im Hinblick auf die Erfüllung des Strafrechts als Mittel *des ultima ratio*.

Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie ako dôvod žaloby na obnovu konania

Mgr. Viliam Poništ, PhD.

Právna istota je jednou zo základných zásad, na ktorých stojí právny poriadok, a to nielen v rámci civilného sporu, či konania. Právna istota však nie je absolútna zásada, ale je možné ju prelomiť. Na jej prelomenie často slúžia mimoriadne opravné prostriedky a často aj úspešne. Klasický inštitút, ktorý obnovu konania už bezpochyby dostala ešte za čias Občianskeho súdneho poriadku je nový rozmer, a to keď zákonodarca umožnil napadnúť právoplatné rozhodnutie aj vtedy, ak bolo v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie. Na otázku, ako sa tento inštitút zmenil, či je živý a použiteľný sa pokúsi zodpovedať tento príspevok.

1 Žalobou na obnovu konania je možné okrem právoplatného rozsudku napadnúť aj právoplatné uznesenie, ktorým bol schválený zmier (§ 398 CSP).

2 BARÁNY, E. Obnova konania v podmienkach európskeho ústavného pluralizmu. In: MAJERČÁK, T. (ed.): Ústavné dni – Implementácia rozhodnutí medzinárodných súdnych orgánov vnútroštátnymi súdmi a inými orgánmi verejnej moci – V. ústavné dni. Košice UPJŠ 2016. s. 109.

Žalobou na obnovu konania sa strana môže domáhať zvrátenia výsledku konania už skončeného, t. j. napadnúť je možné iba taký rozsudok, ktorý je právoplatný. Vzhľadom na to, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, skutočnosť, že je možné napadnúť iba právoplatné rozhodnutie¹ nie je nijako výnimočná. Napriek tomu je dôležité ju na účel tohto článku zdôrazniť.

Takisto je potrebné zdôrazniť, že žalobu na obnovu konania nie je možné využiť pri hocijakom rozhodnutí najvyšších súdnych autorít. V zásade jej použitie je možné iba pri rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej iba „ESĽP“) a rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (ďalej iba SD EÚ), keďže takto to predpokladá aj zákon č. 160/2015 Z. z. civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“). Barány uvádza, že „predpokladom i dôvodom postavenia obnovy konania na pre ňu netradičné miesto na rozmedzí rôznych právnych systémov je samotný právny pluralizmus, konkrétne jeho európska podoba pluralizmus ústavný.“² Teda už samotnú možnosť obnoviť konanie po rozhodnutí medzinárodného súdneho orgánu považuje za určitú odlišnosť oproti pôvodnej koncepcii inštitútu obnovy konania.

Obnova konania a rozhodnutia nadnárodných orgánov

Zatiaľ, čo v prípade ESĽP je celkom jednoducho možné si predstaviť, že prichádza do úvahy aj obnova v konaní, a to vtedy, ak tento súd rozhodne o porušení práv alebo slobôd strany, pretože ESĽP rozhoduje až v momente, keď je rozhodnutie v SR právoplatné. Rozhoduje

Mgr. Viliam Poništ, PhD.
po absolvovaní právnickej fakulty (2011) pôsobil na Krajskom súde v Žiline, najskôr na správnom a následne na civilnom oddelení ako vyšší súdny úradník a neskôr aj ako asistent predsedu občianskoprávneho kolégia. Popri práci na súde absolvoval doktorandské štúdium na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave (2014). Od roku 2019 pracuje v Národnej banke Slovenska.

teda až v prípade, ak zlyhajú všetky vnútroštátne opravné prostriedky, či prostriedky nápravy, t. j. v rámci sporového, či nesporového konania pôjde o odvolanie, dovolanie a ústavnú sťažnosť. Je teda zrejmé, že ESLP rozhoduje až v čase, kedy je rozhodnutie dávno právoplatné, a teda toto ustanovenie, či samotná možnosť prípustnosti žaloby na obnovu konania sa nejaví ako problematická. ESLP rozhoduje v konkrétnom prípade, ktorý prešiel všetkými štádiami na vnútroštátnej úrovni.

Iná situácia nastáva pri výklade § 397 písm. e) CSP, v zmysle ktorého je prípustná žaloba na obnovu konania proti právoplatnému rozsudku, ak je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné. Pokiaľ ide o rozhodnutie Komisie, tej Zmluva o fungovaní Európskej únie umožňuje rozhodovať napríklad podľa čl. 106 a 108, v prípade nesprávne poskytnutej pomoci štátmi. Rada EÚ rozhoduje napríklad o dočasnej ochrane pre vysídlené osoby podľa Smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov. Tak Rada EÚ ako aj Komisia sú samostatne stojace orgány, ktoré rozhodujú o špecifických otázkach, je veľmi nepravdepodobné, aby rozhodli o takej otázke, ktorá by bola pre obidve strany vnútroštátneho sporu záväzná a zároveň relevantná pre pôvodné konanie pred vnútroštátnymi súdmi, no vylúčiť sa to nedá. V tomto článku sa zameriavame na Súdny dvor EÚ a jeho rozhodnutia.

Súdnemu dvoru EÚ je zverených viacero právomocí (čl. 268 až čl. 275 Zmluvy o fungovaní EÚ), či už ide o právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 340 druhého a tretieho odseku Zmluvy o fungovaní EÚ, alebo právomoc rozhodovať o zákonnosti aktu prijatého Európskou radou alebo Radou, či právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej EÚ alebo v mene EÚ, ďalej aj právomoc rozhodovať každý spor medzi členskými štátmi, ktorý súvisí s predmetom zmlúv, ak mu tento spor predložia na základe osobitnej dohody strán. Takisto má právomoc rozhodovať spory, ktoré sa týkajú plnenia záväzkov členských štátov vyplývajúcich zo Štatútu Európskej investičnej banky, opatrení prijatých Radou guvernérov Európskej investičnej banky, či plnenia povinností národných centrálnych bánk, ako vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB. V zásade však nepredchádza najskôr konanie na vnútroštátnej úrovni, ktoré by po právoplatnosti rozhodnutia vo veci mohlo pokračovať na SD EÚ, resp. také konanie, ktoré by po právoplatnosti rozhodnutia vo veci na vnútroštátnej úrovni mohlo byť pre strany záväzné [ako to priamo vyžaduje § 397 písm. e) CSP]. Okrem iného je však podstatnou úlohou Súdneho dvora Európskej únie zabezpečiť dodržiavanie jednotného výkladu práva pri uplatňovaní zakladajúcich zmlúv EÚ ako aj ostatných aktov orgánov EÚ – má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú výkladu zmlúv, platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Otázkou je v prvom rade, ktoré z uvedených rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vôbec môže byť podkladom na obnovu konania. Najčastejším druhom rozhodnutia (z verejne dostupných informácií z webu Ministerstva spravodlivosti SR), ktoré je v rámci tohto druhu žalôb na obnovu konania predkladané je to, ktoré vzišlo z prejudiciálnych otázok, a na tento druh rozhodnutia sa aj naviac v ďalšom výklade zameriame. To neznamená, že by podkladom takejto žaloby nemohli byť aj iné rozhodnutia SD EÚ, no táto možnosť sa javí viac ako problematická. Pri týchto konaniach prichádza do úvahy skôr náhrada štátu za škodu, napríklad v prípade nesprávnej transpozície práva EÚ do vnútroštátneho poriadku, prípadne úplne absenciu transpozície. Zároveň treba konštatovať, že neexistuje konanie, že dva subjekty sa súdia na vnútroštátnej úrovni a až následne, po právoplatnom skončení, by konanie mohlo pokračovať aj pred SD EÚ. Je jasne stanovená právomoc SD EÚ, a pokiaľ je daná jeho právomoc, nemôže mať právomoc súd vnútroštátny.

Späť k rozhodnutiu SD EÚ o výklade práva EÚ na základe prejudiciálnych otázok. Zmluva o fungovaní EÚ ustanovuje, že v prípade, ak sa otázka ohľadne výkladu práva EÚ (čl. 267) položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na SD EÚ, aby o nej rozhodol, resp. ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento

súdny orgán povinný obrátiť sa na SD EÚ. Teda prichádza do úvahy polozenie otázky SD EÚ len v konaní, ktoré ešte neskončilo, t. j. rozhodnutie nie je právoplatné. SD EÚ dáva odpoveď takisto v čase, keď konanie na vnútroštátnom súde ešte nebolo skončené (a nebolo skončené z dôvodu, že sa čakalo práve na rozhodnutie SD EÚ). Rozhodnutie vydané v takomto konaní pred SD EÚ je pre rozhodnutie vo veci vnútroštátneho súdu záväzné. Strany sa potom v konaní (v rámci opravných prostriedkov) môžu brániť tým, že ho súd vôbec nevzal do úvahy alebo ho nesprávne interpretoval, no v zásade neprichádza do úvahy možnosť týmto rozhodnutím odôvodniť žalobu na obnovu konania v prípade, ak už uvedené konanie (konanie, v ktorom vnútroštátny súd predložil otázku SD EÚ, a ten mu na ne odpovedal) skončí. Samozrejme, môže ísť (a často aj ide) o prípady, ak je vydané rozhodnutie SD EÚ v úplne inom konaní, pri prejudiciálnej otázke, ktorú položil úplne iný súd, iného členského štátu v čase, ak je konanie u nás už dávno skončené. Je potrebné naznačiť, že ide o najbežnejší prípad, kedy sa vnútroštátne súdy stretávajú s rozhodnutia SD EÚ. Zároveň takýto druh rozhodnutia bol aj podkladom pre novelu nášho právneho poriadku a zavedenie tohto dôvodu pre obnovu konania.

Otázka teda znie – je § 397 písm. e) CSP vo vzťahu k rozhodnutiu SD EÚ vôbec relevantný a v praxi aj reálne použiteľný, t. j. je možné žalobu na obnovu konania z dôvodu rozporu s rozhodnutím SD EÚ, ktoré je pre strany záväzné vôbec podať?

Úprava v Civilnom sporovom poriadku

Hoci dôvodová správa k CSP uvádza, že systém mimoriadnych opravných prostriedkov v CSP vychádza z doterajšej bezproblémovej právnej úpravy inštitútov dovolania a obnovy konania a pôvodné dôvody obnovy konania ostávajú zachované (vecne sa dôvody obnovy konania ponechávajú v doterajšom právnom režime), nie je to celkom tak. Podľa § 228 ods. 1 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení k 30. 6. 2016 (ďalej iba „OSP“), mohol účastník právoplatný rozsudok napadnúť návrhom na obnovu konania, ak bolo v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev. Išlo fakticky o zakotvenie základného pravidla o prednosti práva EÚ pred právom vnútroštátnym, ktoré bolo pretavené aj do Civilného sporového poriadku.

Zo súčasnej právnej úpravy vyplýva, že ak chceme použiť rozhodnutie SD EÚ ako dôvod obnovy konania musí ísť o rozhodnutie, ktoré sa týka priamo strán, resp. je pre ne priamo záväzné, pričom sa o ňom ten, kto podal žalobu dozvedel najneskôr 3 mesiace predtým, ako žalobu podal (ale v časovo neohraničenej dobe, teda aj o 10, či 20 rokov v budúcnosti). Tým, kto podáva žalobu na obnovu konania bude v zásade tá strana v pôvodnom konaní, ktorá čiastočne alebo úplne nebola úspešná. Keďže je toto rozhodnutie pre strany záväzné, môžeme predpokladať aj čas, kedy sa strana o ňom dozvedela. Pri rozhodnutiach ESĽP je tento čas pomerne presný, keďže stranám je rozsudok ESĽP doručovaný, no pri rozhodnutiach SD EÚ to nie je také jednoduché a takisto ani strany sa nemôžu obrátiť na SD EÚ po skončení vnútroštátneho konania v rámci inštančného postupu. Teda v zásade neprichádza do úvahy, že by SD EÚ vydal také rozhodnutie, ktoré by bolo pre tieto konkrétne strany záväzné (t. j. existovalo by vecné a personálne prepojenie), či by bolo vydané v jeho konaní. V zásade prichádza do úvahy iba možnosť obrátiť sa na SD EÚ v rámci vnútroštátneho konania, učiniť tak musí sám súd predbežnou otázkou. Rozhodnutie získané na základe takejto predbežnej otázky potom je vecne aj personálne prepojené na strany a záväzné pre súd konajúci v danej veci, ktorý je povinný takéto rozhodnutie vo svojom rozhodnutí akceptovať a rozhodnúť v súlade s ním.

Treba uviesť, že pokiaľ ide o mechanizmus, akým sa môže tejto žalobe vyhovieť, tak právna teória ponúka určitý návod. „Potenciálnu rozpornosť napadnutého právoplatného rozsudku (s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, resp. Komisie či Rady EÚ) musí súd konajúci o povolení obnovy konania posúdiť prejudiciálne, a potom po právoplatnom povolení obnovy konania sa inštitútom predbežnej otázky obrátiť na Súdny dvor EÚ.“³ Tu si dovoľíme tvrdiť, že rozpornosť medzi právom EÚ a pôvodným súdnym rozhodnutím síce prejudiciálne preskúma súd, ktorý rozhoduje o obnove konania, no zároveň táto musí byť daná v momente, keď obnovu

3 ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1501.

konania povolí. Potom platí, že ak bola konštatovaná rozpornosť, neexistuje otázka, s ktorou by sa mal súd prvej inštancie obrátiť na SD EÚ. V prípade obrátenia sa na SD EÚ totiž musí existovať otázka pre výklad (alebo otázka platnosti) zmlúv alebo iných aktov inštitúcií EÚ, t. j. potreba výkladu určitej otázky, ktorú ešte SD EÚ neriešil. CSP pritom ale počíta s rozsudkom SD EÚ, ktorý už existuje a vnútroštátne rozhodnutie je s ním v rozpore. Teda výklad práva EÚ už bol vykonaný a rozhodnutie slovenského súdu (ktoré je pre konkrétne strany záväzné) je s ním v rozpore. Táto rozpornosť musí byť zrejماً súdu prvej inštancie, ktorý rozhoduje o pripustení obnovy konania. Nemôže nastať situácia, že obnovu povolí a následne bude SD EÚ predložená predbežná otázka. Ak totiž dôjde k obnove konania z uvedeného dôvodu, potom musí byť zrejماً, že určité rozhodnutie SD EÚ je v rozpore s rozhodnutím vnútroštátneho súdu, t. j. nie je potrebné a ani účelné sa obrátiť následne na SD EÚ, pretože otázka výkladu už bola zodpovedaná (neexistuje otázka, s ktorou by sa súd mohol obrátiť na SD EÚ). Ak by taká otázka existovala, potom nie je možné povoliť obnovu konania, lebo nie je daná rozpornosť rozhodnutia vnútroštátneho súdu s rozhodnutím SD EÚ. Iná situácia môže nastať v prípade, ak by sa súd rozhodujúci o obnove konania sám rozhodol obrátiť na SD EÚ s otázkou ohľadne výkladu práva EÚ, t. j., ak by na základe iného predloženého rozsudku SD EÚ, od ktorého navrhovateľ odvodzuje rozpor s vnútroštátnym rozhodnutím (a ktoré by bolo pre strany záväzné) vzbudzovalo pochybnosti o správnom výklade práva vo vnútroštátnom rozhodnutí. Nič nebráni tomu, aby sa súd rozhodujúci o obnove konania obrátil na SD EÚ s predbežnou otázkou, ktorá by precizovala odpoveď na predbežnú otázku, ktorá už bola SD EÚ zodpovedaná (nie je nič neobvyklé, že SD EÚ musí precizovať niektoré svoje rozhodnutia). Dovoľme si preto tvrdiť, že pokiaľ súd rozhodujúci o obnove konania túto povolí, tak rozpor rozhodnutia SD EÚ s rozhodnutím vnútroštátneho súdu je daný, a preto nie je dôvod (obligatórne) obrátiť sa s predbežnou otázkou na SD EÚ. Tá možnosť však ostáva zachovaná, ak potrebuje precizovať toto rozhodnutie.

Obnova konania z dôvodu existencie rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, ktoré by bolo pre strany záväzné sa javí ako komplikovaná. Prípady, na ktoré poukazovala dôvodová správa pri novelizácii Občianskeho súdneho poriadku sa subjektívnou záväznosťou pre strany konania zúžili, v podstate je vylúčené z tohto dôvodu podať úspešne žalobu na obnovu konania (aspoň by malo byť). Súdny dvor EÚ nevydá rozhodnutie, ktoré by bolo pre strany subjektívne záväzné v konkrétnej veci po tom, ako je ich konanie právoplatne skončené. V prípade konkrétneho sporu, ktorý sa koná na vnútroštátnom súde sa Súdny dvor EÚ vyjadruje iba v „živých“ veciach, ktoré tak stále prebiehajú, a teda po jeho rozhodnutí sa v konkrétnom konaní pokračuje bez toho, aby bolo nutné podávať žalobu na obnovu konania. Takáto žaloba by ani nebola prípustná z dôvodu absencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Potom vzniká otázka, či je možné podať žalobu na obnovu konania, ak by súd neaplikoval rozhodnutie SD EÚ, ktoré vzišlo z prejudiciálnej otázky v danom konaní. V takom prípade sú prípustné opravné prostriedky, či riadne alebo mimoriadne. Jedným dychom treba dodať, že žaloba na obnovu konania nebude prípustná, keďže je vysoko pravdepodobné, že nebude zachovaná 3-mesačná subjektívna lehota na jej podanie (keďže je nutné, aby prebehli ostatné opravné prostriedky – odvolanie, či dovolanie, prípadne ústavná sťažnosť).

Ustanovenie § 397 CSP neuvádza, či rozhodnutie SD EÚ má byť vydané až po právoplatnosti vnútroštátneho rozhodnutia, ktoré sa strana snaží napadnúť alebo môže byť vydané aj predtým, ako vnútroštátny súd rozhodol. Rozhodujúcou je subjektívna lehota, t. j., aby bola žaloba podaná do 3 mesiacov odkedy sa strana o takom rozhodnutí dozvedela. V nadväznosti na uvedené sa potom líši prax slovenských súdov.

Čo je však paradoxné, samotné právo EÚ nemalo podmienku takejto úpravy pre členské štáty. Často je ako odkaz na právo EÚ a judikatúru SD EÚ v otázke obnovy konania citovaný aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-234/04 zo dňa 16. 3. 2006 (Rozmarie Capferrer/Schlang & Schick GmbH). Súdny dvor na jeho základe má za to, že vo všeobecnosti nie je vnútroštátny súd povinný znova preskúmať a zrušiť právoplatné súdne rozhodnutie, aj keby sa ukázalo, že je v rozpore s právom EÚ. Tento rozsudok pritom používa zaujímavý slovný zvrät pri odpovedi na jemu položenú otázku. Uvádza, že zásada spolupráce neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil vnútroštátne procesné normy na účel preskúmania súdneho rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, a aby ho zrušil, ak sa ukáže, že je v rozpore s právom Spoločenstva. Takáto formulácia v zásade znamená, že právo EÚ nebráni

4 Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/114/2016 zo dňa 26. 9. 2016.

tomu, aby vnútroštátny súd zrušil právoplatné rozhodnutie na základe vnútroštátnych pravidiel, ak sú na to splnené podmienky. Teda pokiaľ vnútroštátne právo upravuje mechanizmus pre zrušenie aj právoplatného rozhodnutia súdu z dôvodu, že je v rozpore s právom EÚ, tak samotné právo EÚ nebráni jeho použitie. Na druhej strane v judikatúre SD EÚ sa často spomína aj dôležitosť zásady *res iudicata* tak v právnom poriadku EÚ, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch. Ako uvádza aj Krajský súd v Prešove „jedinou výnimkou, kedy Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť zásadu *res iudicata*, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie. Túto argumentačnú líniu Súdny dvor založil v rozhodnutí *Lucchini*.“⁴ A to je práve rozhodnutie, na základe ktorého bol do nášho právneho poriadku tento inštitút zavedený (obnova konania pre rozpor s rozhodnutím SD EÚ).

Prax súdov

Prax súdov v otázke rozhodovania o žalobe na obnovu konania pri rozhodnutiach SD EÚ ako dôvodu na obnovu nie je jednotná. Líšia sa hneď v niekoľkých smeroch. Aby sme nadviazali na predchádzajúci odsek je potrebné zdôrazniť, že prax sa líši najmä s ohľadom na plynutie subjektívnej lehoty na podanie žaloby ako aj samotnej argumentácie rozhodnutiami vydávanými skôr, ako rozhodoval vnútroštátny súd.

V prvom rade môžeme poukázať na názor reprezentovaný súdmi, resp. súdnymi rozhodnutiami (výlučne) v spotrebiteľských veciach, v ktorých súdy dospeli k záveru, že plynutie subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania odvodzujú od toho, kedy bol žalobca s rozhodnutím SD EÚ oboznámený. Často ústne, kedy zdrojom tejto informácie boli občianske združenia na ochranu spotrebiteľa, advokáti, či exekútori. Takto to vnímal napríklad Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 12Co/117/2019 zo dňa 14. 5. 2020, či rozsudku sp. zn. 16Co/13/2018 zo dňa 29. 10. 2018, v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/123/2018 zo dňa 19. 2. 2019. Tieto súdy považovali za dôležitý moment pre počítanie subjektívnej lehoty práve moment, kedy bolo strane oznámené, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu je v rozpore s rozhodnutiami SD EÚ, a to dokonca s rozhodnutiami, ktoré boli prijaté dávno pred tým, ako rozhodoval vnútroštátny súd v ich veci. Navyše, tieto rozhodnutia SD EÚ sa ani nijako nedotýkali konkrétnych strán, resp. ich právnych predchodcov, t. j. nebolo zrejmé, že by boli záväzné pre strany sporu, resp. pre ich právnych predchodcov. Prax, ktorá spočíva v pripustení obnovy konania na základe rozhodnutia SD EÚ, ktoré existovalo dávno predtým ako rozhodol vnútroštátny súd nie je správna. V prvom rade musíme poukázať na to, že § 397 písm. e) vyžaduje, aby rozhodnutie SD EÚ bolo záväzné pre strany, ktorá skutočnosť je len veľmi ťažko dosiahnuteľná, o to menej v prípade, ak sa poukazuje na rozhodnutia prijaté SD EÚ ešte predtým, ako SR vstúpila do EÚ (napríklad rozhodnutie C-473/00 *Cofidis* zo dňa 21. 11. 2002). Aj tieto rozhodnutia sa však od 1. mája 2004 stali pre SR záväzné, hoci mnohé z nich neboli ani v slovenskom jazyku prístupné. V každom prípade ich strana/účastník mal možnosť použiť už v „základnom konaní“ a nemusel čakať až na žalobu na obnovu konania.

Pri rozhodnutiach SD EÚ však, vzhľadom na uvedené, prichádza do úvahy aj ďalší faktor. Právo EÚ, ktorého súčasťou je aj judikatúra SD EÚ by mal každý sudca aplikovať rovnako ako vnútroštátne právo, t. j. zásada „*iura novit curia*“ by sa mala vzťahovať aj na judikatúru SD EÚ v konkrétnej veci. Teda rozhodnutia SD EÚ, ktoré boli vydané už pred rozhodnutím vnútroštátneho súdu v konkrétnej veci by súd v tejto veci rozhodujúci mal poznať a aplikovať. Nedokazujú sa práve z dôvodu, že súd ich pozná (mal by ich poznať). Paradoxne potom vyznieva fakt, že samotné „*právo Európskej únie nestanovuje výslovne pravidlo *iura novit curia* a následne ani procesné podmienky aplikácie únievého práva vnútroštátnymi súdmi ex officio. V relevantných prameňoch práva EÚ nie je zakotvená ani nevyvrátiteľná domnienka o znalosti aktov EÚ.*“⁵ To však nemení nič na tom, že vnútroštátny súd v SR musí aplikovať aj právo EÚ, a teda aj judikatúru SD EÚ. Teda rozhodnutia SD EÚ, ktoré existovali pred rozhodnutím vnútroštátneho súdu by nemali byť dôvodom na obnovu konania, keďže ich mal aplikovať samotný vnútroštátny súd.

5 SLAŠŤAN, M. Analýza aplikácie únievého práva súdnymi orgánmi Slovenskej republiky po desiatich rokoch členstva v EÚ. In: KLUČKA, J. 10 rokov v EÚ: Vzťahy, otázky, problémy Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 29. – 30. mája 2014 na pôde Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. UPJŠ, 2014, s. 36.

Prax súdov spočívajúca v tom, že subjektívnu lehotu počítajú od dozvedenia sa o konkrétnom rozhodnutí SD EÚ, je potom v rozpore s inou líniou súdnych rozhodnutí, ktoré vychádzajú z toho, že platí domnienka znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvrátiteľná. Najvyšší súd SR konštatoval, že práve momentom zverejnenia rozsudkov Súdneho dvora EÚ ako právnych aktov, ktoré sa uverejňujú v Úradnom vestníku EÚ platí aj právna domnienka vedomosti všetkých dotknutých subjektov o týchto rozhodnutiach ako právnych aktoch.⁶ Rovnako Ústavný súd SR dospel k záveru, že „súd nemá možnosť prihliadať na tvrdenie účastníka o tom, že sa o judikáte Súdneho dvora dozvedel v rámci subjektívnej lehoty, pretože mu to organizácia na ochranu spotrebiteľa oznámila až teraz. Takýto výklad by potom umožňoval bezhraničné predlžovanie lehoty na podanie obnovy konania.“⁷

Na základe uvedeného je nutné konštatovať, že obnova konania podľa § 397 písm. e) CSP prichádza do úvahy iba v prípadoch rozhodnutí vydaných SD EÚ po rozhodnutí vnútroštátneho súdu v konkrétnej veci, a to za predpokladu, že bude pre strany záväzná, čo sa javí ako problematické.

Záväznosť rozhodnutí SD EÚ

Okrem dodržania subjektívnej lehoty sa javí ako podstatné pre obnovu konania na základe rozhodnutia SD EÚ jeho záväznosť. Ako uvádza Ježová „v rámci prejudiciálneho konania nie je riešený spor medzi stranami, ale Súdny dvor poskytuje iba odpovede na konkrétne otázky národného súdu týkajúce sa výkladu práva Európskej Únie.“⁸ V tejto otázke môžeme konštatovať, že prejudiciálny rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva Únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý prejudiciálnu otázku podal (52/76, Benedetti, 3. 2. 1977, Zn. s. 163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch.⁹ Ako sa ďalej uvádza v odbornej literatúre „táto záväznosť znamená, že všetky vnútroštátne súdy, ktoré prejednávajú a rozhodujú v takom konaní, sú viazané týmto rozsudkom bez ohľadu na ich funkčnú príslušnosť.“¹⁰

V prípade polozenia prejudiciálnej otázky je odpoveď SD EÚ záväzná pre vnútroštátny súd, ktorý túto otázku položil, a nie pre strany sporu na vnútroštátnom súde. Avšak „v snahe zabezpečiť jednotnú aplikáciu práva Únie vo všetkých členských štátoch a pre všetkých jednotlivcov vytvoril Súdny dvor takú doktrínu o účinkoch prejudiciálnych rozhodnutí, v zmysle ktorej je možné považovať tieto rozhodnutia za úniou obdobu precedensov.“¹¹ Teda pokiaľ sa bavíme o záväznosti judikatúry SD EÚ musíme konštatovať, že rozhodnutiami SD EÚ (ktoré vzišli z položených predbežných otázok) sú viazané iba súdy členských štátov. Ustanovenie § 387 písm. e) CSP sa v prípade, ak výklad vyžaduje, aby bolo rozhodnutie SD EÚ pre strany záväzná, javí ako v praxi nevyužiteľné (pokiaľ nebude existovať také rozhodnutie, ktoré bolo vydané vo veci strán konania v inom prebiehajúcom konaní). Môžeme trvať na tom, že sa buď bude vyžadovať na obnovu konania formálna záväznosť rozhodnutia SD EÚ pre obidve strany alebo sa bude vychádzať z účelu takejto úpravy a dôvodov, pre ktoré bola do právneho poriadku zavedená. Týmto účelom je súlad rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov s rozhodnutiami SD EÚ, a právom EÚ ako takým. Teda záväznosť rozhodnutí SD EÚ pre strany konania by sme mali vnímať ako určitú previazanosť strán s uvedeným rozhodnutím, t. j. určité prepojenie strán (ako aj predmetu konania) s rozhodnutím SD EÚ. Takýmto bude nevyhnutne prípad, ak tie isté strany majú medzi sebou niekoľko rôznych sporov (ktoré neboli spojené do jedného konania) na rovnakom právnom základe, vtedy by v prípade, ak sa neskôr obráti vnútroštátny súd na SD EÚ s prejudiciálnou otázkou mohlo byť jeho rozhodnutie (rozhodnutie SD EÚ) aj podkladom na obnovu konania už právoplatne skončených konaní medzi týmito stranami. V zásade by však mohlo ísť aj o prípady, ak by podkladom pre žalobu na obnovu konania malo byť rozhodnutie SD EÚ vykladajúce právo EÚ transponované do nášho právneho poriadku (teda SD EÚ by rozhodol o prejudiciálnej otázke podanej slovenským súdom), vtedy by jeho výklad bol fakticky záväzný aj pre strany, ktorých spor závisel od zodpovedania totožnej otázky a súd ju posúdil inak (v rozpore s právom EÚ). Na druhej strane prichádza v takomto prípade, za určitých podmienok, do úvahy aj žaloba na náhradu

6 Uznesenie

Najvyššieho súdu SR
sp. zn. 8 Cdo 1326/2015
zo dňa 26. januára 2016;
obdobne aj uznesenie NS SR
sp. zn. 2Cdo/28/2017
zo dňa 31. októbra 2017.

7 Uznesenie ÚS SR

sp. zn. III. ÚS 345/2017 – 47
zo dňa 16. mája 2017.

8 JEŽOVÁ, D. Prejudiciálne konanie pred Súdnym dvorom EÚ. Žilina : Eurokodex, 2013, s. 21.

9 SIMAN, M. – SLAŠŤAN, M. Súdny systém Európskej únie. 3. vydanie. Bratislava : EURO-IURIS, 2010, s. 360.

10 MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana. Bratislava : IURA EDITION, 2009, s. 429; (ISBN 97-80-8078-289-4).

11 DOBROVIČOVÁ, G. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. Záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnych otázkach. In: MAJERČÁK, T. (ed.): Ústavné dni – Implementácia rozhodnutí medzinárodných súdnych orgánov vnútroštátnymi súdmi a inými orgánmi verejnej moci – V. ústavné dni. Košice UPJŠ 2016. s. 88.

12 SEHNÁLEK, D. – TÝČ, V.
a kol. Soudní dvůr EU a výklad
práva Evropské unie. 1. vyd.
Brno : Masarykova univerzi-
ta, Právnická fakulta, 2016.
188 s. Spisy Právnické fakulty
MU, řada teoretická, edice
Scientia, sv. č. 569. s. 39.

13 Rozsudok Krajského
súdu v Žiline
sp. zn. 10Co/131/2018
zo dňa 31. 1. 2019;

škody pre porušenie práva EÚ, ak sa napríklad súd mal povinnosť obrátiť na SD EÚ, no neurobil tak.

Len veľmi ťažko je možné odvodiť záväznosť rozhodnutia SD EÚ pre strany v konaní, ak ide o rozhodnutie, ktoré nebolo iniciované ani zo strany slovenských súdov (alebo súdov iných členských štátov). Skutočnosť, že sa tieto rozsudky uverejňujú v Úradnom vestníku EÚ neznamena aj ich záväznosť pre každého, ale platí „iba“ domnienka ich znalosti.

Na margo a pre úplnosť môžeme ešte doplniť, že v prípade, ak SD EÚ rozhoduje o platnosti sekundárneho práva EÚ platí, že sa takéto jeho „rozhodnutie o (ne)platnosti aktu malo vyznačovať absolútnou záväznosťou erga omnes, čo by zároveň vyriešilo aj otázku jednotnosti aplikácie práva Únie.“¹² Teda v prípade, ak SD EÚ rozhodne o (ne)platnosti niektorého aktu môžeme toto rozhodnutie považovať vo všeobecnosti za záväzné aj pre strany.

Otázka záväznosti je aktuálna aj v prípade iných konaní, ktoré prebiehajú pred SD EÚ, t. j. aj v tomto prípade chýba ich záväznosť pre strany konania.

Záver

Inštitút obnovy konania by nemal byť nástrojom na opravu rozhodnutia vnútroštátneho súdu vydaného až po tom, ako bolo vydané rozhodnutie SD EÚ, t. j., ak súd neakceptoval (nebral do úvahy rozhodnutie SD EÚ, hoci tak mal urobiť). Táto skutočnosť musí platiť bez ohľadu na to, či malo dôjsť k pochybeniu vnútroštátneho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, či nesprávneho procesného postupu, ktorý je v rozpore s rozhodnutím SD EÚ (vydaného pred rozhodnutím vnútroštátneho súdu). V danom prípade teda súd rozhodujúci o žalobe na obnovu konania by nemal prihliadať na to, či súd v predchádzajúcom konaní pochybil (keď neaplikoval právo EÚ, hoci ho aplikovať mal alebo sa neobrátil na SD EÚ s predbežnou otázkou, hoci tak urobiť mal), ale na to, či sú splnené podmienky pre obnovenie konania.

Záverom slovami rozhodnutia Krajského súdu v Žiline môžeme poukázať na to, že sa nedá stotožniť s takým výkladom, ktorý by smeroval k tomu, že by „v podstate každé právoplatné súdne rozhodnutie malo v prípade podania žaloby na obnovu prejsť ďalším právnym posúdením z toho hľadiska, či je v súlade s rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ, a to tak s rozhodnutiami existujúcimi už v čase vydania pôvodného rozhodnutia, ako aj s akýmkoľvek rozhodnutím vydaným neskôr. V spojení s tým, že pre dotknutý dôvod obnovy konania neplatí objektívna lehota [§ 404 písm. c) CSP], išlo o možnosť zmeny právoplatného rozhodnutia kedykoľvek v budúcnosti. Už z jednoduchého pohľadu je zrejmé, že takéto nazeranie na inštitút obnovy konania, hoci aj v spojitosti s „európskym rozmerom“ jednotlivých vecí, je v úplnom rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je absolútne nosným pre fungovanie právneho štátu a rešpektovanie hodnôt demokratickej formy usporiadania spoločenských vzťahov.“¹³

Podanie žaloby na obnovu konania nie je limitované objektívnou lehotou (iba lehotou subjektívnou). Keď uvážime, že niektoré právne akty EÚ sú v platnosti aj niekoľko desiatok rokov, a že judikatúra sa stále vyvíja a nie je vylúčené, že sa zmení do tej miery, že právne otázky posudzované jedným spôsobom desiatky rokov sa budú musieť začať posudzovať inak (ak nie úplne opačne). Citelné to môže byť pri spotrebiteľských sporoch, keď zoberieme do úvahy, že napríklad smernica o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách je ešte z roku 1993 a judikatúra k tejto smernici sa aj naďalej tvorí (aj vďaka slovenským súdom). Nemali by sme pripustiť možnosť, že v prípade zmeny judikatúry alebo nového rozhodnutia SD EÚ budú teraz strany podávať žaloby na obnovu konania. Takýmto výkladom by sme zahltili a zaťažili súdy neúmerne k sledovanému účelu.

Na druhej strane vyžaduje § 397 písm. e) CSP, aby rozhodnutie SD EÚ bolo pre strany záväzné. Ako sme už spomenuli vyššie, záväzné sa stáva pre súd, nanajvýš pre strany daného konania o prejudiciálnej otázke. Takáto úprava sa potom javí ako komplikovaná a v podstate je iba ťažko dosiahnuteľná (pri správnom výklade), aby súd na základe rozhodnutia SD EÚ pripustil obnovu konania. Práve subjektívne prepojenie rozhodnutia SD EÚ a strán je podstatné a fakticky iba ťažko dosiahnuteľné.

Pokiaľ pripustíme nežiadúci výklad, t. j. o záväznosti rozhodnutí SD EÚ vo všeobecnosti pre každú stranu sporu, ktorej sa výkladom ponúknuť SD EÚ dotýka, iba vtedy je § 397

písm. e) CSP ustanovením živým a použiteľným, inak sa použiť nedá. Takýto výklad by sledoval aj ciele, ktoré mala naplniť pôvodná novela OSP, keď sa predmetný inštitút do nášho právneho poriadku zavádzal. Na druhej strane, pokiaľ niektorý akt sekundárneho práva EÚ vyhlásil SD EÚ za neplatný, potom je takéto rozhodnutie záväzné aj pre strany sporu, a teda je možné na základe tohto rozhodnutia podať žalobu na obnovu konania. Táto možnosť sa javí ako veľmi teoretická a zákonodarca primárne nesledoval pri formulovaní ustanovení o žalobe na obnovu konania práve túto líniu.

Tento príspevok nemal za cieľ nájsť správnu odpoveď, ale iba upozorniť na to, že uplatnenie žaloby na obnovu konania z dôvodu rozhodnutia SD EÚ je veľmi problematické až prakticky vylúčené. Javí sa, že pri ponúknutom výklade je de iure nemožné podať žalobu na obnovu konania [z uvedeného dôvodu – § 397 písm. e) CSP] úspešne. Bude teda na súdoch, aby v zmysle zásady spravodlivosti našli správnu cestu v konkrétnom prípade. ■

RESUMÉ

Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie ako dôvod žaloby na obnovu konania

Príspevok sa zaoberá výkladom ustanovení, ktoré sa vzťahujú na možnosť obnovy konania z dôvodu rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Analyzuje relevantnú právnu úpravu ako aj súdne rozhodnutia, ktoré sa k danej problematike vzťahujú. Podstatu príspevku tvorí úvaha nad tým, či je možné z uvedeného dôvodu podať úspešne žalobu na obnovu konania, a teda či Civilný sporový poriadok novou právnou úpravou neznemožnil brániť sa týmto spôsobom. Rieši aj samotnú otázku záväznosti rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo vzťahu k stranám konania.

SUMMARY

Judgement of the Court of Justice of the European Union as a Ground for an Action for a Retrial

The article deals with the interpretation of those provisions that apply to the possibility of a retrial due to a CJEU judgment. It analyses the relevant legislation as well as court judgments relating to this issue. The author also reflects on whether it is possible to successfully bring an action for a retrial on the above-mentioned grounds, and therefore whether the Civil Litigation Procedure Code and the new regulation contained therein has not made it impossible to defend oneself in this way. It also addresses the question of the binding effect of the CJEU judgments in relation to the parties to proceedings.

ZUSAMMENFASSUNG

Beschluss des Gerichtshofes der Europäischen Union als Grund für die Klage auf Wiederaufnahme des Verfahrens

Der Beitrag zielt auf die Auslegung der Bestimmungen ab, die die Möglichkeit der Wiederaufnahme des Verfahrens wegen einer Entscheidung des Gerichtshofes der EU betreffen. Es werden in diesem die relevante Rechtsregelung sowie Gerichtsbeschlüsse hinsichtlich der betreffenden Problematik analysiert. Der Hauptgegenstand des Beitrages bildet die Betrachtung, ob aus dem bezeichneten Grund die Klage auf Wiederaufnahme des Verfahrens erfolgreich eingebracht werden kann und somit, ob die Zivilstreitordnung durch die neue Rechtsregelung nicht unmöglich macht, sich auf diesem Wege zu verteidigen. Es wird hier auch die Frage der Verbindlichkeit der Entscheidungen des Gerichtshofes der EU selbst in Bezug auf die Prozessparteien behandelt.

Z ROZHODNUTÍ NAJvyššieho súdu SR

K spôsobom skončenia pracovného pomeru zo strany agentúry dočasného zamestnávania

1 § 137 CSP:

Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

2 § 77 Zákonníka práce:

Neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže zamestnanec, ako aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť. Na predĺženie trvania pracovného pomeru podľa § 64 ods. 2 sa na účely prvej vety neprihliada, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak sa pracovný pomer predlžuje podľa § 64 ods. 2 z dôvodu plynutia ochrannej doby podľa § 64 ods. 1 písm. a), zamestnanec môže neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou uplatniť na súde v lehote dvoch mesiacov odo dňa uplynutia posledného dňa ochrannej doby, najneskôr však

S prihliadnutím na zvýšenú ochranu pri skončení pracovného pomeru, vrátane ochrany proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania na základe zákona, priznanej zamestnancom Ústavou SR v čl. 36 písm. b), Zákonník práce nepripúšťa skončenie pracovného pomeru iným spôsobom, ako upravuje § 59 Zákonníka práce, a to ani v prípade skončenia pracovného pomeru agentúrou dočasného zamestnávania.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. apríla 2023
sp. zn. 2Cdo/13/2022

Dotknuté ustanovenia:

- čl. 36 písm. b) Ústavy SR č. 460/1992 Z. z.
- § 59, § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce
- § 137 písm. c), d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

Súd prvej inštancie rozsudkom určil, že skončenie pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovaným (agentúrou dočasného zamestnávania) na základe oznámenia žalovaného o skončení pracovného pomeru z dôvodu splnenia rozvázovacej podmienky dohodnutej v pracovnej zmluve je neplatné. Podľa rozvázovacej podmienky uvedenej v pracovnej zmluve sa pracovný pomer dohodnutý na dobu určitú (do 31. 8. 2020) môže skončiť v prípade oznámenia užívateľského zamestnávateľa o skoršom, predčasnom skončení prác, ktoré pridelený zamestnanec vykonával. Súd konštatoval, že Zákonník práce (ďalej len „ZP“) spôsob určenia doby trvania pracovného pomeru výslovne upravuje, vzhľadom k čomu zakomponovanie rozvázovacej podmienky do pracovnej zmluvy nemohlo privodiť skončenie pracovného pomeru. Súd žalobu posúdil podľa § 137 písm. d) CSP.¹

Krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

Žalovaný v podanom dovolaní vymedzil dovolaciu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, či sa možno žalobou podľa § 77 ZP² domáhať určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru iba v prípade skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo skončením dohodou, alebo či je takáto žaloba prípustná aj v iných prípadoch skončenia pracovného pomeru iným spôsobom. Ako dovolaciu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ nadniesol otázku, či v prípade využitia rozvázovacej podmienky v pracovnej zmluve alebo dohode o dočasnom pridelení zamestnanca, ide o samostatný spôsob skončenia pracovného pomeru, nad rámec § 59 ZP.³

Najvyšší súd SR ako súd dovolací dospel k týmto záverom:

Na základe pracovnej zmluvy medzi agentúrou dočasného zamestnávania a zamestnancom vzniká medzi týmito subjektmi pracovný pomer, ktorý je možné platne ukončiť len spôsobom upraveným v Zákonníku práce. V prípade nadbytočnosti z dôvodu ukončenia prác

užívateľským zamestnávateľom môže jednostranným úkonom uplatniť výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP⁴ iba agentúra dočasného zamestnávania, nie užívateľský zamestnávateľ. Rozhodnutie užívateľského zamestnávateľa o skončení prác pred skončením doby, na ktorú bol k nemu zamestnanec pridelený agentúrou dočasného zamestnávania, nie je rozhodnutím zamestnávateľa; ide iba o skutočnosť, ktorá je predpokladom (podkladom) pre prípadné danie výpovede z dôvodu nadbytočnosti zo strany agentúry dočasného zamestnávania zamestnancovi.

Pokiaľ zamestnávateľ „oznámí“ zamestnancovi ukončenie pracovného pomeru ku dňu uvedenému v rozhodnutí (oznámení) užívateľského zamestnávateľa a zamestnanec napadne neplatnosť takého skončenia pracovného pomeru, nejde o prípad upravený v § 77 v spojení s § 59 ZP, ale v zmysle § 14 ZP o pracovnoprávny spor o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru iným spôsobom, t. j. o spor o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP.

Postup, keď nižšie súdy v danej veci posúdili žalobu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP vyplývajúcej z osobitného predpisu – Zákonníka práce (keď za neplatnú právnú skutočnosť určil okresný súd skončenie pracovného pomeru na základe „oznámia“ zamestnávateľa), preto nemožno považovať za odklon od judikatúry dovolacieho súdu. Najvyšší súd vzhľadom k tomu dovolanie v tejto časti z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nepovažoval za dôvodné.

Dovolací súd ďalej poukázal na to, že s prihliadnutím na zvýšenú ochranu pri skončení pracovného pomeru, vrátane ochrany proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania na základe zákona, priznanej zamestnancom Ústavou SR v čl. 36 písm. b) je potrebné konštatovať, že Zákonník práce nepripúšťa skončenie pracovného pomeru iným spôsobom, ako upravuje § 59 ZP.

Z § 58 ods. 5 ZP vyplýva, že zákonodarca ustanovuje na jednej strane dobu, na ktorú sa dočasné pridelenie dohodlo a na strane druhej podmienky, za ktorých môže dôjsť k jednostrannému ukončeniu výkonu práce pred uplynutím doby dočasného pridelenia. Ide o dva pojmy, ktoré nemožno stotožňovať. To znamená, že podmienky jednostranného ukončenia výkonu práce pred uplynutím doby dočasného pridelenia nemožno považovať za vymedzenie trvania (doby) pracovného pomeru, ako sa nesprávne domnieva dovolateľ, ale len a iba za podmienku, pri splnení ktorej môže zamestnávateľ jednostranne skončiť pracovný pomer pred uplynutím doby, na ktorú bolo pridelenie v pracovnej zmluve/dohode o dočasnom pridelení dohodnuté.

Rozvážajúca podmienka, v zmysle ktorej pracovný pomer dohodnutý na dobu určitú (do 31. 8. 2020) môže skončiť v prípade oznámia užívateľského zamestnávateľa o skoršom, predčasnom

skončení prác, ktoré pridelený zamestnanec vykonával, preto môže byť zo strany agentúry dočasného zamestnávania iba podmienkou pre následné skončenie pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP alebo dohodou. Iný výklad by viedol k obchádzaniu zákona, čo má v prípade žaloby podľa § 137 písm. d) CSP za následok určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

V danom prípade mal preto žalovaný možnosť uplatniť ako jeden z výpovedných dôvodov skončenie pracovného pomeru so žalobcom z dôvodu nadbytočnosti, vzhľadom na skončenie dočasného pridelenia pred uplynutím doby, na ktorú bol dohodnutý pracovný pomer na dobu určitú. Pri tomto druhu výpovede býva aplikovaná výnimka z § 63 ods. 2 ZP.

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd nepovažoval za dôvodný ani dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Vo vzťahu k výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie a potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu preto dovolací súd nepovažoval dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f), resp. podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP za dôvodné a v tejto časti dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť, ak by zamestnanec nebol v ochranej dobe.

3 § 59 Zákonníka práce:

(1) Pracovný pomer možno skončiť

- a) dohodou,
- b) výpoveďou,
- c) okamžitým skončením,
- d) skončením v skúšobnej dobe.

(2) Pracovný pomer dohodnutý na určitú dobu sa skončí uplynutím dohodnutej doby.

(3) Pracovný pomer cudzinca alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ak k jeho skončeniu nedošlo už iným spôsobom, sa skončí dňom, ktorým (...)

(4) Pracovný pomer zaniká smrťou zamestnanca.

(5) Pracovný pomer zaniká aj na základe zákona podľa **§ 58 ods. 7.**

4 § 63 ods. 1 písm. b)

Zákonníka práce:

*Zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov, ak sa zamestnanec stane nadbytočný vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia alebo o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce alebo o iných organizačných zmenách a zamestnávateľ, ktorý je agentúrou dočasného zamestnávania, aj ak sa zamestnanec stane nadbytočným vzhľadom na skončenie dočasného pridelenia podľa **§ 58** pred uplynutím doby, na ktorú bol dohodnutý pracovný pomer na určitú dobu.*

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska prokuratúra a cezhraničné vyšetrovanie

Články 31 a 32 nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, sa majú vykladať v tom zmysle, že preskúmanie vykonané v členskom štáte asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora, ak si postúpené vyšetrovacie opatrenie vyžaduje súhlas súdu v súlade s právom tohto členského štátu, sa môže týkať len aspektov súvisiacich s vykonaním tohto opatrenia, a nie aspektov súvisiacich s odôvodnením a prijatím uvedeného opatrenia, pričom tieto posledné aspekty musia byť predmetom predbežného súdneho preskúmania v členskom štáte konajúceho európskeho delegovaného prokurátora v prípade závažného zásahu do práv dotknutej osoby zaručených chartou základných práv Európskej únie.

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-281/22, G. K. a i. (Európska prokuratúra) –
ECLI:EU:C:2023:1018.z 21. decembra 2023

1 Bližšie pozri napr. JÁNOŠÍKOVÁ, M.: *Legitimita Európskej prokuratúry*. In *Vplyv Európskej únie na trestné právo jej členských štátov*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2022. ISBN 9788057401728, s. 72 – 81.

2 Súdneho dvora už bol predložený aj druhý návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa nariadenia 2017/1939. Ide o návrh španielskeho súdu z 3. mája 2023 vedený v registri Súdneho dvora pod označením C-292/23 smerujúci k získaniu výkladu článku 42 (súdne preskúmanie) predmetného nariadenia. Súdny dvor o ňom zatiaľ nerozhodol.

Európska prokuratúra patrí medzi najmladšie orgány Európskej únie, aj keď snahy o jej vytvorenie sa spájajú už s koncom 20. storočia.¹ Bola zriadená nariadením Rady 2017/1939 (ďalej len „nariadenie 2017/1939“), ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, a svoju činnosť začala vykonávať 1. júna 2021.

Úlohou Európskej prokuratúry je v zmysle článku 4 nariadenia 2017/1939 vyšetrovanie, trestné stíhanie páchatelov a spolupáchatelov trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie a podanie obžaloby na nich. Tejto úlohe zodpovedá špecifická vnútorná štruktúra spočívajúca v centralizovanej dimenzii (hlavný európsky prokurátor a európski prokurátori) a decentralizovanej dimenzii v jednotlivých členských štátoch (delegovaní európski prokurátori). Európska prokuratúra predstavuje jedinečné prepojenie orgánu Únie s trestným právom členských štátov a s ich súdnym systémom.

Rozoberaný rozsudok je výsledkom prvého prejudiciálneho návrhu týkajúceho sa nariadenia 2017/1939, s ktorým sa na Súdny dvor obrátil rakúsky súd. Je možné predpokladať, že s rastúcim počtom konaní iniciovaných na vnútroštátnych súdoch Európskou prokuratúrou bude rásť aj počet prejudiciálnych otázok vnútroštátnych súdov smerujúcich k získaniu výkladu tohto nariadenia.²

Rakúsky súd predložil prejudiciálne otázky v rámci konania, v ktorom rozhoduje o podaniach v spoločnosti B. O. D. a jej konateľov G. K. a S. L. proti rozhodnutiam rakúskych súdov, ktorými udelili súhlas s vykonaním prehliadok a zaistením vecí v obchodných priestoroch spoločnosti a v obytných priestoroch jej konateľov nachádzajúcich sa v Rakúsku. O uvedený súhlas žiadala rakúsky európsky delegovaný prokurátor, ktorý uvedené opatrenia nariadil v súlade s článkom 31 nariadenia 2017/1939, keďže súvisia s vyšetrovaním rozsiahlych daňových podvodov a členstva v zločineckej skupine založenej s cieľom páchať daňové trestné činy, ktoré vedie nemecký európsky delegovaný prokurátor.

Prejudiciálne otázky rakúskeho súdu smerujú k zisteniu, v akom rozsahu má rakúsky súd vykonať prieskum pri udeľovaní súhlasu s vyšetrovacím opatrením, ktoré bolo prijaté európskym delegovaným prokurátorom v inom členskom štáte. Či sa má tento prieskum zamerať na aspekty súvisiace s odôvodnením a prijatím tohto opatrenia, alebo len na aspekty súvisiace s jeho vykonaním.

Článok 31 nariadenia 2017/1939 s nadpisom „Cezhraničné vyšetrovanie“ rozlišuje medzi konajúcim európskym delegovaným prokurátorom (v rozoberanom prípade to je európsky delegovaný

prokurátor pôsobiaci v Nemecku), ktorý rozhodne o prijatí potrebného opatrenia (v rozoberanom prípade je opatrením prehliadka a zaistenie vecí) a jeho postúpení európskemu delegovanému prokurátorovi nachádzajúcemu sa v inom členskom štáte, a asistujúcim európskym delegovaným prokurátorom (v rozoberanom prípade to je európsky delegovaný prokurátor pôsobiaci v Rakúsku), ktorý vykoná postúpené opatrenie. Článok 31 nariadenia 2017/1939 upravuje výkon postúpených opatrení, ktorý má byť v súlade s právom členského štátu asistujúceho prokurátora.

Súdny dvor v svojej argumentácii najprv pripomenul, že pri výklade práva Únie je potrebné zobrať do úvahy nielen jeho doslovné znenie, ale aj vzájomný kontext a ciele sledované dotknutou právnou úpravou.

Čo sa týka znenia článkov 31 a 32 nariadenia 2017/1939, Súdny dvor dospel k záveru, že tieto ustanovenia síce nespresňujú rozsah preskúmania zo strany súdov, ktoré udeľujú súhlas v prípade postúpeného vyšetrovacieho opatrenia, ale aspoň rozlišujú medzi prijatím a odôvodnením tohto opatrenia (spravuje sa právom členského štátu konajúceho európskeho delegovaného prokurátora) a vykonaním takéhoto opatrenia (spravuje sa právom štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora).

Pokiaľ ide o kontext článkov 31 a 32 nariadenia 2017/1939, rozlišovanie medzi odôvodnením a prijatím postúpeného vyšetrovacieho opatrenia na jednej strane a jeho vykonaním na strane druhej zodpovedá usporiadaniu systému justičnej spolupráce v trestných veciach medzi členskými štátmi, ktorý je založený na zásadách vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania. Tieto zásady sú vzájomne prepojené a to tak, že zo zásady vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí vyplýva, že existuje vzájomná dôvera členských štátov v to, že každý z členských štátov súhlasí s použitím trestného práva platného v iných členských štátoch, hoci by uplatnenie jeho vlastnej právnej úpravy viedlo k inému výsledku.³

Príkladom právnej úpravy založenej na týchto dvoch zásadách je rámcové rozhodnutie Rady 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, ako aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach. V prípade oboch právnych úprav už Súdny dvor konštatoval, že vykonávajúci orgán nemá preskúmať, či vydávajúci orgán dodržiava podmienky vydania rozhodnutia, ktoré sa má vykonať. Keďže cieľom nariadenia 2017/1939 je účinnejšie bojovať proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie, tak mechanizmus vytvorený v rámci tohto nariadenia musí mať prinajmenšom rovnako vysoký stupeň účinnosti cezhraničných vyšetrovaní vedených Európskou prokuratúrou ako mechanizmus vyplývajúci z postupov v rámci systému justičnej spolupráce v trestných veciach.

Ak by sme pripustili, že príslušný orgán členského štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora by mohol preskúmať aj aspekty súvisiace s odôvodnením a prijatím postúpeného vyšetrovacieho opatrenia, tak by išlo o menej účinný systém v porovnaní so systémom založeným na zásade vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania. Súdny dvor poskytol dva dôvody pre toto konštatovanie. Prvým je skutočnosť, že príslušný orgán členského štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora by na svoj prieskum potreboval preskúmať celý spis, ktorý by mu bolo potrebné postúpiť a vo väčšine prípadov aj preložiť. Druhý dôvod súvisí s článkom 31 ods. 2 nariadenia 2017/1939, podľa ktorého odôvodnenie a prijatie potrebného opatrenia sa spravuje právom členského štátu konajúceho európskeho delegovaného prokurátora. Ak by mal teda príslušný orgán členského štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora preskúmať aj odôvodnenie a prijatie predmetného opatrenia, musel by prieskum robiť vo svetle práva štátu konajúceho európskeho delegovaného prokurátora.

Preto Súdny dvor dospel k záveru, že prieskum súdu udeľujúceho súhlas s postúpeným vyšetrovacím opatrením sa môže vzťahovať len na aspekty súvisiace s výkonom tohto opatrenia.

Súdny dvor však súčasne pripomenul, že v členskom štáte konajúceho európskeho delegovaného prokurátora musia byť stanovené možnosti predbežného súdneho preskúmania odôvodnenia a prijatia postúpeného vyšetrovacieho opatrenia s cieľom zabezpečiť zákonnosť a nevyhnutnosť takýchto opatrení. V tejto súvislosti Súdny dvor upozornil na aplikovateľnosť Charty základných práv Európskej únie, keďže pri konaní podľa nariadenia 2017/1939 dochádza k vykonávaniu práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

3 Rozsudky
Súdneho dvora
z 23. januára 2018
vo veci C-367/16,
Piotrowski,
EU:C:2018:27, bod 52
a z 10. januára 2019
vo veci C-97/18,
ET, EU:C:2019:7,
bod 33.

Rozhodnutie spracovala: **doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**

*Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
UPJŠ v Košiciach, Právnická fakulta*

ASPI

Svet práva pre profesionálov

Tvoríme a vydávame pre vás žiadané komentáre

Vyskúšajte ASPI na 14 dní zadarmo

+421 2 58 10 20 14
+421 910 638 768
obchod@aspi.sk

Nájdite odpoveď skôr, ako vám vychladne ranná káva. Aplikácia ASPI ponúka rýchlu orientáciu pri práci s právnymi normami a dôležitými súvisiacimi informáciami. Zákony prepája s autorským obsahom – komentármi, judikatúrou, rozhodnutiami súdov, vzormi a inými významnými právnymi dokumentmi.

Vedeli ste, že vo Wolters Kluwer aj v roku 2024 pripravujeme množstvo komentárov, ktoré považujeme za dôležité pre vaše profesijné zameranie?

Publikácie pripravujeme v spolupráci s renomovanými autormi. Niektoré sme už zrealizovali, ďalšie budú spustené do predaja počas roka 2024.

Najdôležitejšie komentáre plánované v roku 2024:

1. Komentár k **Zákonu o správcoch** – M. Maliar, L. Machatová, J. Dolný
2. Komentár k **Zákonu o DPH** – M. Beňo, M. Kačaljak, A. Orda Oravcová, M. Vargan, F. Richter
3. Komentáre k **Postupom účtovania pre obce, VÚC a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie** a **Postupom účtovania pre štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie a štátne účelové fondy** – H. Marcin Jakubíková
4. Komentár k **Zákonu o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí** – B. Balog
5. Komentár k **Zákonu o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní** – P. Rak, J. Hamulák
6. Komentár k **Zákonu o prokuratúre** – J. Chylo a kol.
7. Komentár k **Zákonu o rodine** – P. Luprichová a kol.
8. Komentár k **Zákonu o mediálnych službách** – L. Kukliš a kol.
9. Komentár k **Zákonu o premenách obchodných spoločností a družstiev** – L. Žitňanská a kol.
10. Komentár k **Zákonu o registri trestov** – L. Strémy, S. Mihálik.

Najdôležitejšie komentáre vydané v roku 2023:

1. Komentár k **Zákonníku práce, 2. vydanie** – M. Švec, J. Toman a kol.
2. Komentár k **Zákonu o štátnej službe** – J. Fíba, Z. Gálisová
3. Komentár k **Zákonu o sťažnostiach, 2. vydanie** – M. Horvat
4. Komentár k **Zákonu o rozsahu zdravotnej starostlivosti** – K. Fedorová
5. Komentár k **Zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia** – K. Fedorová
6. Komentár k **Zákonu o mediálnych a probačných úradníkoch** – S. Burský
7. Komentár k **Zákonu o združovaní občanov** – L. Váryová, M. Mészáros
8. Komentár k **Ústave SR, III. zväzok** – J. Svák, L. Orosz a kol.
9. Komentár k **Trestnému poriadku, I. a II. zväzok** – J. Záhora, I. Šimovček, P. Polák a kol.
10. Komentár k **Zákonu o súdoch** – B. Hrušková, L. Strémy, M. Šindlerová

Správy a udalosti

Vonkajšie vzťahy

Diskusia o budúcnosti právnického vzdelávania s dekanmi fakúlt

Slovenská advokátska komora v rámci pravidelného zimného seminára zorganizovala 2. decembra 2023 unikátnu diskusiu s dekanmi a dekanami právnických fakúlt z celého Slovenska (fotografia dole).

Na pódiu sa zišli dekanica Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave **doc. JUDr. Marianna Novotná, PhD., univ. prof.**; dekanica Právnickej fakulty Paneurópskej vysokej školy **doc. JUDr. Katarína Šmigová, PhD., LL.M.**; dekan Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **prof. JUDr. Miroslav Štrkolec, PhD.**, dekan Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici **prof. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.** a dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave **doc. JUDr. Eduard Burda, PhD.** Špeciálnym hosťom bol rektor Univerzity Komenského v Bratislave **prof. JUDr. Marek Števec, DrSc.**

Diskusii dominovala téma budúcnosti právnického vzdelávania v kontexte nástupu umelej inteligencie. Veľa sa hovorilo o prínosoch i rizikách umelej inteligencie, o možnostiach jej praktického využívania vo výučbe. Ale aj o pretrvávajúcej

potrebe rozvoja klasických prvkov vzdelanosti: o výučbe logiky, rétoriky, umenia.

Veľmi nás teší, že toto stretnutie poslúžilo ako úvodný impulz do ďalšieho pokračovania spolupráce v rámci takejto neinštitucionalizovanej platformy pre rozvoj právnického vzdelávania. Nad rámec súčasnej spolupráce sme sa dohodli na organizovaní diskusných stretnutí zástupcov Slovenskej advokátskej komory so študentmi jednotlivých právnických fakúlt z celého Slovenska. Opomenúť nemôžeme ani novú kapitolu v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Po vzore memoránd s inými fakultami predseda SAK Martin Puchalla pri tejto príležitosti podpísal memorandum o spolupráci aj s dekanom tejto fakulty prof. Turošíkom. Ďakujeme všetkým za stretnutia, podnetné myšlienky a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Zo stretnutí s najvyššími predstaviteľmi justície

Predseda slovenskej advokátskej komory **Martin Puchalla** 13. decembra 2023 absolvoval stretnutia s najvyššími predstaviteľmi justície. Delegáciu SAK prijal predseda Najvyššieho súdu SR **Ján Šikuta**, predseda Najvyššieho správneho súdu SR **Pavol Nad'** a generálny prokurátor SR **Maroš Žilinka**.

Foto Archív SAK

Foto Archív SAK

Slovenská advokátska komora na stretnutiach vyzdvihovala dôležitosť otvoreného medzi inštitucionálneho dialógu pri spoločných témach právneho štátu. „Súdy, prokuratúra a advokácia plnia v rámci justície rozličné úlohy, no všetky zložky pri tom musia sledovať tú istú ideu spravodlivosti. S našimi partnermi sme preto okrem aktuálnych tém hovorili aj o pokračovaní v tradícii organizovania okrúhlych stolov najvyšších predstaviteľov justície. Naposledy sme takéto stretnutie zorganizovali v apríli pri príležitosti 33. výročia slobodnej advokácie. Osobne vnímam v týchto časoch silnú potrebu pokračovania takéhoto dialógu. Verím, že sa v tomto formáte čoskoro opäť zídeme,“ povedal Martin Puchalla.

Slovenskú advokátsku komoru reprezentovali na bilaterálnych stretnutiach okrem jej predsedu aj podpredsedníčka **Alexandra Čizmáriková**, podpredseda **Ondrej Laciak** a tajomník **Andrej Popovec**.

Okrúhly stôl na témy trestnoprávnej politiky štátu

Na pozvanie Slovenskej advokátskej komory sa 12. januára 2024 opäť stretli predstavitelia hlavných inštitúcií slovenskej justície, aby v rámci tradičného formátu okrúhleho stola rokovali o aktuálnych otázkach spojených s trestným právom. „V Slovenskej advokátskej komore považujeme za dôležité, aby pri podstatných témach vždy prebiehal nielen politický,

ale aj riadny odborný medziinštitucionálny dialóg. Ďakujem významným hosťom za prijatie pozvania na dnešné podujatie a vzájomnú výmenu názorov na viaceré aktuálne témy trestnej politiky štátu,“ povedal predseda SAK Martin Puchalla.

Pozvanie prijali predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR **František Mozner**, generálny prokurátor **Maroš Žilinka**, námestník generálneho prokurátora **Jozef Sedlák** a štátny tajomník ministerstva spravodlivosti **Milan Hodás**. Slovenskú advokátsku komoru reprezentoval predseda **Martin Puchalla**, podpredseda **Ondrej Laciak** a predseda pracovnej skupiny pre trestné právo **Peter Erdös**.

Spoločná platforma predstaviteľov hlavných justičných inštitúcií na Slovensku vznikla ešte v januári 2022. Najvyšší justiční predstavitelia sa vtedy dohodli na potrebe vzniku takejto platformy, ktorej cieľom bolo formulovanie návrhov smerujúcich k nevyhnutnej modernizácii trestného práva. Vznik odbornej platformy bol zároveň reakciou na v tom čase nedostatočný odborný dialóg s predkladateľom návrhu zákona. Ostatné rokovanie osobitne nadviazalo na spoločné stretnutie v obdobnom formáte, ktoré sa uskutočnilo 21. novembra 2022 na pôde Ministerstva spravodlivosti SR.

Foto V. Zigo

Legislatíva

Novela trestnoprávných kódexov

Slovenská advokátska komora zverejnila 6. decembra 2023 vyhlásenie k návrhu novely Trestného zákona a Trestného poriadku:

„Slovenská advokátska komora sa oboznámila s textom návrhu novely Trestného zákona, ktorý schválila vláda SR. Po bezprostrednom preštudovaní návrhu konštatujeme, že novela obsahuje aj úpravy, po ktorých roky volala veľká časť odbornej verejnosti z radov sudcov, prokurátorov, advokátov i akademickej sféry. Navrhované zníženie trestných sadzieb by Slovensko podľa nášho názoru významným spôsobom priblížilo k európskym štandardom. Súčasne platí, že aj po takejto zmene trestných sadzieb by bol slovenský Trestný zákon stále relatívne prísnejší v porovnaní s inými krajinami EÚ. Draconické trestné sadzby viedli k mnohým anomáliám v trestnom práve. Výsledkom sú preplnené väznice, takmer rekordný počet väznených osôb na počet obyvateľov a mizerné výsledky z hľadiska nápravy odsúdených a prevencie kriminality. Zároveň sa domnievame, že neodôvodnene vysoké trestné sadzby mohli byť v minulosti zdrojom korupcie a opakovaného zneužívania moci. Čo sa týka samotného návrhu, ide o pomerne rozsiahly legislatívny materiál, ktorý si bude vyžadovať pozorné preštudovanie. V tejto súvislosti na jednej strane oceňujeme, že Ministerstvo spravodlivosti SR, podobne ako v minulosti aj teraz, prizvalo ku konzultáciám k niektorým častiam novely aj zástupcov Slovenskej advokátskej komory. Na druhej strane však konštatujeme, že návrh prerokovať tak zásadné zmeny základného kódexu trestného práva v skrátanom legislatívnom konaní nepovažujeme za najšťastnejší. Rozumieme, že väčšina tém už bola opakovane predmetom odborných diskusií v rozličných komisiách aj na pôde MS SR, a to aj pri tvorbe nedávneho návrhu novely predstaveného na konci minulého volebného obdobia. Napriek tomu SAK dlhodobo presadzuje názor, že zásadné zmeny v kódexoch by sa mali vždy riešiť štandardnou formou.“

Medzinárodné vzťahy

Plenárne zasadnutie CCBE

Dňa 24. novembra 2023 sa konalo v Aténach na pozvanie Gréckej advokátskej komory plenárne zasadnutie Rady advokátskych komôr Európy (CCBE), ktorej je Slovenská advokátska komora riadnym členom. Zúčastnili sa členovia delegácie SAK: podpredseda SAK **Ondrej Laciak**, tajomník SAK **Andrej Popovec** a riaditeľka odboru medzinárodných vzťahov SAK **Michaela Chládeková**.

Delegácie CCBE sa venovali návrhu dlhodobej stratégie CCBE, plánu práce výborov na rok 2024 a vyhodnoteniu aktivít v roku 2023. Všetky zmeny smerujú k ďalšiemu posilneniu

aktivít CCBE vo vzťahu k inštitúciám a orgánom EÚ a pripomenkovaniu legislatívnych návrhov EÚ s dopadom na advokáciu, právnu pomoc a právny štát. Predmetom schvaľovania bol aj návrh zmien v štatúte CCBE, usmernenia pre predsedov výborov a pracovných skupín CCBE a usmernenia pre osoby reprezentujúce CCBE navonok. Prebehlo vyhodnotenie podujatí CCBE cielených na verejnosť a médiá. Výročné ocenenie CCBE za prínos v oblasti ochrany ľudských práv bolo odovzdané čínskym advokátom Hang Tung Chow, Xu Zhiyong a Ding Jiayi, ktorí sú aktuálne väznení a mučení pre výkon svojho povolania.

Delegácie hlasovali o pozičnom dokumente CCBE k návrhu nariadenia EÚ o ochrane zraniteľných dospelých osôb. V oblasti deontológie bol predstavený návrh na zmenu Charty kľúčových princípov CCBE o povolaní advokáta v bode o zákaze diskriminácie. Delegáciám sa prihovorela súčasná spravodajkyňa OSN pre nezávislosť sudcov a advokátov Margaret Satterthwaite. CCBE prijala stanovisko aj k správe OSN o nezávislosti sudcov a advokátov. Ana-Maria Telbis z Rady Európy predstavila aktuálne kurzy na platforme HELP určené pre advokátov.

Ďalšie body sa týkali prípravy dohovoru Rady Európy o povolaní advokáta, správy o činnosti pracovnej skupiny CCBE pre právny štát, označenia CCBE ako ekodynamického subjektu a odporúčaniu Európskej komisie k uznávaniu kvalifikácie občanov tretích krajín.

CCBE sa bude opäť venovať príprave horizontálnej správy o stave právneho štátu v Európskej únii v januári 2024.

Stretnutie Európskeho súdu pre ľudské práva s advokátmi

Dňa 1. decembra 2023 sa uskutočnilo druhé hybridné stretnutie vedenia ESLP so zástupcami európskych advokátskych komôr v Štrasburgu. Ide o jedinečnú možnosť komunikovať priamo so sudcami ESLP a prezentovať pozície a pohľady advokácie, ujasniť si pracovné postupy a vzájomne sa pochopiť. Účasť zástupcov všetkých európskych komôr organizuje Rada advokátskych komôr Európy (CCBE).

Foto CCBE

Témami stretnutia boli verejný charakter konania pred ESLP, transparentnosť a komunikácia súdu so sťažovateľmi a ich právnymi zástupcami, vývoj pracovných metód – filtrovanie a rôzne sudcovské formácie, posilnenie úlohy advokátov v konaní. Základnou a opakujúcou sa výhradou advokátov je nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí a dĺžka kona-

nia. Advokáti v prípade neodôvodnenia rozhodnutia nemôžu klientovi dôveryhodne vysvetliť, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol a klient môže z výsledku neoprávnene viniť advokáta.

Advokáti sa tiež sťažujú na nedostatočnú komunikáciu zo strany ESĽP. Skutočnosťou však zostáva preťaženie ESĽP, ktoré je dôvodom na zjednodušovanie postupov. Problémom sú tzv. prípady kategórie IV, kde je 15 000 neprejednaných meritorných vecí, ktoré čakajú na prejednanie niekoľko rokov a na rozhodnutie 7 až 15 rokov. Aktuálne je otvorených 70 000 sťažností. ESĽP prijal nedávno svoju miliónu sťažnosť. CCBE pripravila pri tejto príležitosti aktualizované vydanie praktického sprievodcu pre advokátov zastupujúcich pred ESĽP (zverejnený bol 30. novembra 2023). Cieľom tohto materiálu je priblížiť praktické stránky konania pred ESĽP z pohľadu praktizujúceho advokáta. Materiál je dostupný na stránke www.ccbe.eu v časti *Publikácie*.

Študijná návšteva českých a slovenských advokátov v Štrasburgu

Na pozvanie Českej advokátskej komory sa Slovenská advokátska komora pripojila k realizácii studijnej cesty do Štrasburgu pre advokátov a advokátskych koncipientov v dňoch 3. – 5. decembra 2023.

Program bol bohatý a kvalitný. Začal sa spoločnou večerou za účasti českej sudkyne ESĽP **Kateřiny Šimáčkovej**, právničky na oddelení slovenských a českých sťažností **Evy Hubálkovej** a **Petra Váleka**, veľvyslanca ČR v stálom zastúpení ČR pri Rade Európy. Prvý deň sa program koncentroval na pôde ESĽP a začal privítaním zo strany právnika z oddelenia sťažností za SR **Michala Kučeru** a prednáškou zástupkyne informačného a návštevníckeho centra. Nasledovala prehliadka súdu, krátky film s komentárom, návšteva jednotlivých oddelení.

Prvú odbornú prednášku poskytla Eva Hubálková, ktorá pracuje na súde už 30 rokov a má bohaté skúsenosti so sprava-

covaním sťažností. Nasledovala prednáška ukrajinského sudcu – **Mykola Gnatovsky** priblížil povinnosti štátov vo vzťahu k článku 2 a 3 Dohovoru. Sudkyňa **Kateřina Šimáčková** poskytla zaujímavý exkurz aktuálneho diania na súde – rozhodnutia, ktoré boli zásadné a precedentné, prípady, na ktorých rozsudky sa čaká, nové právne témy, s ktorými sa súd musí vysporiadať.

Druhý deň sa program presunul na pôdu Rady Európy, kde prebehli prezentácie o kurzoch HELP, činnosti Výboru proti mučeniu a prednáška o činnosti stáleho zastúpenia ČR pri Rade Európy s mnohými zaujímavosťami z praxe činnosti ministerstva zahraničných vecí. Poobede nasledovali prednášky slovenskej sudkyne **Aleny Poláčkovej**, ktorá sa venovala téme postavenia kajúcnikov a súvisiacich rozhodnutí ESĽP, a **Kateřiny Šimáčkovej** na tému efektívne vyšetrowanie policajného násilia.

Aplikácia judikatúry ESĽP na vnútroštátnej úrovni

Slovenská advokátska komora ako partner Nadácie európskych advokátov (ELF) a CCBE sprostredkovala svojim členom účasť na webinári na tému Aplikácia judikatúry ESĽP na vnútroštátnej úrovni, ktorý sa konal 4. decembra 2023. Záujemcovia o túto tém si môžu pozrieť podujatie zo záznamu: <https://elf-fae.eu/european-court-of-human-rights>.

■ Vnútorne vzťahy

Bratislavské „búracie“ advokátske debaty

Pokračujúc v dobrej tradícii regionálni zástupcovia SAK pre Bratislavský kraj **Ján Kutan** a **Kvetoslava Živčáková** iniciovali ďalšie stretnutie v osvedčenom formáte Bratislavských advokátskych debatiek. Po hudobných, divadelných a výtvarných debatkách malo tentokrát podujatie prívlastok „búracie“ alebo „rozlúčkové“ v nadväznosti na pripravovanú rekonštrukciu budovy sídla SAK.

Foto Archív SAK

Dňa 12. decembra 2023 sa tak v Bratislave stretli advokátky a advokáti v dolnej zasadačke SAK deň pred začiatkom búracích prác a mali možnosť rozlúčiť sa s priestormi komory v ich pôvodnom stave a oboznámiť sa s vizualizáciou priestorov po rekonštrukcii. Účastníkov po budove sprevádzal člen predsedníctva **Richard Karkó**. Účastníci mali tiež možnosť prispieť na aktuálnu zbierku Nadácie slovenskej advokácie, ktorou podporili verejnú zbierku Biela pastelka.

Podujatie sa nieslo v príjemnej atmosfére a vzájomných rozhovorov do neskorých večerných hodín. Ďakujeme za vysokú účasť a pozitívnu spätnú väzbu!

Predvianočné stretnutia v regiónoch

V duchu predvianočnej atmosféry sa uskutočnili neformálne stretnutia advokátov organizované regionálnymi zástupcami SAK v Nitrianskom kraji 7. decembra 2023, v Košickom kraji 8. decembra 2023, v Bratislavskom kraji 12. decembra 2023, v Prešovskom kraji 14. decembra 2023 a Trnavskom kraji 15. decembra 2023. Veríme, že tieto tradičné stretnutia prispeli k posilneniu vzájomnej spolupatričnosti a dlhodobej spolupráce advokátov v regióne.

Prednáška o aplikácii Charty základných práv EÚ v konaní pred súdmi

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSĽP) a Agentúra pre základné práva EÚ (FRA) zorganizovali v spolupráci so Slovenskou advokátskou komorou pre advokátov a advokátskych koncipientov prezenčný praktický seminár 17. januára 2024 v Bratislave na tému **Implementácia Charty základných práv EÚ ako prameňa práva v podmienkach slovenského právneho poriadku**. Cieľom bolo posilniť schopnosti a zručnosti advokátov pri aplikácii Charty pred vnútroštátnymi a európskymi súdmi.

Lektorka prof. JUDr. PhDr. Lucia Mokrá, PhD. predniesla účastníkom zaujímavú praktickú prednášku o postavení Charty základných práv EÚ v slovenskom právnom poriadku a spôsobe uplatňovania Charty základných práv EÚ v zmysle článku 51 a princípu subsidiarity. Následne bol účastníkom priblížený potenciál pre uplatňovanie Charty základných práv EÚ prostredníctvom príkladov dobrej praxe z iných členských štátov a pomocou nástrojov na uľahčenie jej implementácie (Charterpedia a vzdelávacie nástroje FRA).

Spracovala: - mch-

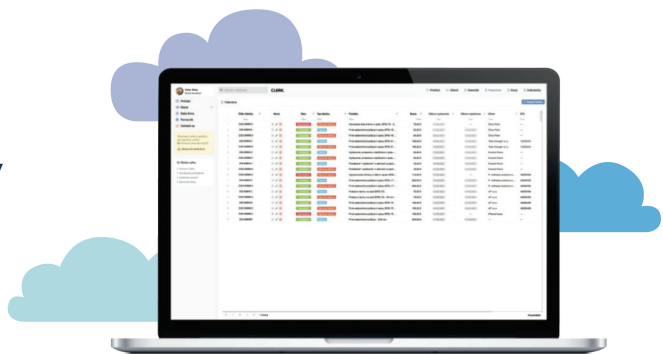
Clerk.

KONEČNE JEDNODUCHÝ SOFTVÉR PRE ADVOKÁTOV

Vyskúšajte na 30 dní zdarma.
Už od 18€ mesačne pre 2 užívateľov.

www.clerk.sk

Zo zasadnutí Predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory sa na svojom poslednom riadnom zasadnutí v kalendárnom roku zišlo **30. novembra 2023** na Štrbskom Plese.

Na úvod odzneli informácie ■ o stretnutí zástupcov SAK s **predsedom NR SR Petrom Pellegrinim** a **predsedom Ústavnoprávneho výboru NR SR Miroslavom Čellárom**, ■ o zvolení advokátov **JUDr. Martina Bezáka, PhD.** a **JUDr. Magdalény Hromcovej** za členov **Súdnej rady SR** a ■ o **personálnych zmenách v Revíznej komisii SAK** s tým, že JUDr. Peter Kubina sa funkcie vzdal, JUDr. Marína Gallová nastúpila na miesto riadnej členky a JUDr. Juraj Veverka nastúpil na miesto náhradného člena. Vybrané témy sú podrobnejšie spracované na webovej stránke komory v časti *Aktuality* aj v distribuovaných newsletteroch.

Od zasadnutia P SAK, ktoré sa konalo 2. novembra 2023, nebola komora účastná na legislatívnych aktivitách.

Predsedníctvo SAK sa v súčinnosti s externým konzultantom venovalo **alternatívam nového informačného systému komory a jeho financovania**. Vzalo na vedomie informácie ■ o paralelnej komunikácii ohľadom **optimalizácie správy infraštruktúry** spolu s dohľadom nad činnosťou súvisiacou s migráciou, ■ o návrhu zmluvy o dielo a súvisiacej dokumentácie pre **možnosť vyhlásenia verejného obstarávania na nový informačný systém**, ■ o komunikácii s **externým vydavateľom kvalifikovaných mandátnych certifikátov**, ■ o realizovanom **zbere informácií na registráciu do evidencie záznamov o zaručenej konverzii** a ■ o **začatí prípravy zabezpečenia hybridnej konferencie advokátov v roku 2025**.

V rámci intenzívnych príprav **rekonštrukcie budovy komory** sa uskutočnili stretnutia s dvoma vybranými uchádzačmi, ktorí predložili ponuky v procese obstarávania generálneho zhotoviteľa stavby. Obaja uchádzači boli oboznámení s okolnosťami a skutočnosťami, na základe ktorých bude P SAK rozhodovať o generálnom zhotoviteľovi. Na rokovaní sa zúčastnila aj revízna komisia, ktorej členovia sa zapojili do diskusie pred hlasovaním o výbere zhotoviteľa. **Víťazným zhotoviteľom** stavby sa stala Lotos Building s. r. o. s cenou 3,8 milióna eur bez DPH. Víťazná ponuka bola lacnejšia takmer o štvrt milióna eur. V zmysle zmluvy o dielo je zhotoviteľ povinný dokončiť dielo v priebehu **najbližších 15 mesiacov**. Predseda SAK bol poverený podpísať aj **zmluvu o poskytovaní služieb stavebného dozoru** po dokomunikovaní náležitostí s vybraným uchádzačom. Predsedníctvo komory súhlasilo s tým, že **súčasťou nájmu** v budove UNIQA, kam sa **kancelária komory dočasne presťahovala**, bude aj časť **5. poschodia pre potreby registrátorneho strediska**. Na zasadnutí P SAK boli predložené tri aktualizované ponuky bánk

na **financovanie časti nákladov na rekonštrukciu** s poverením pre vybraných členov predsedníctva na ďalšie rokovanie o podmienkach.

Členovia predsedníctva schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej skupiny pre veci advokátske a komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**. Predsedníctvo SAK sa priebežne zaoberá aj úvahami o **deontologickom nastavení asociovaného advokáta**.

Predsedníctvo komory rozhodlo organizovať pravidelné spoločné **online zasadnutia všetkých členov volených orgánov SAK s prizvaním ad hoc členov poradných orgánov** s cieľom zvýšiť informovanosť o činnosti komory v rôznych oblastiach a o aktuálnych otázkach advokácie.

Členovia P SAK určili **moderátorov** na **jarné semináre advokátskych koncipientov v roku 2024**.

V rámci **ekonomických otázok** P SAK schválilo **nastavenie cieľov činnosti komory a posudzovanie činnosti SAK** z hľadiska potreby a efektivity pri napĺňaní cieľov vo väzbe na prehodnocovanie jednotlivých procesov a aktivít v roku 2024 v súlade s princípmi OKR (*Objectives and Key Results*). V zmysle uvedeného bude P SAK posudzovať, čo konkrétna navrhovaná aktivita prináša, aká je jej nutnosť, aké prínosy má pre členskú základňu, či je v súlade s budovaním stavovskej identity, či smeruje k posilneniu nezávislosti a k podpore výkonu slobodného povolania a pod. Vzalo na vedomie **zoznam advokátov, ktorí neuhradili príspevok na činnosť komory a príspevok do sociálneho fondu za rok 2023**.

V kontexte mediálnej činnosti P SAK vzalo na vedomie pravidelnú **správu o mediálnom pôsobení SAK** s akcentom na to, že z hľadiska dlhodobého budovania svojho mena ako **odbornej a apolitickej samosprávnej organizácie** komora nemá ambíciu nadmerne často verejne komentovať aktuálne dianie. Primárnym priestorom na tlmočenie pozícií SAK sú štandardné bilaterálne rokovania, účasť v pracovných skupinách, zapojenie sa do pripomienkového konania a pod. Komora svoje dlhodobé hodnotové postoje presadzuje vždy bez ohľadu na politickú situáciu a iné možné politické motívy.

Členovia P SAK schválili s účinnosťou od 1. januára 2024 so splatnosťou od 1. januára 2025 **zmenu vzdelávacieho poriadku advokátskych koncipientov** s tým, že **príspevok povinného advokáta za jedného zamestnaného advokátskeho koncipienta za jeden kalendárny rok sa zvyšuje na 300 eur** (pozri **vestník 81/2023**), t. j. o 5 eur mesačne. Dôvodom je potreba pokryť z príspevku reálne náklady vzniknuté v priamej súvislosti so vzdelávaním koncipientov, ktoré sa zvýšili najmä z dôvodu celkového rastu nákladov (v dôsledku inflácie, ako aj v dôsledku zvýšenia ceny služieb pri nájme priestorov a ostatných zabezpečovaných činností) s cieľom vykryť tieto náklady príspevkami advokátov, ktorí zamestnávajú advokátskeho koncipienta, a naopak, nekompenzovať ich z príspevku advokátov na činnosť komory v prípade, ak advokáti koncipienta nezamestnávajú.

Členovia P SAK vzali na vedomie informáciu o **postupe prác** smerujúcich k **realizácii písomného testu v regionálnej kancelárii SAK v Košiciach**. Za **nového predsedu pracovnej skupiny pre trestné právo** vymenovali **JUDr. Petra Erdósa**. Doterajší predseda pracovnej skupiny JUDr. Puchalla, PhD. návrh odôvodnil objemom agendy vo funkcii predsedu komory, ako aj pripravovanou rozsiahlou reformou trestnoprávných kódexov, kde sa bude vyžadovať zvýšená účasť zástupcov SAK a operatívne reagovanie. Členovia P SAK súhlasili s organizáciou **galavečera Slovenskej advokátskej komory v roku 2024**, o termíne a mieste konania budú advokáti včas informovaní.

Predsedsníctvo komory súhlasilo s **uzatvorením dohody o vzájomnej spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici**, vzalo na vedomie informáciu o **VIII. medzištátnom šachovom zápase SAK a ČAK** v Brne a o **5. ročníku vianočného tenisového turnaja slovenskej a českej advokácie** v Trnave.

Predsedsníctvo SAK vzalo na vedomie informácie o **dianí na pôde CCBE** a o účasti zástupcov SAK na **podujatiach s medzinárodným prvkom**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o **stave súdnych konaní v statusových veciach**, v ktorých je komora účastníkom.

Rozhodli o žiadostiach súvisiacich s **matrikou advokátskych koncipientov, advokátov a usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností**. Osobitne rozhodli o **návrhoch na pozastavenie výkonu advokácie podľa § 8 ods. 2 písm. b)** zákona o advokácii.

Predsedsníctvo Slovenskej advokátskej komory sa na prvom riadnom zasadnutí v kalendárnom roku zišlo **11. januára 2024** v Bratislave.

Na úvod odzneli informácie ■ o **reakcii P SAK na petíciu Výzva na dodržiavanie apolitickej SAK**; predsedsníctvo opakovane akcentovalo prísnu apolitickej komory a záujem prispievať iba do odbornej diskusie, ■ o **stanovisku komory k otázke možného zrušenia Úradu špeciálnej prokuratúry SR** a o **vyhlásení komory k návrhu novely Trestného zákona**, ■ o **diskusii o budúcnosti právnického vzdelávania s dekanmi a dekankami právnických fakúlt** v rámci zimného seminára advokátov, na ktorú by mali nadviazať **diskusné stretnutia zástupcov SAK so študentmi právnických fakúlt** počas semestrálnej výučby so zameraním na prezentáciu povolania advokáta, etiku výkonu advokácie, budúcnosť výkonu advokátskeho povolania a aktuálne výzvy vo vzdelávaní, ■ o **stretnutiach zástupcov SAK s najvyššími predstaviteľmi justície**, ■ o príprave **okružleho stola Slovenskej advokátskej komory k navrhovaným zmenám trestnej politiky štátu** a ■ o **prvom online stretnutí členov orgánov SAK a regionálnych zástupcov**. Vybrané témy sú podrobnejšie spracované na webovej stránke komory v časti *Aktuality* aj v distribuovaných newsletteroch.

Členovia P SAK *per rollam* súhlasili ■ s uzatvorením **zmluvy o výkone stavebného dozoru** v súvislosti s rekonštrukciou budovy SAK a ■ s podpísaním rámcovej zmluvy o **poskytovaní telekomunikačných služieb advokátom** so spoločnosťou Slovak Telekom a. s. v rámci **programu Advokát**.

Predsedsníctvo SAK sa v súčinnosti s externým konzultantom venovalo **parametrom nového informačného systému a jeho financovania** vzhľadom na to, že kompletne nový IT systém je optimálnym riešením.

Práce na **rekonštrukcii budovy SAK** začaté v decembri 2023 pokračujú pod dohľadom stavebného dozoru. Predsedsníctvo komory vzalo na vedomie zriadenie **fondy na rekonštrukciu budovy** a priebežnú informáciu o **rokovaníach s bankami** k možnostiam financovania časti nákladov formou úveru s tým, že oslovené banky sú predbežne ochotné úver poskytnúť. Predmetom ďalších rokovaní budú konkrétne požiadavky SAK v súvislosti s **možnosťou čerpať úver**. Komora dala vyhotoviť **znalecký posudok** na starú budovu, ktorý je jednou z podmienok spracovania žiadosti o úver. Predsedsníctvo SAK pripravuje aj návrh dobrovoľnej finančnej účasti advokátov na inštitucionálnom budovaní komory, ktorej súčasťou je rekonštrukcia sídla komory.

Členovia P SAK schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej skupiny pre veci advokátske a komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**.

Predsedsníctvo SAK vzalo na vedomie informácie o **predvianočných spoločenských podujatiach** v Nitre, Košiciach, Prešove a Trenčíne, ako aj o **Bratislavských búracích advokátskych debatkách** v decembri 2023.

V rámci **ekonomických otázok** členovia P SAK vzali na vedomie informácie ■ o stave **pôžičiek poskytnutých začínajúcim advokátom** zo sociálneho fondu k 31. decembru 2023 a ■ o **zvýšení počtu výtlačkov Bulletinu slovenskej advokácie** vzhľadom na záujem advokátov, ktorí dodatočne prejavili záujem o printovú podobu stavovského časopisu. Predsedsníctvo SAK finančne podporilo **publikačnú súťaž**, ktorú *Bulletin slovenskej advokácie* každoročne vyhlasuje pre **študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov a mladých advokátov do 35 rokov**. Predsedsníctvo SAK bolo informované, že poverení členovia P SAK od decembra 2023 **opätovne posudzujú jednotlivé činnosti komory z hľadiska potreby a efektivity pri naplňaní cieľov**.

V kontexte mediálnej činnosti P SAK vzalo na vedomie pravidelnú **správu o mediálnom pôsobení komory**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o rokovaní s Právnickou fakultou Univerzity Komenského k návrhu fakulty vytvoriť **platformu fungujúcich stáží študentov v advokátskych kanceláriách** a následne zabezpečiť spätnú väzbu od advokátov vo forme pridelených kreditov v rámci štúdia, všetko s cieľom čo najviac pripraviť čerstvých absolventov štúdia práva pre prax nasimulovaním podmienok komplexného riešenia prípadu od hmotnoprávnej analýzy cez podania, zmluvy, rozhodnutia vrátane kvalitných odô-

SLOVENSKÁ
ADVOKÁTSKA
KOMORA

Vzdelávacie stredy na komore jar 2024

Vzdelávacie podujatia SAK - jar 2024

Termín	Čas	Téma	Prednášajúci	Forma	Poplatok
21.02. 2024	09:00 do 12:00	Konania o úpravu rodičovských práv a povinností v r. 2024	JUDr. Beata Swanová	Hybrid	18 €
28.02. 2024	14:30 do 16:30	Trust law	Larry Stone	Hybrid	18 €
13.03. 2024	13:00 do 16:00	Digital Services Act (DSA)	doc. Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec	Online	18 €
20.03. 2024	10:00 do 12:00	Stratégia a taktiky pre správne (ne)ustálenie kauzality v práve	doc. JUDr. Marianna Novotná, PhD., univer. prof.	Hybrid	18 €
10.04. 2024	10:00 do 12:00	Nevedomá účasť na daňovom podvode ako možnosť správcu dane dorubiť DPH	JUDr. Ing. Peter Schmidt, skupina VGD	Hybrid	18 €
17.04. 2024	14:30 do 16:30	Civil proceeding	Larry Stone	Hybrid	18 €
22.05. 2024	13:00 do 15:00	Vybrané aspekty konaní o nástrojoch justičnej spolupráce v trestných veciach	JUDr. Michaela Hiernard	Hybrid	18 €
12.06. 2024	14:00 do 16:00	Lingvistický režim Súdneho dvora ako nástroj rovnosti prístupu k judikatúre. Povolanie právnika lingvistu s dôrazom na kontext prejudiciálnych návrhov.	Mgr. Nadá Daurel, DEA, JUDr. Ing. Jozef Čuboň, LLM	Online	Bez poplatku

vodení z hľadiska písomných výstupov, ako aj z hľadiska prezentovania výstupov. Návrh bude predložený na posúdenie a prípadné rozpracovanie vzdelávaciemu kolégiu, ktoré je poradným orgánom Predsedníctva SAK.

Termín **najbližšej konferencie advokátov** bol stanovený na **6. júna 2025** v Bratislave. Členovia P SAK súhlasili s tým, že komora zorganizuje **26. apríla 2024 galavečer v Košiciach**, na ktorom odovzdá **ocenenia za celoživotný prínos advokácii**. Advokáti boli formou newslettera informovaní o konaní galavečera a o možnosti nominovať do 26. januára 2024 kandidátov na ocenených.

Členovia P SAK schválili **aktualizovaný harmonogram podujatí komory** na rok **2024** (zverejnený na webovej stránke), do ktorého boli doplnené pravidelné stretnutia orgánov SAK a regionálnych zástupcov organizované online každý mesiac. Vzali na vedomie informácie ■ o **príprave ďalších**

kurzov v rámci platformy HELP z prostriedkov EÚ a ■ o príprave **správy Európskej komisie o stave právneho štátu na Slovensku**. Schválili **zámer** zapojiť sa ako **pridružená partnerská inštitúcia** do projektu *Young Lawyers Contest* a *Young European Lawyers Academy* v rokoch 2025 a 2026.

Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie informácie ■ o **stave súdnych konaní v statusových veciach**, v ktorých je komora účastníkom a ■ o **vymáhaní pohľadávok komory** voči advokátom a advokátskym koncipientom.

Rozhodlo o žiadostiach súvisiacich s **matrikou advokátskych koncipientov, advokátov a usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností**. Osobitne rozhodli o **návrhoch na pozastavenie výkonu advokácie podľa § 8 ods. 2 písm. b) a § 8 ods. 2 písm. c) a d)** a zákona o advokácii.

-km-

Pýta(j)te sa predsedníctva

Je prípustné, aby advokátska kancelária poskytovala jednému klientovi právne služby (vrátane právnych služieb v oblasti ochrany osobných údajov) a zároveň pre tohto klienta vykonávala funkciu zodpovednej osoby?

V zmysle § 21 zákona o advokácii je advokát povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb, ak

- v tej istej veci alebo vo veci s ňou súvisiacej poskytol právne služby inému, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada,
- sú záujmy advokáta alebo osôb jemu blízkych v rozpore so záujmami osoby, ktorej by sa právne služby mali poskytnúť,
- proti stranu zastupuje advokát, s ktorým vykonáva advokáciu spoločne,
- informácia, ktorú má o inom klientovi alebo o bývalom klientovi, by mohla toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada, neoprávnene zvýhodniť,
- vzhľadom na pracovnú záťaženosť alebo dlhodobú neprítomnosť nemôže riadne chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta.

V zmysle § 22 ods. 1 zákona o advokácii je advokát oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb len zo závažných dôvodov, najmä ak sa narušila nevyhnutná dôvera medzi ním a klientom, alebo pokyn klienta je v rozpore s predpismi komory. Advokát tak postupuje vždy, ak zistí dôvod uvedené v § 21.

V zmysle § 22 ods. 1 zákona o advokácii je advokát oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ak klient napriek poučeniu advokátom trvá na tom, aby advokát postupoval podľa jeho pokynu.

V zmysle § 22 ods. 1 zákona o advokácii je advokát oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb aj vtedy, ak klient neposkytne primeraný preddavok, primerané doplnenie poskytnutého preddavku na odmenu alebo odmenu, hoci bol o to písomne požiadaný; to neplatí vo veciach poskytovania bezplatnej právnej služby.

V zmysle článku 38 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov (ďalej len „nariadenie“) prevádzkovateľ a sprostredkovateľ zabezpečia, aby zodpovedná osoba v súvislosti s plnením týchto úloh nedostávala žiadne pokyny. Prevádzkovateľ ani sprostredkovateľ ju nesmú odvolať alebo postihovať za výkon jej úloh. Zodpovedná osoba podlieha priamo najvyššiemu vedeniu prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa.

V zmysle článku 38 ods. 6 nariadenia zodpovedná osoba môže plniť iné úlohy a povinnosti. Prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ zabezpečia, aby žiadna z takýchto úloh alebo povinností neviedla ku konfliktu záujmov.

V zmysle bodu 9.2 Kódexu pre spracúvanie osobných údajov advokátmi podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov schváleného Úradom na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky rozhodnutím číslo 00676/2018-Os-9 zo 4. 12. 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. 12. 2018 (ďalej len „Kódex“), je advokát oprávnený vykonávať pre klientov funkciu zodpovednej osoby podľa článku 37 ods.1 nariadenia. V zmysle bodu 9.3.4 Kódexu by však mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov v prípade, ak advokát súčasne poskytuje klientovi právne poradenstvo v oblasti ochrany osobných údajov a zároveň vykonáva funkciu zodpovednej osoby.

V odbornej literatúre, najmä v komentári k nariadeniu, sa konštatuje: „*Toto ustanovenie (pozn.: článok 39 ods. 6 nariadenia) má zabrániť tomu, aby sa zodpovedná osoba dostala*

do situácie, keď z funkcie zodpovednej osoby bude posudzovať svoju vlastnú činnosť. Ku konfliktu záujmov však môže dôjsť aj na nižšej pozícii, ak by napr. zodpovedná osoba zastupovala prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa pred súdom v prípade týkajúcom sa ochrany osobných údajov.“

V samotnej žiadosti advokát uvádza, že je pravdepodobný rozpor medzi riadne poskytovanými právnymi službami a riadnym výkonom funkcie zodpovednej osoby. Ustanovenie článku 38 ods. 6 nariadenia GDPR je implementované aj v § 45 ods. 6 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sú prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ povinní zabezpečiť, aby žiadna z takýchto iných úloh alebo povinností nevedla ku konfliktu záujmov.

Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí. (§ 18 ods. 1 zákona o advokácii). Ak klient vyžaduje od advokáta postup smerujúci k obchádzaniu právnych predpisov, k ich porušovaniu alebo zneužívaniu práva, je advokát podľa zákona o advokácii, ako aj v zmysle stanovských predpisov povinný odmietnuť poskytnutie takejto právnej služby. Advokát však musí v takomto prípade primárne upozorniť klienta na protiprávnosť jeho pokynu alebo nesúlad jeho požiadavky s právnymi predpismi a klienta poučiť o tom, že advokát nemôže takto postupovať a takýmto pokynom nie je v zmysle § 2 ods. 2 zákona o advokácii viazaný. Ak klient aj po poučení advokátom naďalej trvá na svojom protiprávnom pokyne alebo požiadavke, advokát je oprávnený v zmysle § 22 ods. 1 zákona o advokácii vypovedať zmluvu o poskytovaní právnej služby, ktorú má uzatvorenú s klientom.

Vyššie uvedené skutočnosti je advokát povinný vyhodnocovať v každom jednotlivom prípade. Vo vzťahu k otázkam položeným v podnete existuje – vzhľadom na veľmi pravdepodobný rozpor medzi riadne poskytovanými právnymi službami a riadnym výkonom funkcie zodpovednej osoby – obava z možného porušenia povinnosti advokáta poskytnúť právne služby s odbornou starostlivosťou a tiež obava z porušenia princípu nezávislosti advokáta v prípade súčasného výkonu funkcie zodpovednej osoby pre ten istý subjekt. Následne pri určení postupu na presadzovanie záujmov klienta musí advokát voliť také formy a prostriedky, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta, pričom prvoradá je vždy záujem klienta. Zároveň je advokát povinný poučiť klienta o možnom rozpore so zákonom a je oprávnený odstúpiť od poskytovania právnej služby.

Bez ohľadu na povinnosť prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa zabezpečiť nekonfliktnosť zodpovedného zástupcu je advokát v prvom rade povinný dodržiavať vyššie uvedené povinnosti uložené mu zákonom o advokácii – navyše, v prípade poskytovania právnych služieb v oblasti ochrany osobných údajov je súčasťou tejto služby poučiť klienta o povinnostiach a obmedzeniach súvisiacich so stanovením zodpovednej osoby.

SLOVENSKÁ ADVOKÁTSKA KOMORA

organizuje
pri príležitosti prijatia
prvého zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii
odborný seminár
a

**XV. ročník
medzinárodného šachového turnaja
ADVOKÁT CHES OPEN
BRATISLAVA 2024**

Ad honorem IM JUDr. Júliusa Kozmu

12. a 13. apríla 2024
v budove UNIQA
na Kolárskej 6 v Bratislave

Právo účasti majú advokáti, prokurátori, sudcovia, notári, exekútori, advokátski koncipienti, čakatelia na výkon ostatných právnických povolání, kolegovia z právnickej akademickej obce a študenti právnických fakúlt, podnikoví právnici a pozvaní hostia – registrovaní aj neregistrovaní šachisti. Počet účastníkov je ohraničený organizačnými možnosťami usporiadateľa.

Prihlášky posielajte **do 8. apríla 2024.**

Kontakt:

Katarína Marečková
mareckova@sak.sk
tel.: 02 204 227 28

Záujemcov, ktorí sa zúčastnia **prvýkrát**, prosíme, aby pripojili k prihláške **doklad o právnickom vzdelaní, resp. o štúdiu na právnickej fakulte.**

Formulár prihlášky a propozície nájdete na **www.sak.sk** v časti **Aktuality.**

SLOVENSKÁ
ADVOKÁTSKA
KOMORA

Novoročné stretnutie právnikov

Pre Slovenskú advokátsku komoru bolo opäť radosťou a ctou privítať predstaviteľov rôznych právnických profesií na tradičnom novoročnom stretnutí právnikov **11. januára 2024 v Bratislave.**

Na úvod stretnutia zaznela hymna Slovenskej advokátskej komory, ktorá bola slávnostne uvedená do života na minuloročnom novoročnom stretnutí a ktorá je jedným z identifikačných symbolov komory.

Podujatie otvoril predseda Slovenskej advokátskej komory **Martin Puchalla** (foto 1) príhovorom, v ktorom zdôraznil: „Novoročné stretnutie právnikov je vždy aj príležitosťou pripomenúť si, že nás spája tá istá vášeň pre právo, pravidlá, spravodlivosť, ochranu ľudskej dôstojnosti a základnú predvídateľnosť vo vzájomných vzťahoch.“

Program slávnostného večera bol rozdelený do dvoch častí. Prvá časť bola venovaná pripomienke 30. výročia vydávania stavovského časopisu advokátov *Bulletin slovenskej advokácie*. Od začiatku jeho existencie v roku 1994 po súčasnosť je predsedom redakčnej rady **Jozef Brázdil** (foto 2), ktorý v príhovore uviedol: „Náš časopis oslavuje 30. výročie vzniku a pripomína si dlhú cestu, ktorú za uvedené obdobie prešiel. Stal sa súčasťou aj môjho profesionálneho života, pretože som na čele redakčnej rady dlhých tridsať rokov, čo je viac ako

polovica mojej profesionálnej kariéry advokáta. Za tento čas v redakčnej rade pôsobili veľa kolegov, ale vždy zostala po nich vzácna stopa, pretože ich práca v redakčnej rade znamenala oveľa viac ako len obyčajnú prácu.“

Prvým predsedom Slovenskej advokátskej komory po nadobudnutí statusu nezávislej stavovskej organizácie v roku 1990, ktorý sa výrazným spôsobom pričínil aj o vznik samostatného stavovského časopisu, je **Anton Blaha** (foto 3). Všetkým pripomenul dôležitosť Bulletinu ako komunikačného prostriedku medzi advokátmi a komorou.

Časopis za 30 rokov existencie prešiel viacerými zmenami. Podpredseda Slovenskej advokátskej komory a člen redakčnej rady Bulletinu **Ondrej Laciak** (foto 4) sa venoval súčasnej podobe časopisu a dodal: „*Bulletin slovenskej advokácie* je médium Slovenskej advokátskej komory pre odbornú verejnosť, ktorá tento časopis rešpektuje, uznáva a možno neskromne povedať, že pre každého právnika je česť v *Bulletine slovenskej advokácie* publikovať.“

Druhá časť programu tiež súvisela so stavovským časopisom advokátov, pretože bola venovaná vyhláseniu výsled-

kov publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie, ktorú redakčná rada každoročne vyhlasuje pre autorov odborných príspevkov do 35 rokov. Víťazi získavajú finančné odmeny, ktoré venuje Slovenská advokátska komora, a sponzorské dary od partnerského vydavateľstva *Wolters Kluwer*. Ceny odovzdali **Jozef Brázdil**, predseda redakčnej rady Bulletinu, a **Klára Rabel Glosíková**, riaditeľka vydavateľstva *Wolters Kluwer*.

Treie miesto v publikačnej súťaži Bulletinu slovenskej advokácie za rok 2023 obsadila **Karin Vrtíková** s príspevkom *Zabezpečovanie informácií dôležitých pre trestné konanie ako relevantný nástroj odhaľovania organizovanej kriminality*.

Druhú cenu za príspevok *Generatívna umelá inteligencia a výzvy autorského práva* získala **Katarína Kesselová**. Prvé miesto za príspevok *K odporovateľnosti súdom schválenej dohody o vyporiadaní BSM* patrí **Miroslave Kušnírikovej** (foto 5 – zľava: K. Vrtíková, M. Kušníriková a K. Kesselová).

Následne mali prítomní priestor na priateľské stretnutia a osobné diskusie. Zároveň mali možnosť nahliadnuť do propagačného materiálu k 30. výročiu Bulletinu slovenskej advokácie, ktorý obsahuje históriu časopisu od jeho počiatkov po súčasnosť. Materiál nájdete na ďalších stranách.

–no–

Foto Vladislav Zigo

Tretie desaťročie Bulletinu slovenskej advokácie

V roku 2024 vstupuje náš stavovský časopis *Bulletin slovenskej advokácie* do svojho jubilejného 30. ročníka.

Keď Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory pred tridsiatimi rokmi rozhodlo o jeho založení, zámerom bolo vytvoriť pre advokátov časopis, ktorý sa stane fórom pre odbornú diskusiu, radcom a spoločníkom advokátov, ale aj komunikačnou platformou medzi komorou a jej členmi.

Komora si vydávaním časopisu plní svoju zákonnú povinnosť pravidelne informovať advokátov o jej činnosti. Časopis je zároveň výrazom snahy komory o zvyšovanie odbornosti advokátov, plní ale aj úlohu dokumentačnú, pretože zachytáva jej život pre ďalšie generácie advokátov.

Ako sa to všetko začalo

Hoci sa snahy o vydávanie samostatného časopisu slovenských advokátov zhmotnili už v rokoch 1988 – 89 vydaním niekoľkých čísel *Spravodajcu slovenskej advokácie* ešte bývalým Ústredím slovenskej advokácie, v nasledujúcich porevolučných rokoch bol aj pre slovenských advokátov ich advokátskym časopisom spoločný československý *Bulletin advokácie*, na tvorbe ktorého sa slovenskí advokáti aktívne podieľali. Až vznik samostatného štátu viedol u nás k rozvoju úvah o založení samostatného časopisu.

Predsedníctvo komory v apríli 1994 schválilo projekt vydávania vlastného časopisu a poverilo JUDr. Jána Gerega a JUDr. Jozefa Brázdila prípravou obsahu jeho prvého čísla. V júli 1994 rozhodlo Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory o názve časopisu – *Bulletin slovenskej advokácie*.

Bol vymenovaný prvý predseda redakčnej rady bulletinu JUDr. Jozef Brázdil a jej prví členovia: JUDr. Roman Hošovský, JUDr. Miroslav Lehotský, JUDr. Ján Husár, JUDr. Peter Koscelanský, JUDr. Ján Mazák, JUDr. Štefánia Ursínyová a redakčný kruh, ktorý tvorili JUDr. Tomáš Plank, JUDr. Ing. Imrich Flassik, JUDr. Jozef Holič a JUDr. Peter Vojčík. Prvým výkonným redaktorom časopisu sa stal PhDr. Peter Krútky.

V novembri 1994 predsedníctvo informovalo listom advokátov o vzniku časopisu a vyzvalo advokátov, aby prispeli k úspešnosti nového časopisu svojimi odbornými príspevkami. Nulté číslo vyšlo už koncom roku 1994.

Časopis v prvých ročníkoch vychádzal šesť ráz ročne vo formáte A5 a bol zasielaný zdarma všetkým advokátom a ad-

vokátskym koncipientom. Jeho administráciu zabezpečovala Edita Tyrolerová. Od roku 2003 začal časopis vyhlasovať každoročne Publikačnú súťaž pre študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov a mladých advokátov do 35 rokov. V roku 2005 sa zvýšila jeho periodicita na 12 čísel v roku a časopis sa stal mesačníkom. Od roku 2008 sa zmenil jeho formát na A4 tak ako ho poznáme aj dnes, súčasne sa zmenil aj po grafickej a obsahovej stránke, vychádzalo 10 čísel do roka, z toho dve dvojčísla.

K ďalším zmenám došlo od roku 2011, keď sa zvýšil počet odborných článkov, pribudli nové rubriky, judikatúra i rozhodnutia disciplinárnych orgánov, vystupňovala sa snaha o aktuálnosť jeho obsahu, zmenila sa aj obálka. Charakter časopisu a postavenie redakčnej rady bolo po prvý raz upravené vo vnútornom predpise komory. Logo časopisu bolo registrované ako ochranná známka komory. Boli vydávané mimoriadne čísla pred konferenciami, v takejto forme boli vydané aj prvé odborné publikácie komory.

Všetky tieto zmeny vyvolali záujem advokátov o časopis a stúpil i počet príspevkov zasielaných autormi do redakcie.

Postupne stúpil i náklad časopisu – zatiaľ čo nulté číslo v roku 1994 vyšlo v náklade 1 400 ks, v roku 2004 náklad stúpil na 5 300 ks a v roku 2013 dosiahol 5 600 ks. Časopis sa postupne stal najväčším právnickým časopisom na Slovensku. Za prvých dvadsať rokov existencie časopisu v ňom bolo uverejnených viac ako 900 odborných článkov a stovka diskusných príspevkov. Tradičnou súčasťou časopisu boli úvodníky, recenzie, judikatúra, informácie o živote advokácie u nás a v zahraničí

20. výročie časopisu si komora pripomenula v novembri 2014 slávnostným zhromaždením konaným v Pálffyho paláci v Bratislave (foto). Vydané bolo i mimoriadne číslo časopisu, ktoré obsahovalo nielen spomienky zakladajúcich členov redakčnej rady na okolnosti predchádzajúce vzniku bulletinu, spomienky spolupracovníkov podieľajúcich sa na časopise, bilancujúce príspevky jednotlivých predsedov komory a štatistické údaje o časopise a jeho zmenách (počty vydaných čísel, náklad, zoznamy členov redakčnej rady, zmeny formátu a vizuálu), ale jeho súčasťou bol i menný register autorov a vecný register obsahujúci prehľad všetkých odborných článkov a ďalších príspevkov uverejnených v časopise počas dvadsiatich rokov jeho existencie.

Zmeny v časopise za posledné desaťročie

Hoci posledné desaťročie neprinieslo zásadné zmeny vizuálu ani štruktúry časopisu, nemožno hovoriť o stagnácii, skôr ide o prejav stability a snahu zvyšovať dosiahnutú obsahovú úroveň časopisu.

Do prvého ročníka svojho tretieho desaťročia vstúpil *Bulletin slovenskej advokácie* s nákladom 5 700 výtlačkov, ročník tvorilo osem čísel a dve dvojčísla, vydávaný bol naďalej v osvedčenom formáte A4 a jeho redakčná rada mala 16 členov.

V rokoch 2015 – 2021 časopis vychádzal 10 ráz do roka, vydávaných bolo 8 riadnych čísel a dve dvojčísla vo formáte A4, v rokoch 2015 v náklade 5 700 ks, v roku 2016 v náklade 5 800 ks, v rokoch 2017 - 2021 v náklade 5 000 ks. Pokles nákladu bol dôsledkom rozhodnutia komory o tom, že od roku 2018 časopis prestal byť zdarma distribuovaný advokátom s pozastaveným výkonom advokácie a ďalších opatrení na zníženie nákladov prijatých v komore. Na druhej strane časopis v elektronickej forme začal byť zasielaný advokátskym koncipientom.

Ani pandemické roky sa nepodpísali na vydávaní časopisu, hoci pandémia spôsobila určité problémy – redakčná rada sa musela schádzať dištančne, zložitejšia bola i výroba časopisu a vzájomná komunikácia.

V polovici roku 2022 prijalo Predsedníctvo SAK s ohľadom na zvýšenie efektívnosti hospodárenia rozhodnutie zaslať tlačенú verziu časopisu bezplatne už iba tým advokátom, ktorí výslovne prejavia záujem potvrdením objednávky a rozhodlo aj o znížení periodicity časopisu na 6 čísel ročne s tým, že ročné počty uverejnených odborných článkov ostanú zachované. Zároveň ostal aj naďalej časopis v elektronickej podobe prístupný pre všetkých na webovej stránke komory a bolo rozhodnuté aj o skvalitnení sekcie stránky komory umožňujúcej prístup časopisu.

V roku 2022 tak vyšlo už iba osem čísel časopisu (z toho štyri dvojčísla) a v nezmenenom náklade 5 000 ks.

Od ročníka 2023 vychádza časopis v zníženom náklade 1 100 ks a v počte 6 čísel v roku, časopis teda vychádza ako dvojmesačník a advokátom, ktorí prejavili záujem o tlačенú verziu, je zasielaný zdarma.

Apríl 2023 priniesol však aj avizovanú zmenu v spôsobe sprístupňovania obsahu časopisu na webovej stránke komory, na ktorej bola vytvorená samostatná sekcia venovaná časopisu. Okrem už tradičného archívu všetkých čísel časopisu od roku 2008, zoznamu členov redakčnej rady, základných údajov o časopise a základných dokumentov (pokyny pre autorov, cenník inzercie, pokyny pre inzerentov, harmonogram vydávania časopisu, rokovací poriadok), prináša najmä úplne nové spracovanie publikovaných odborných článkov ako samostatných textov tak, aby sa dali pohodlne čítať a jednoducho zdieľať (nielen v PDF formáte ako dovtedy), články v takejto forme umožňujú ich ľahšie vyhľadanie a sú zároveň rozdelené do kategórií (právna teória a prax, judikatura, disciplinárne rozhodnutia a stanoviská SAK). Vizuálne príťažlivejšia úprava stránky spríjemňuje prácu s časopisom.

Vydávanie časopisu bolo vždy pre komoru nákladnou záležitosťou, pretože príjmy z inzercie v časopise dosahujú priemerne iba 13 000 eur ročne. Zatiaľ, čo náklady na vydávanie časopisu pred znížením periodicity časopisu a počtu výtlačkov 5 750 ks/mes. v roku 2015 predstavovali ročne 124 897 eur, za rok 2022 pri 4 800 ks výtlačkov/mes. predstavovali ročne 102 602 eur. Za rok 2023 pri náklade 1 100 ks výtlačkov/mes. budú náklady 35 800 eur.

Redakciu časopisu tvorí aj naďalej ako po mnoho rokov výkonná redaktorka PhDr. Nadežda Ondrišová, administráciu vykonáva Darina Stračinová, predtlačovú prípravu zabezpečuje Helondia, s. r. o., Bratislava podľa vizuálnej koncepcie Ing. Ladislava Blechu, časopis tlačí Print Hall, s. r. o., Bratislava a balenie Bulletinu a distribúciu zabezpečuje firma L. K. Permanent, s. r. o., Bratislava.

Redakčná rada

Redakčnú radu v roku 2014 tvorili JUDr. Jozef Brázdil (predseda), JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda) a členovia Mgr. Marek Benedik, doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., JUDr. Zuzana Ďurišová, doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc., JUDr. Roman Hošovský, JUDr. Marek Kordík, PhD., LL.M., prof. JUDr. Ján Mazák, PhD., JUDr. Ondrej Mularčík, prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc., JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., JUDr. Alexander Škrinár, CSc., doc. JUDr. Marek Števec, PhD, JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M., prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

V priebehu posledného desaťročia sa vzdali členstva Mgr. Marek Benedik (v roku 2014), JUDr. Zuzana Ďurišová (2018), JUDr. Roman Hošovský (2015), prof. JUDr. Ján Mazák, PhD. (2022) a prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. (2020).

Predsedsníctvo SAK schválilo nových členov redakčnej rady – doc. JUDr. Ondreja Laciaka, PhD. (2017), doc. JUDr. Martinu Jánošíkovú, Ph.D. (2016), JUDr. Soňu Mesiarkinovou (2015), JUDr. Janu Mitterpachovú, PhD. (2016), JUDr. Evu Sihelníkovu (2020)

V súčasnosti má redakčná rada rovnako ako dosiaľ 16 členov, členstvo v redakčnej rade naďalej nie je honorované, členom patria iba náhrady za čas venovaný posudzovaniu článkov a účasť na zasadnutí redakčnej rady. Zmeny v periodicite zároveň znamenali i zníženie počtu zasadnutí.

Zároveň si spomíname na tých, ktorí boli členmi redakčnej rady a opustili nás – prof. JUDr. Eugen Husár, JUDr. Ing. Imrich Flassik, JUDr. Milan Hanzel, JUDr. Jaromír Svoboda.

Odborné články

Časopis vychádza od roku 2020 s podtitulom „recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax“. Toto označenie si časopis vydobyl sprísnením požiadaviek na kvalitu článkov uplatňovaných voči autorom a skvalitnením recenzného konania.

Základnou podmienkou uverejnenia odborného alebo vedeckého článku v časopise okrem jeho originality je jeho obsahový prínos k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe. Redakčná rada vykonáva dôsledné recenzné konanie článkov v anonymizovanej forme. Pritom starostlivo vždy dbá na vypracovanie dvoch recenzných posudkov na každý odborný článok doručený do redakcie. Recenzenti posu-

dzujú články na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií so zohľadnením najmä náročnosti spracovania témy, aktuálnosti, odbornej úrovne, formálneho spracovania, použitia vedeckých metód spracovania, vedeckého prínosu. Kvalita príspevku sa posudzuje aj s ohľadom na jeho význam pre poznanie a rozvoj práva.

Za posledné desaťročie (2014 – 2023) uverejnil časopis po prísnom recenznom konaní spolu 316 odborných článkov, viac ako 140 príspevkov do diskusie (rubriku aktívne napĺňa najmä JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.),

Spolupráca s autormi

Možno konštatovať, že časopis si vytvoril okruh prispievateľov, ktorí dokážu prísne kritéria odborných článkov splniť. Autormi odborných a vedeckých článkov v časopise sú nielen renomovaní advokáti, ale aj odborníci z iných právnických profesií. Redakčná rada i komora si ich záujem o časopis a publikovanie v ňom mimoriadne váži.

Pretože redakčná rada si je vedomá, že budúcnosť časopisu závisí od mladých autorov, snaží sa najmä mladších autorov viesť k potrebným úpravám ich textov a jej členovia kolegiálne s nimi pracujú. Táto snaha je výrazom záujmu o nových mladých autorov.

Aj preto naďalej redakčná rada každoročne vyhlasuje súťaž pre mladých autorov a jej výsledky sú vyhlasované na tradičnom novoročnom stretnutí právnikov.

Okrem tejto už tradičnej súťaže mladých autorov vyhlásilo Predsedsníctvo SAK v spolupráci s redakčnou radou v roku 2016 súťaž o najlepšiu esej na tému *Prístup k spravodlivosti* a v roku 2020 súťaž pre všetkých advokátov a koncipientov o najlepšiu esej na tému *Ochrana oprávnených záujmov klienta pri poskytovaní právnej pomoci vs. verejný záujem*.

Časopis – to nie sú iba odborné články

Hoci nepochybne najdôležitejšou časťou každého čísla sú odborné články a diskusie k nim, časopis napĺňajú aj ďalšie rubriky – Správy a udalosti o aktuálnom dianí na komore, judikatúra, anotácie odborných právnických publikácií, ale najmä tzv. „interná časť“ časopisu venovaná životu komory, ktorá je prostriedkom komunikácie medzi komorou a advokátmi o stavovských otázkach a dianí v advokácii. Obsah

časopisu dotvára voľne koncipovaná rubrika *Zaujímavosti* (92 príspevkov - do rubriky sa často zapojili napríklad JUDr. Rastislav Straka, JUDr. Miroslav Abelovský, JUDr. Anton Blaha, CSc., JUDr. Kerecman, Ph.D., JUDr. Rudolf Manik, Ph.D., MBA, MHA a JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, Ph.D.).

Dôležitou súčasťou časopisu je uverejňovanie aktuálnych súdnych rozhodnutí – za posledné desaťročie to bolo spolu 205 rozhodnutí vyšších súdov, pravidelnou súčasťou časopisu sú spracované disciplinárne rozhodnutia orgánov SAK a ČAK (rozhodnutia spracúvajú advokátky JUDr. Zuzana Fabiánová, Ph.D. a Mgr. Tatiana Frištiková). V rubrike *Z judikatúry súdneho dvora Európskej únie* bolo počas jej existencie (vznikla v roku 2015) uverejnených spolu 79 rozhodnutí (rubriku zabezpečuje doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.), uverejňované boli i rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (vznikla v roku 2016), prevažne týkajúce sa advokácie (spolu 23 rozhodnutí – Mgr. Michaela Chládeková, Ph.D. a Mgr. Lucia Strečanská).

V rubrike *Do vašej knižnice* časopis za rovnaké obdobie uverejnil 100 anotácií, na jeho stránkach možno nájsť aj množstvo ďalších príspevkov v rôznych rubrikách. Bulletin sa systematicky zaoberal i aktuálnymi témami, ktorými v danom čase advokácia žila – obsahom nových civilných procesných kódexov, problematikou elektronizácie advokácie, či *pro bono* pomocou Ukrajine.

„Internú“ časť časopisu aj po roku 2014 pravidelne napĺňali správy o aktuálnych udalostiach zo slovenskej i zahraničnej advokácie, správy zo zasadnutí Predsedníctva SAK, rubriky *Pýtate sa predsedníctva*, či neskôr *Koncipientske okienko*. Pravidelnou súčasťou časopisu boli aj uverejňované rozhovory s predstaviteľmi slovenskej justície, či zahraničných advokátskych komôr. V tejto časti časopisu boli advokáti informovaní o Slovenských dňoch práva, činnosti košickej regionálnej pobočky komory, o každoročne konanom Dni advokácie a jeho sprievodných podujatiach, novoročných stretnutiach právnikov, ale napríklad aj o Storočníci českej a slovenskej advokácie (2018) a tomu venovanom podujatí.

O správy zo zahraničia sa dlhodobo stará Mgr. Michaela Chládeková, Ph.D. (*Young Lawyers Contest, CCBE, ERA, AIJA*, správy zo zahraničných seminárov a stáží...)

Správy o živote v Českej advokátskej komore nás oboznamovala rubrika *Bulletin advokácie prináša*. V rokoch 2018 – 2020 bol uverejňovaný seriál článkov o jednotlivých advo-

kátskych komorách v krajinách Európskej únie: *Predstavujeme vám európsku advokáciu*. (spolu 20 príspevkov).

Časopis uverejňuje i nekrológy kolegov advokátov, ktorí naše rady opustili a ďalších, ktorí boli s advokáciou inak spätí, blahoželaniam advokátom k významným životným jubileám, ktorých autormi sú ich kolegovia, naposledy JUDr. Štefanovi Lovrantovi k jeho 100. narodeninám. Aj týmto spôsobom sa časopis snaží prehĺbiť advokátsku spolupatričnosť.

Časopis však netvorí iba klasické čísla s obvyklou štruktúrou. V roku 2019 bolo vydané monotematické číslo venované 30. výročiu nežnej revolúcie s podtitulkom *Spomienky na november 1989*, ktoré obsahovalo texty kolegov advokátov venovaných týmto prelomovým udalostiam. V roku 2020 si časopis vkladáčkou (leporelom) pripomenul 145. výročie vzniku advokátskych komôr na Slovensku. V roku 2021 bolo vydané mimoriadne číslo časopisu obsahujúce materiály ku Konferencii advokátov i špeciálne monotematické číslo venované obchodnej arbitráži (č. 9/2021).

Budúcnosť časopisu

Do roku 2024 vstupuje časopis bez podstatnejších zmien oproti predchádzajúcemu ročníku. Naďalej ostáva recenzovaným časopisom pre právnu vedu a prax a vychádza ako dvojmesačník vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

Počas tridsiatich rokov preukázal časopis opodstatnenosť svojej existencie a stal sa neodmysliteľnou súčasťou života slovenských advokátov. *Bulletin slovenskej advokácie* patrí neoddeliteľne k modernej advokácii, je zrkadlom komory a jej činnosti, zaujíma dôstojné miesto medzi odbornými právnickými časopismi na Slovensku, je vlajkovou loďou odbornej komunikácie advokátskeho stavu a je i kronikou komory a advokácie.

Všetky tieto charakteristiky by si časopis mal zachovať aj do ďalších rokov. Želajme mu preto, aby si udržal svoju doterajšiu úroveň, najmä dosiahnutú kvalitu publikovaných odborných článkov, aby mal vždy dostatok autorov i spokojných čitateľov, ale aj nadšenie jeho tvorcom.

Zároveň je namieste vysloviť poďakovanie všetkým, ktorí sa na tvorbe *Bulletinu slovenskej advokácie* v jeho treťom desaťročí podieľali.

Peter Kerecman

podpredseda redakčnej rady BSA

Jozef Brázdil

predseda redakčnej rady BSA

Vážené kolegyně a kolegovia,
vážení čitatelia,

je mi ctou, že sa Vám môžem prihovoriť v roku, keď náš časopis oslavuje 30-ročné výročie svojho vzniku a pripomenúť si dlhú cestu, ktorú za toto obdobie prešiel. Stal sa súčasťou aj môjho profesionálneho života, pretože som dlhých 30 rokov na čele Redakčnej rady BSA, čo je viac ako polovica mojej profesionálnej kariéry advokáta. Za túto dobu sa v redakčnej rade vystriedalo veľa našich kolegov, ale vždy zostala po nich nejaká vzácna spomienka. Lebo ich pôsobenie v redakčnej rade bola oveľa viac ako len obyčajná práca. Zasadnutia redakčnej rady boli a sú vždy stretnutia priateľov, ktorí majú radi právo, právom žijú a k časopisu, jeho obsahu a vyjadrovaniu svojich odborných názorov majú osobný vzťah.

Ďakujem, že som mohol byť súčasťou kolektívu vzácných a múdrych ľudí tri desaťročia, nesmierne ma to ľudsky aj odborne obohatilo. Osobne musím oceniť ešte jednu skutočnosť, a síce, že pozvanie do práce v redakčnej rade bola pre niektorých kolegov tým miestom kde sa naplno rozvinul ich talent a stali sa známymi autormi komentárov, odborných článkov a stali sa tak rešpektovanými autormi. Mám veľmi dobrý pocit z toho, že sa nám podarilo rozšíriť slovenskú odbornú právnickú komunitu o takýchto kolegov.

Chcem poďakovať súčasnému Predsedníctvu SAK aj všetkým kolegom, ktorí sa za tie roky v predsedníctve a vo funkcii predsedu SAK vystriedali, za pomoc, ktorú nám poskytovali. My sme sa snažili urobiť z nášho bulletinu odborný časopis, na ktorý môžu byť všetci advokáti hrdí. Myslím, že sa nám to podarilo. Neviem, čo bude v ďalšom období, ako sa podpíše digitalizácia na autorskom zázemí nášho časopisu, dúfam však, že aj tieto zmeny prekonáme.

Za toto dlhé obdobie *Bulletin slovenskej advokácie* prešiel viacerými zmenami od detského veku až do súčasnosti, ktorá sa stala tiež trochu turbulentnou a myslím si, že sme celkom dobre a bez výrazných strát najmä na poli autorskom ustáli prechod na kombinovanú formu vydávania nášho časopisu. Hoci som bol spočiatku skeptický ako to zvládneme, začal som byť optimista. Chápem to, čo možno bolo pred tým mnohým mladším kolegom jasné, že prechod do kyberpriestoru je logický, nezvratný a keď príde na rad umelá inteligencia tak aj konečný. Ak vyvolá zmeny na trhu právnych služieb, bude to taký prechod ako bol v 90. rokoch – prechod na výpočtovú techniku. Bojím sa, že mnoho advokátov a zamestnancov administratívy stratí uplatnenie a myslím si, že sa treba na túto zmenu už vopred pripravovať.

Prajem nášmu časopisu do ďalších rokov veľa výborných autorov. Nášmu vydavateľovi Slovenskej advokátskej komore želim, aby náš časopis stále podporovali a všetkým Vám, našim čitateľom, veľa úspechov.

Ondrej Laciak

člen redakčnej rady BSA

Mám tú česť byť členom Redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* už siedmy rok. Musím konštatovať, že za tú dobu som prečítal nespočetne veľa inšpiratívnych článkov, ktoré sme posudzovali z hľadiska ich vhodnosti na publikovanie v našom časopise. Takisto debaty v rámci zasadnutí redakčnej rady medzi jej členmi o jednotlivých článkoch sú často intelektuálnym zážitkom a niekedy je aj škoda, že tieto diskusie nie sú zaznamenané a nie sú súčasťou publikovaného čísla. Určite by to bolo zaujímavým doplnením konkrétnej témy, o ktorej pojednáva ten ktorý autor.

To, že úroveň bulletinu je konštantne dlhé roky na vysokej odbornej úrovni je nepochybné. Dôkazom je aj jeho kategorizácia na vedecký časopis v oblasti práva. V redakčnej rade som aj ako zástupca Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory. Nebola to ľahká situácia, keď prišlo rozhodnutím predsedníctva k zníženiu periodicity bulletinu a v redakčnej rade som musel odôvodňovať rozhodnutie, ktoré má zaiste svoje raciono, ale je možné naň nahliadať aj z iného uhla a zastávať opačný názor.

Pre udržanie relevancie *Bulletinu slovenskej advokácie* je nevyhnutné zachovať printovú podobu časopisu s paralelnou elektronickou formou. Asi väčšina ľudí stále radšej siahne po papierovej podobe časopisu, ako by čítala digitálnu verziu, ktorú človek v ruke hmatom necíti a ako by sa niečo z dojmu pri čítaní digitálneho textu vytrácalo. Rovnako je pre zachovanie vysokej úrovne bulletinu potrebné udržať neustály prílev nových článkov od nápaditých autorov. Pri posudzovaní jednotlivých článkov ma veľakrát naozaj teší, akých máme na Slovensku právnikov, aké analytické myslenie majú a ako ho vedia inteligentne pretaviť do písaného textu, rozoberajúc právnu tému, ktorá je často náročná, v teórii a praxi neriešená a práve autori nachádzajú právne riešenia, či analyzujú tú najvhodnejšiu interpretáciu právnej normy, či aplikáciu toho-ktorého právneho princípu na situáciu v aplikačnej praxi, ktorú nerieši konkrétna právna norma.

Bulletin slovenskej advokácie je médium Slovenskej advokátskej komory pre odbornú verejnosť, ktorá tento časopis rešpektuje, uznáva a možno neskromne uzná, že je pre každého právnicka česť v *Bulletine slovenskej advokácie* publikovať.

Jana Mitterpachová

členka redakčnej rady BSA

Členkou Redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* som sa stala počas jej práve uplyvajúcej tretej desaťročnice. Na túto čestnú funkciu ma oslovil predseda redakčnej rady JUDr. Jozef Brázdil ako oceneného autora publikovaných príspevkov. Priznávam, že v tom čase som nemala predstavu o tom, ako prebieha príprava nášho času ani o tom, ako významne ma moje rozhodnutie ovplyvní. Na ponuku som sa rozhodla prikývnuť ako veľký fanúšik tohto časopisu. Okrem nadšenia som ju však prijíjala aj s prirodzeným rešpektom pred kolegami, ktorých som považovala a stále považujem za authority v oblasti právnej vedy.

Na začiatku môjho pôsobenia v redakčnej rade som sa stala jej najmladšou členkou. Preto bola mojím cieľom snaha o zameranie obsahu mladšej generácii advokátov, pomoc mladým autorom pri publikovaní ich príspevkov a recenzovanie aktuálnych a moderných tém. Keď sa spätne pozriem na publikované príspevky, zdá sa mi, že sa nám to (vďaka našim autorom) naozaj podarilo. Čitateľom *Bulletinu slovenskej advokácie* sa zdá jeho obsah jednoznačný. Musím však priznať, že pri prijímaní príspevkov dochádza k ich kritickému hodnoteniu nielen so zameraním na kvalitu zamerania, ale aj na aktuálnosť témy a jej vhodnosť do časopisu. Je pre mňa veľkou ctou, že mám možnosť zúčastňovať sa na odborných diskusiách pri príprave časopisu s viacerými erudovanými kapacitami. Možnosť nahliadnuť do ich zmysľania mi umožňuje odborne rásť, rozvíjať sa v ďalšej publikačnej a prednáškovej činnosti. Zároveň však považujem za zaväzujúce, aby som prispela k možnosti publikovať iným, často začínajúcim autorom, ktorých príspevky potrebujú pred publikovaním usmernenie na to, aby splnili prísne nastavené štandardy.

Verím, že v ďalšom pôsobení v redakčnej rade budem pomáhať s rozvojom publikačnej činnosti ďalším kolegom. Som presvedčená, že nielen vďaka doterajším, ale azda i novým autorom sa nám bude aj ďalej dariť vytvárať z *Bulletinu slovenskej advokácie* moderný, aktuálny a pestrý právnický časopis.

Eva Sihelniková

členka redakčnej rady BSA

Do Redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* som bola prijatá na jeseň roku 2020. Už samotný akt prijatia mal slávnostný nádych. Podpredseda Slovenskej advokátskej komory mi odovzdal Oznámenie o súhlase Predsedníctva SAK s prijatím nového člena Redakčnej rady BSA, a poprial mi veľa úspechu a odvahy pri pôsobení v Redakčnej rade.

Redakčná rada je nielen subjektom, ktorý zodpovedá za posudzovanie článkov, ktoré nám naši vzácní autori predložia. Je predovšetkým zoskupením mimoriadne odborne zdatných právnikov, ktorí sú zároveň ochotní zdieľať svoje poznatky a podieľať sa tak na tvorbe obsahu, ktorý obohacuje celú advokátsku obec. Vnímam ako osobné víťazstvo možnosť stretávať sa s členmi redakčnej rady, vypočuť si ich názory a diskutovať s nimi o článkoch, ktoré nám autori predložia, ale aj o aktuálnych spoločenských témach, ktoré majú presah do advokácie. Posudzovanie článkov je prínosom aj pre samotného recenzenta, pretože ho obohacuje a prináša mu možnosť venovať sa rôznym zaujímavým témam, ako aj príležitosť spolupracovať a porovnávať svoj názor s názormi členov redakčnej rady, a tak rozvíjať svoje úvahy. Byť členom Redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* vnímam ako veľký benefit, ktorý je zároveň príležitosťou a výzvou, pretože na publikované články sú kladené vysoké nároky, ktorých rešpektovanie musia zabezpečiť práve jej členovia.

Dovolím si vyjadriť veľkú vďačnosť za to, že máme naše periodikum – *Bulletin slovenskej advokácie*, ktorý je pre advokátsku obec a, verím, že i odbornú verejnosť, veľkým prínosom a zdrojom cenných informácií. Vo svojej advokátskej praxe som už neraz využila informácie získané z článkov, ktoré nám autori zasielajú. Je veľmi obohacujúce môcť sa oboznamovať s názormi iných právnikov na špecifické a aktuálne právne témy, o týchto názoroch a náhľadoch diskutovať a následne uviesť svoje prípadné návrhy na doplnenie, či úpravu zaslaných článkov. Pre mňa predstavuje pôsobenie v Redakčnej rade BSA príležitosť na odborný a osobný rast.

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Povinnosť advokáta vyjadriť sa na požiadanie SAK – fikcia doručenia zásielky

Advokát, ktorý sa napriek opakovane doručovaným výzvam RK SAK na podanie vyjadrenia k evidovanej sťažnosti, ktoré boli doručované doporučenou zásielkou prostredníctvom pošty na adresu sídla advokáta a boli vrátené ako neprevzaté v odbernej lehote, v dôsledku čoho nastane fikcia ich doručenia podľa § 50 ods. 3 Disciplinárneho poriadku SAK, ako aj prostredníctvom elektronickej komunikácie na e-mail advokáta, registrovaný v zozname advokátov, nevyjadri k obsahu sťažnosti ani nezašle kópiu klientskeho spisu v stanovenej lehote, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené v § 28 ods. 4 ZoA.

Rozhodnutie IV. disciplinárneho senátu SAK z 21. októbra 2020, sp. zn. DS IV.-74/2019:2188/2019

Dotknuté ustanovenia:

- § 28 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení (ďalej len „ZoA“)

Rozhodnutím IV. disciplinárneho senátu SAK z 21. októbra 2020 bola disciplinárne obvinená advokátka (ďalej len „DO advokátka“)

uznaná za vinnú

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože zavinené závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta podľa § 28 ods. 4 ZoA,

tým, že

na výzvu predsedníčky RK SAK z 3. 9. 2019 obsahujúcu žiadosť o vyjadrenie k sťažnosti a zaslanie požadovanej spisovej dokumentácie týkajúcej sa právneho zastupovania A. B. sa v stanovenej lehote nevyjadri a nezaslala kópiu klientskeho spisu, pričom táto výzva jej bola opakovane doručovaná doporučenou listovou zásielkou prostredníctvom Slovenskej pošty a. s. na adresu svojho sídla prvýkrát dňa 4. 9. 2019, ktorá ako neprevzatá v úložnej lehote bola komore vrátená dňa 19. 9. 2019 a druhýkrát dňa 26. 9. 2019, ktorá opätovne ako neprevzatá v úložnej lehote bola komore vrátená dňa 22. 10. 2019 a DO advokátka nereagovala ani na elektronické doručenie výzvy dňa 3. 9. 2019 a 25. 9. 2019 na jej e-mailovú adresu,

za čo jej bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. c) ZoA disciplinárne opatrenie – **peňažná pokuta** vo výške **1 000 eur**.

Podľa § 57 ods. 5 ZoA bola DO advokátke uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške 580 eur v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Podstatou skutku kladeného za vinu DO bolo, že sa na výzvu predsedníčky RK SAK obsahujúcu žiadosť o vyjadrenie k sťažnosti a zaslanie požadovanej spisovej dokumentácie týkajúcej sa sťažnosti sťažovateľa nevyjadri. Výzva bola DO doručovaná poštou dokonca opakovane, pričom všetky doručované zásielky sa vrátili ako neprevzaté v úložnej lehote. Výzva bola tiež doručovaná opakovane DO aj elektronicke na e-mail registrovaný v zozname advokátov SAK, avšak ani na výzvu doručenu touto formou DO nereagovala.

To, že výzvy boli doručované DO tak ako sa uvádza v skutkovej vete a DO si tieto neprevzala, resp. sa k nim vôbec nevyjadri, mal disciplinárny senát za preukázané z obsahu sťažnostného aj disciplinárneho spisu, ktoré tieto výzvy obsahujú.

Keďže DO bola od začiatku disciplinárneho konania pasívna, k návrhu sa nevyjadri, na disciplinárne pojednávanie sa nedostavila a teda neuviedla žiadne skutočnosti na svoju obranu, disciplinárny senát vychádzajúc z obsahu spisového materiálu mal za nesporné, že skutok kladený za vinu sa stal.

Zo znenia § 28 ods. 4 ZoA je zrejme, že pokiaľ sa na požiadanie komory advokát bezodkladne nevyjadrí k obsahu sťažnosti alebo iného podania na požiadanie komory, neposkytne potrebné vysvetlenie a požadovanú spisovú dokumentáciu, ide o porušenie povinnosti advokáta.

Podľa skutku sa DO na viaceré žiadosti predsedníčky RK SAK nevyjadřila, disciplinárny senát preto považoval za nesporné, že došlo k porušeniu povinnosti § 28 ods. 4 ZoA DO advokátkou.

Disciplinárny senát zároveň nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by tento záver rozporovali. Žiadosti o vyjadrenie sa k sťažnosti boli zo strany predsedníčky RK SAK doručované na adresu sídla uvedenú v zozname advokátov vedenom komorou, a to dokonca opakovanú. DO nemala pozastavený výkon advokácie, kedy by bolo potrebné doručovať písomnosti na jej adresu trvalého bydliska. V prípade doručovania oboch žiadostí nastala fikcia doručenie v zmysle § 50 ods. 3 DP SAK, t. j. boli DO riadne doručené. Predsedníčka RK SAK dokonca nad rámec svojich povinností doručovala žiadosti DO na jej e-mailovú adresu, avšak aj takto doručované žiadosti zostali bez jej reakcie.

Disciplinárny senát tiež nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by DO bránila v riadnom výkone advokácie. Na základe vyššie uvedeného má disciplinárny senát za to, že skutok má znaky disciplinárneho previnenia.

Vo vzťahu k zavineniu disciplinárny senát konštatoval, že DO ako osoba znáľa práva a taktiež predpisov SAK, vedela,

že svojím konaním bude konať v rozpore s predpismi SAK a zároveň aj so ZoA, čo svedčí o vedomosti DO o jej protiprávnom konaní. Na základe uvedeného disciplinárny senát dospel k záveru, že DO vedela, že svojím konaním môže porušiť povinnosť uloženú jej v § 28 ods. 4 ZoA a pre prípad, že také porušenie spôsobí, bol s tým uzročený. To znamená, že konanie DO možno hodnotiť ako zavinené konanie s nepriamym úmyslom.

V neprospech DO vyhodnotil disciplinárny senát najmä skutočnosť, že táto bola počas celého disciplinárneho konania úplne pasívna a teda svoje skutky ani žiadnym spôsobom neolutovala. Disciplinárny senát taktiež vyhodnotil v neprospech DO skutočnosť, že sa už dopustila rovnakého disciplinárneho previnenia za obdobný skutok, t. j. ide o recidívu. V prospech DO disciplinárny senát nevyhodnotil žiadnu skutočnosť.

Po vyhodnotení charakteru skutočností v prospech a v neprospech DO disciplinárny senát má za to, že viac skutočností svedčí v neprospech obvinenej. Vzhľadom na uvedené, disciplinárny senát považuje za spravodlivé a primerané uložiť DO peňažnú pokutu vo výške 1 000 eur.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištková, advokátka

Dobrovoľné dražby pri výkone záložného práva alebo v konkurze

Online dražby (aukcie) pri predaji majetku v konkurze

drazby@drazobnik.sk
055 671 0001

www.drazobnik.sk

www.onlinedrazby.sk

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Povinnosť advokáta rokovať s advokátom protistrany – povinnosť odmietnuť poskytnutie právnych služieb

Je disciplinárnym previnením advokáta, ak komunikuje priamo s protistranou, a to napriek tomu, že má vedomosť o tom, že protistranu zastupuje advokát.

Je disciplinárnym previnením advokáta, ak prevezme právne zastúpenie v spore o neplatnosť výpovede z nájmu domu, napriek tomu, že vo veci týkajúcej sa toho istého nájomného vzťahu uzatvoril s oboma jeho účastníkmi zmluvu o advokátskej úschove, ktorej predmetom bola úschova peňazí ako časti nájomného.

Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory zo dňa 8. apríla 2022, sp. zn. K 62/2021 v spojení s rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu odvolacej disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory z 3. marca 2023¹

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 4, čl. 9 ods. 4, čl. 11 ods. 1 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Etický kódex“)
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 2 a 3, § 21 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvinenú advokátku za vinnú z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustila

tým, že

- 1.) pri poskytovaní právnych služieb manželom A. a M. K. ako väčšinových spoluvlastníkov vo veci správy spoločnej veci parcely KN č. 23, ktorého súčasťou je stavba domu č. p. 22, oboje v katastrálnom území M., hoci najmenej od 16. 2. 2021 vedela, že menšinová spoluvlastníčka, pani M. B., je v tejto veci zastúpená Mgr. P. Š., advokátom, napriek tomu dňa 15. 3. 2021 odoslala M. B.

list nazvaný „oznámenie väčšinového spoluvlastníka o spôsobe užívania spoločnej veci – výzva na vypratanie“, v ktorej M. B. vyzvala, aby najneskôr v priebehu mesiaca apríl 2021 vypratala nebytové priestory nachádzajúce sa na prízemí domu č. p. 22, ktorý je súčasťou parcely KN č. 23 v katastrálnom území M.,

- 2.) dňa 24. 1. 2020 uzavrela v postavení uschovávateľa zmluvu o advokátskej úschove s pani V. K. ako príjemcom a pánom R. D. P. ako zložiteľom, ktorého predmetom bola úschova peňazí ako časti nájomného vo výške 12 500 Kč mesačne plateného do úschovy zložiteľom za užívanie domu č. p. 509, stojaceho v časti obce S. (ďalej len „dom“), podľa zmluvy o nájme z 24. 1. 2020 uzavretej V. K. ako prenajímateľkou a R. D. P. ako nájomcom, a napriek tomu v presne nezistený deň mesiaca januára 2021 uzavrela zmluvu o poskytovaní právnych služieb s manželmi M. a R. D. P., ktorej predmetom bolo zastúpenie žalobcov, manželov P., v spore o určenie neplatnosti výpovede z nájmu domu proti žalovanej V. K.,

čím porušila

§ 16 ods. 2, § 17 a § 19 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii a čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 4 a čl. 9 ods. 4 a čl. 11 ods. 1 Etického kódexu.

Uložené disciplinárne opatrenie – pokuta vo výške 20 000 Kč.

Z odôvodnenia:

Disciplinárny senát odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu ku skutku 1. najmä tým, že je nesporné, že disciplinárne obvinená komunikovala priamo s osobou, ktorá bola zastúpená iným advokátom (Mgr. Š.), a to s plným vedomím tejto skutočnosti, a vo vzťahu ku skutku 2. tým, že disciplinárne obvinená ako uschovávateľ pre obe strany mala priamy prístup k skutočnostiam týkajúcim sa plnenia predmetného najomného vzťahu, o ktorom vznikol neskôr medzi stranami spor, a teda mala a má aj počas sporu prístup k informáciám, ktoré môžu, príp. by (v závislosti od vývoja sporu) mohli jednu zo strán zvýhodniť v spore proti druhej (napr. ohľadom platenia či neplatenia najomného), preto z tohto dôvodu nemala disciplinárne obvinená zastúpenie prevziať.

Účelom čl. 11 Etického kódexu je upraviť podrobnejšie kolegiálne povinnosti, resp. ide len o podrobné rozpracovanie všeobecných advokátskych pravidiel obsiahnutých v § 16 a 17 zákona o advokácii. Pokiaľ ide o výklad článku 11 ods. 1 vety druhej Etického kódexu, toto ustanovenie zakazuje advokátovi priame rokovanie s klientom zastúpeným advokátom. Podľa komentárovej literatúry platí, že ak je protistrana zastúpená advokátom, advokát musí konať s týmto právnym zástupcom, nie s klientom. Previnenie voči tomuto pravidlu je závažné, znižuje čestnosť i dôveru advokácie a disciplinárne konanie proti takto sa prevíňujúcemu advokátovi je pochopiteľné. Porušenie uvedeného pravidla zakladá disciplinárnu zodpovednosť advokáta. Príkaz obsiahnutý v druhej vete článku 11 ods. 1 Etického kódexu sa zdá byť úplne zrozumiteľný. V prejednávanej veci (skutok 1.) je nesporné, že

disciplinárne obvinená veľmi dobre vedela, že protistrana je v tejto veci zastúpená advokátom Mgr. Š., a napriek tomu bez súhlasu tohto advokáta s protistranou priamo korešpondovala.

Porušenie § 19 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii je naplnené už v okamihu, keď má advokát informáciu, ktorá by mohla iného zvýhodniť, a na naplnenie tohto deliktu nie je potrebné, aby sa takáto informácia skutočne použila na poskytnutie právnej služby. Síce nemusí dôjsť ku konkrétnemu zneužitiu informácií, ide však o delikt svojím charakterom ohrozovací, teda spôsobilý znížiť dôstojnosť a dôveryhodnosť advokátskeho stavu.

Disciplinárne obvinená sa mylí, ak namieta, že žiadne informácie od sťažovateľky v jej neprospech v konaní o určené neplatnosti výpovede z nájmu domu nemohla použiť a ani nepoužila. Avšak v posudzovanom prípade nejde o to, či disciplinárne obvinená určité skutočnosti alebo informácie zistené pri poskytovaní právnej služby sťažovateľke použila pri následnom zastupovaní manželov P., ale či také informácie mohli existovať, resp. či ich získala a či ich mohla použiť.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Poznámka

1 Preložené a spracované podľa Vrábliková, P.: *Z kárné praxe*. In: Bulletin advokácie, č. 11/2023, s. 54.

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištiková, advokátka

Vyhlásenie publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie pre rok 2024

Redakčná rada *Bulletinu slovenskej advokácie*
v spolupráci s Predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory
vyhlásila na rok 2024

XXIII. ročník publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie pre študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov a mladých advokátov do 35 rokov.

Konkrétnu **tému si účastníci súťaže zvolia** sami. Podmienkou je aktuálnosť témy z teórie alebo praxe slovenského, európskeho alebo medzinárodného práva. Súťažný príspevok nesmie mať popisný charakter. Príspevky v rozsahu maximálne 34 000 znakov (vrátane medzier, literatúry, CV aj textu pod čiarou) treba poslať e-mailom na adresu **ondrisova@sak.sk** alebo **darina.stracinova@sak.sk**.

Termín uzávierky je **30. novembra 2024**.

Článok bude zaradený do súťaže v tom roku, v ktorom bude publikovaný. Porota zložená z členov redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* publikované príspevky vyhodnotí do konca decembra 2024. Pre autorov sú pripravené finančné ceny, porota má právo cenu neudelieť, resp. zvýšiť odmenu. Ceny prvým trom autorom budú odovzdané na tradičnom Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2025.

Seminár o americkom práve

POZVÁNKA

SLOVENSKÁ
ADVOKÁTSKA
KOMORA

Slovenská advokátska komora

v spolupráci s Českou advokátskou komorou

a University of Illinois Chicago School of Law

pozývajú advokátov a advokátskych koncipientov na celodenný

Seminár o americkom práve:

Najvyšší súd USA na historickej križovatke

25. marca 2024

Seminár sa uskutoční v anglickom jazyku, bez tlmočenia

O podujatí

Slovenská advokátska komora je od roku 2009 partnerom výročného podujatia s názvom *Týždenný seminár o americkom práve*, ktorý lektorsky zastrešovala v spolupráci s Českou advokátskou komorou *John Marshall Law School*. JMLS sa v roku 2019 stala súčasťou *University of Illinois Chicago*, čím sa kreovala *University of Illinois Chicago School of Law*.

Ide o tradičný seminár, ktorý sa v predošlých rokoch uskutočňoval prezenčne v Univerzitnom centre Masarykovej univerzity v meste Telč a bol určený pre českých a slovenských advokátov a koncipientov. V čase protipandemických opatrení sa podujatie presunulo do online priestoru.

V tomto roku SAK obľúbený seminár po prvýkrát prináša aj priamo do Bratislavy v skrátenej verzii. Prednášajúcim bude dlhoročný garant podujatia prof. Michael P. Seng, ktorý účastníkom priblíži americké právnické a justičné prostredie. Samozrejmosťou bude aj priestor pre diskusiu a otázky účastníkov.

Profil lektora

Prof. Michael P. Seng je popredný odborník v oblasti ústavného práva, právnej komparatistiky, systému federálneho súdnictva v USA, odboru bytového práva a otázok spravodlivej bytovej politiky. Prof. Seng spolupracuje s Masarykovou univerzitou v Brne, kde už roky realizuje konferencie, prednášky a diskusie so zahraničnými odborníkmi nielen z akademického prostredia, ale tiež s významnými osobnosťami z právnej praxe i z verejného a politického života v USA. Masarykova univerzita prof. Sengovi udelila v roku 2018 čestnú vedeckú hodnosť *doctor honoris causa* v obore právo za jeho celoživotné dielo, ktorým významne prispel a ďalej prispieva k rozvoju práva a právnej vedy v oblasti teórie i jej aplikácie v praxi.

Hosťom na podujatí bude **George Drost** (advokát v Drost, Kivlahan, McMahon & O'Connor, Arlington Heights, Illinois) syn advokáta Johna Drosta, ktorý emigroval z Brna do USA po druhej svetovej vojne a bol jedným z absolventov JMLS a následne finančným podporovateľom vzdelávacích projektov pre slovenských a českých advokátov.

Miesto konania: Slovenská advokátska komora, Kolárska 6, 813 42 Bratislava

Prihlasovanie: Odbor medzinárodných vzťahov SAK (chladkova@sak.sk)

Stage international 2024

PONUKA STÁŽE V PARÍŽI

Parížska advokátska komora ponúka účasť na medzinárodnej stáži pre advokátky a advokátov, ktorí hovoria plynulo po francúzsky a majú záujem o získanie praktických skúseností s francúzskym právnym systémom.

Stáž prebieha **od 7. októbra do 29. novembra 2024** (8 týždňov) a je rozdelená na dve časti.

Študijná časť (4 týždne)

sa uskutočňuje v l'Ecole de Formation du Barreau v podobe seminárov

- o francúzskom právnom systéme a súdnictve
- o postavení advokáta vo Francúzsku
- o etike advokátskeho povolania

Súčasťou programu sú aj návštevy súdov.

Praktická časť (4 týždne)

sa realizuje v parížskych advokátskych kanceláriách.

Požiadavky na uchádzača o stáž

Medzinárodná stáž je určená advokátkam a advokátom do 40 rokov, vyžaduje sa dobrá znalosť francúzskeho jazyka, vrátane znalosti francúzskej právnej terminológie.

Financovanie stáže

Študijná a praktická časť stáže je hradená Parížskou advokátskou komorou. Náklady na cestu, ubytovanie a stravu znáša účastník.

Slovenská advokátska komora poskytne úspešnému kandidátovi štipendium vo výške 500 EUR na čiastočné pokrytie nákladov.

V prípade záujmu o stáž zašlite Váš štruktúrovaný životopis a motivačný list v slovenskom a francúzskom jazyku na odbor medzinárodných vzťahov SAK (chladekova@sak.sk).

Uzávierka prihlášok je 12. apríla 2024.

Viac informácií na <https://www.avocatparis.org/stage-international>

XIX. konferencia o dejinách advokácie

XIX. konferencia o dejinách advokácie sa uskutočnila **18. a 19. januára 2024.**

Po Prahe, Kutnej Hore, Brne, Plzni, Olomouci, Kroměříži, Chýši, Bratislave, Hradci Králové, Českom Krumlove, Banskej Bystrici, Luhačovicích a Českej Lípe sa stali dejiskom konferencie tentokrát západočeské Klatovy.

Namiesto tradičného novembra sa tentoraz historici advokácie zišli až v januári, keďže ich stretnutie bolo súčasťou medzinárodnej konferencie *JUDr. Antonín Schauer a jeho doba* venovanej tomuto klatovskému advokátovi. Spoluorganizátormi konferencie boli okrem už tradičnej Českej advokátskej komory aj Fakulta právnická Západočeskej univerzity, Mestská knižnica Klatovy a Spoločnosť pre moderné dejiny Klatovska. Dobovú atmosféru stretnutia záujemcov o dejiny advokátskeho povolania zvýraznilo aj miesto konferencie, ktorá bola umiestnená do refektára teda spoločnej jedálne mníchov v bývalom jezuitskom kláštore.

Po slávnostnom zahájení a uvedení osobnosti Antonína Schauera odznel prvý príspevok študentov dejepisného seminára Gymnázia Jaroslava Vrchlického v Klatovách Kristýny Strnadovej, Kateřiny Kalistovej a Miroslava Zedla s názvom **Antonín Schauer ako klatovský študent**. Opísali v ňom pre nich blízku tematiku stredoškolských štúdií A. Schauera pochádzajúceho z rodiny pekára, ktorý ich obdobne ako oni absolvoval na miestnom gymnáziu. Bližšie bol opísaný vynikajúci prospech tohto známeho klatovského rodáka i jeho maturita z roku 1881 so samými výbornými, po ktorej sa rozhodol pre štúdium na Právnickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe.

PhDr. Jiří Cukr zo Štátneho okresného archívu v Českých Budějoviciach oboznámil prítomných s témou **Práca advokáta Schauera pre kniežací rod Paarov**. Od roku 1893 Antonín Schauer pôsobil vo vlastnej pražskej advokátskej kancelárii, k jeho klientom patrili i juhočeský rod kniežat Paarov pochádzajúci z Lombardska. Zo Štátneho oblastného archívu v Třeboni boli prezentované palmárne účty Antonína Schauera z rokov 1927 až 1933 svedčiace o zastupovaní rodiny Paarov vo finančnoprávných aj majetkovoprávných kauzách. Až desaťnásobne vzrástli príjmy advokáta v období 1931 – 1933 pri poskytovaní právnej pomoci v rámci predaja nehnuteľností svojich klientov.

S referátom **MUDr. Miloslav Schauer v treťom odboji** venovanom synovi Antonína Schauera vystúpil Mgr. Lukáš Kopecký zo Spoločnosti pre moderné dejiny Klatovska. Miloslav Schauer (1903 – 1988) pochádzal z prvého manželstva jeho otca Antonína s Johannou, rodenou Pflanzarovou,

ktorá zomrela už v roku 1905. MUDr. Schauer pracoval – na rozdiel od svojich troch bratov advokátov – ako obvodný lekárik v Klatovách až do roku 1944. Verný rodinnej demokratickej tradícii sa ako člen Československej strany lidovej zapojil do protikomunistického odboja ako prevádzka a tvorca i šíriteľ protištatných letákov. V roku 1954 ho Krajský súd v Plzni odsúdil za velezradu a vyzvedačstvo na 18 rokov väzenia, z ktorého sa vrátil v roku 1962.

Prvý deň konferencie ukončil referát dekana Fakulty právnickej Západočeskej univerzity JUDr. PhDr. Stanislava Balíka, Ph.D. nazvaný **JUDr. Antonín Schauer ako advokát**. A. Schauer vykonával advokáciu v svojej kancelárii v Prahe dlhodobo, zastupoval pritom viacero významných klientov. Okrem spomenutého rodu Paarov k nim patrili aj napr. mesto Praha v rúrovej afére z roku 1909, Pražská a Českobudějovická obchodná a živnostenská komora v jazykovom spore z roku 1917 či bývalý predseda vlády Československa z rokov 1918 – 1919 Karel Kramář v spore s ministrom Edvardom Benešom z roku 1930. Od roku 1899 zasadal A. Schauer 35 rokov vo výbore pražskej advokátskej komory, exponoval sa aj vo funkcii skúšobného komisára na advokátskych a sudcovských skúškach. V roku 1898 patrili k spoluzakladateľom Spolku českých advokátov.

Druhý deň konferencie bol uvedený teoretickou prednáškou advokátky z Plzne Mgr. Evy Hrbotickéj na tému **Úvaha nad právnou relevanciou poznania histórie**. Zaoberala sa v nej právnymi aspektami štúdia dejín a ich významom pri poznávaní aj vývoja advokátskeho povolania.

Prof. JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, PhD. z Právnickej fakulty Univerzity Komenského oboznámila auditórium s tematikou **Aktivity advokátskeho spolku Sväz advokátov na Slovensku v prvej polovici 20. storočia**. V období prvej Československej republiky pritom popri Spolku advokátov československých pôsobil na našom území aj Sväz advokátov na Slovensku, ktorému predsedal JUDr. Jozef Zlocha a po ňom od roku 1927 JUDr. Emil Stodola. Sväz advokátov na Slovensku vznikol v roku 1924 ako reakcia na menovanie členov výboru celoslovenskej advokátskej komory v Turčianskom Svätom Martine vládou, čím došlo k obmedzeniu autonómie advokátov. Okrem celoštátnych zjazdov advokátov

sa v Bratislave v apríli 1935 konal I. zjazd advokátov zo Slovenska a Podkarpatskej Rusi.

Mgr. Jan Kober, LL.M. z Ústavu štátu a práva Akadémie vied Českej republiky sa prezentoval na tému **Ex cathedra – advokácia a iné oblasti právnej praxe prvej polovice XX. storočia pohľadom Emila Svobodu profesora Právnickej fakulty Univerzity Karlovej**. Priblížil v ňom teoretické názory profesora občianskeho práva a dekana Právnickej fakulty Karlovej univerzity z rokov 1929 až 1930 prof. JUDr. Emila Svobodu (1878 – 1948), autora novely zákona o manželstvom práve prijatej v prvej ČSR pod č. 320/1919 Sb. z. a n., ako aj napokon neschváleného návrhu nového celorepublikového Občianskeho zákonníka.

Šéfredaktorka *Bulletinu advokacie* JUDr. Hana Rýdlová si spolu s pravnikom známeho prvorepublikového advokáta a rovnako právnikom Mgr. Janom Kloudom pripravili referát **Osudy Antonína Kloudu a jeho advokátskej rodiny**. Nien JUDr. Antonín Klouda (1871 – 1961), ale aj štyria z jeho synov boli advokátmi. Zatiaľ čo JUDr. Ivan Klouda (1900 – 1978), JUDr. Jiří Klouda (1903 – 1983) a JUDr. Vratislav Klouda (1910 – 1984) počas druhej svetovej vojny nacistické väzenie v Buchenwalde spolu s otcom prežili, JUDr. Vladimír Klouda (1904 – 1944) bol popravený v Drážďanoch. Antonín Klouda zastával v obdobiach 1934 – 1938 a 1945 – 1948 post prezidenta Advokátskej komory v Čechách.

Riaditeľka mediálneho odboru Slovenskej advokátskej komory PhDr. Nadá Ondrišová predniesla príspevok košického advokáta JUDr. Petra Kerecmana, PhD. **Umelecké prostriedky v slávnych obhajobných rečiach slovenských advokátov**. Auditórium zaujalo najmä prezentované rétorické umenie advokáta JUDr. Michala Mudroňa (1835 – 1887) a to v trestných kauzách Slovákov obžalovaných počas tuhej maďarizácie. Pravotár Michal Mudroň sa pri brilantných obhajobách inšpiroval známymi literátmi ako napr. nemeckým spisovateľom obdobia romantizmu Heinrichom Heinem.

Asistent sudcu z Okresného súdu v Mladej Boleslavi Mgr. Lukáš Malý sa prezentoval príspevkom **Vývoj advokácie a justície vo viktoriánskom Škótsku a Írsku**. Poukázal v ňom na rozdiely medzi pôsobením barristrov a solícitorov ako aj na ich pôsobenie v rámci špecifických súdov akými boli admirálné či šerifské sudy. Okrem absolvovania právnických štúdií a povinnej platenej i neplatenej praxe autor pri podmienkach výkonu advokátskej praxe zvýraznil aj obligatórne členstvo v osobitných právnických spoločnostiach.

Advokát z Košíc JUDr. PhDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA zverejnil svoj referát **En garde alebo advokáti ako duelanti**. Po popise ordálií či trestnosti súbojov v minulosti sa zaoberal účasťou advokátov v dueloch z Francúzska či Spojených štátov amerických často s fatálnymi následkami. Proti súbojom sa prijímali v európskych štátoch špeciálne právne úpravy a v roku 1900 vznikla aj medzinárodná Liga proti súbojom s pobočkami v jednotlivých krajinách starého kontinentu. Spomenuté boli aj súboje právnych zástupcov na území Rakúsko-Uhorska, či zobrazovanie duelantov z advokátskeho stavu v literárnych a filmových dielach svetových autorov.

Advokátsky koncipient z Mělníka JUDr. Tomáš Danihlík prispel na konferencii s témou **Kauza JUDr. Pavla Wintera alebo druhorepublikové Hnutie árijských advokátov na mělnickom príklade**. V čase perzekúcií advokátov po vzniku druhej republiky roku 1938 bolo zo 14 advokátov mesta Mělník 7 členmi „Hnutia árijských advokátov“, 4 boli Židia, 2 boli starší ako 65 rokov s avizovaným ukončením profesnej činnosti a 1 bol utečenec z pohraničia. Členovia tohto hnutia napísali ministerstvu spravodlivosti urgenciu vo veci zamietnutia odvolania proti zrušeniu len pár mesiac trvajúceho zápisu ich kolegu JUDr. Wintera ako Žida do zoznamu advokátov komorou, za čo ich Najvyšší súd až v roku 1946 uznal vinným z kárneho deliktu. JUDr. Pavlovi Winterovi sa počas vojny podarilo ujsť z Protektorátu Čechy a Morava, stal sa vojacom československej armády a po roku 1945 sa usadil vo Veľkej Británii.

Z regionálneho výskumu advokácie vzišla tiež téma zvolená štátnou zastupiteľkou Okresného štátneho zastupiteľstva v Českej Lípe JUDr. Karolinou Truhlářovou **Českolipský advokát Erich Weiss a jeho manželka**. Autorka priblížila *curriculum vitae* advokáta JUDr. Ericha Weissa (1911 – 1988) syna advokáta z Českej Lípy Adolfa Weissa. Kvôli rasovým dôvodom bol počas druhej svetovej vojny väznený v Osvienčime obdobne ako jeho manželka Emília, rodená Altschulová, ktorá však v roku 1945 zomrela v tábore Bergen-Belsen na týfus. Po oslobodení bol Erich Weiss prevzatý do krajského združenia advokátov a jeho dcére Soni sa po Nežnej revolúcii podarilo získať do vlastníctva skonfiškovanú vilu jej starého otca (Villa Altschul, dnes Villa Hrdlička).

Zo svojej rodinnej advokátskej histórie ako tretí referent na konferencii čerpal advokát z Brna JUDr. Milan Kyjovský v príspevku **Účtovná kniha advokáta prvej republiky**. Auditóriu ukázal knihu účtov svojho starého otca brnianskeho advokáta JUDr. Vojtecha Kyjovského (1884 – 1948), ktorý bol po vzniku prvej ČSR poslancom Revolučného Národného zhromaždenia v období 1918 až 1920 za Republikánsku stranu československého vidieka (agrárnikov). Z prezentovaných vysokých výdavkov zaujala suma 2 000 Kč poukázaná za mesiac na telefonické služby, a to v komparácii napríklad s platom sekretárky či úhradou dodaného uhlia v sumách á 800 Kč/mes. Advokátom sa napokon stal aj syn Vojtecha Kyjovského, ktorého synom bol samotný prednášajúci.

Ing. Jana Kleinová z Národného technického múzea sa zhostila témy **Budova klatovského súdu v kontexte diela architekta Bedřicha Bendelmayera**. Český architekt Bedřich Bendelmayer (1871 – 1932) sa pričínil okrem kreácie budov súdov v Klatovách, Olomouci, Chrudimi a Ružomberku aj o vznik prvej secesnej stavby v Prahe (Hotel Centrál), či obytných domov pre štátnych zamestnancov v Muzeálnej (dnes Štefánikovej) ulici v Košiciach.

Vytvorenie Krajského súdu v Klatovách v roku 1921 bolo nosnou tematikou prednesenou PhDr. Karlom Řeháčekom, Ph.D. zo Štátneho oblastného archívu v Plzni ako **Klatovské justičné inštitúcie v rokoch 1928 – 1949**. Činnosť klatovského krajského súdu začala v roku 1928 a pramene z doby jeho pôsobenia boli až do roku 2008 umiestnené v Štátnom

oblastnom archíve Plzeň, pobočka Klatovy. V období 1945 až 1947 existoval v Klatovách aj Mimoriadny ľudový súd, ktorý vyniesol 20 rozsudkov trestu smrti.

Z regionálnych dejín advokácie vychádzala aj prednáška Mgr. et Mgr. Libora Staněka, Ph.D. zo Štátneho okresného archívu Strakonice **Trampoty jednej advokátskej rodiny alebo prierez histórie rodiny Fikarov v Strakoniciach**. V klobočníckej strakoníckej rodine sa v roku 1809 narodil

budúci advokátsky koncipient Josef Fikar, ktorého syn Karol Fikar (1839 – 1883) sa stal už advokátom. Aj jeho syn básnik Miroslav Fikar sa profesne exponoval ako advokát, najskôr v otcovej advokátskej kancelárii a od roku 1928 v Prahe.

PhDr. Miloslava Melanová z Fakulty prírodovedno-humánnej a pedagogickej Technickej univerzity v Liberci prezentovala tému **Klatovskí advokáti v rokoch 1872 – 1950 na príklade kancelárií rodiny Sedláček & Melan**. Priblížené v nej boli osudy potomkov námestníka starostu Klatov advokáta JUDr. Václava Sedláčka (1839 – 1894). V roku 1896 si v Klatovách otvoril advokátsku kanceláriu aj jeho zať JUDr. Václav Melan (1865 – 1944), ktorého syn JUDr. Jaroslav Melan (1899 – 1970) pôsobil v advokácii v období 1933 – 1950. Syn Jaroslava Melana, ktorý sa pred odchodom do dôchodku musel živiť ako skladník v Pozemných stavbách Plzeň (1960 – 1964). Ing. Václav Melan sa ako manžel prednášajúcej rovnako zúčastnil na konferencii.

Záverečný príspevok PhDr. Luboša Veleka, Ph.D. z Masarykovho ústavu a Archívu Akadémie vied Českej republiky **Antonín Schauer a Národná strana slobodomyselná** už mapoval politickú kariéru advokáta, ktorému bola konferencia venovaná. Autor opísal participáciu Antonína Schauera na činnosti mladočeskej strany vrátane členstva v jej výkonnom výbore pred vypuknutím prvej svetovej vojny. Za túto stranu úspešne kandidoval v doplňujúcich voľbách do českého krajinského snemu v roku 1906 a to za obvod Jičín-Nový Bydžov, pričom poslanecký mandát vykonával až do roku 1913.

V závere poďakovali zástupcovia organizátorov referujúcim aj všetkým prítomným za účasť a pozvali ich na najbližšiu jubilejnú XX. konferenciu o dejinách advokácie.

JUDr. PhDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA

advokát

Foto V. Zigo

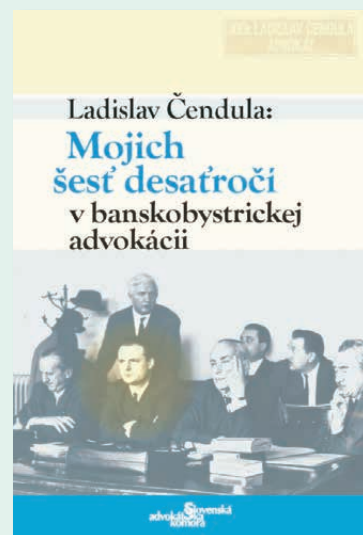
Ladislav Čendula: Mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii

Slovenská advokátska komora nadväzuje na už skôr vydané knihy o niektorých významných slovenských advokátoch pôsobiach v dávnejšej minulosti, či v druhej polovici 20. storočia. Vydala ďalšiu knihu spomienok, tentoraz banskobystrického advokáta Ladislava Čendulu.

Kniha Mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii vznikla v spolupráci s banskobystrickým redaktorom Jozefom Habočíkom. Spomienky Ladislava Čendulu približujú čitateľom nielen jeho život v advokácii, ale aj život banskobystrickej advokácie. Súčasťou knihy sú aj spomienkové texty viacerých súčasných advokátov z Banskej Bystrice a Zvolena, ktorých profesijný život bol so životom staršieho kolegu úzko spätý.

Publikácia je k dispozícii za 5 eur.

Kontakt: ondrisova@sak.sk

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Medzitímní a čiastočné rozhodnutí ve světle judikatury a evropské komparace

Frintová, D.: **Medzitímní a čiastočné rozhodnutí ve světle judikatury a evropské komparace**. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 320 s.

Minulý rok obohatila právnickú literatúru monografia z oblasti civilného práva procesného, ktorá sa venuje špecifickým procesným inštitútom – medzitýmny a čiastočným rozsudkom. Jej autorka, docentka pôsobiaca na Katedre občianskeho práva Právnickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe, predstavuje čitateľom **pocitív a podrobnú** analýzu týchto typov súdnych rozhodnutí.

Autorka v *prvej kapitole* pomenúva **nosnú hypotézu** tejto práce. Je ňou myšlienka, či práve tieto dva typy rozsudkov môžu prispieť k naplneniu cieľov civilného súdneho konania (rýchla a efektívna ochrana práv).

V *druhej, tretej a štvrtjej kapitole* sa autorka venuje **historickému vývoju**. Z nej je zrejmé, že čiastočný a medzitýmny rozsudok nie sú inštitútmi, ktoré prináša moderná doba, ale boli známe už v starovekých úpravách. Autorka však nielen popisuje staršiu právnu úpravu, ale zaujíma k nej vlastný postoj a upozorňuje čitateľa na celkový kontext doby, doslova čitateľa sprevádza.

V *piatej kapitole* sa autorka venuje analýze **aktuálnej právnej úpravy** a v *šiestej kapitole* **vecnému zámeru** nového českého Civilného súdneho poriadku. Autorka víta najmä návrh medzitýmneho určovacího rozsudku a poukazuje na jeho zmysel, ktorým je zabrániť tomu, aby jedna a tá istá otázka bola v iných konaniach riešená opätovne a prípade aj rozdielne.

Siedma kapitola sa venuje **vzorovým európskym pravidlám civilného procesu** (*Model European Rules of Civil Procedure*), ktoré však nie sú európskou detailne prepracovanou úpravou, ale pomenúvajú minimálne štandardy, ktoré by mali tvoriť základ moderných európskych úprav.

V *ôsmej kapitole* autorka analyzuje zahraničné právne úpravy, vybrala si slovenskú, rakúsku, nemeckú, poľskú, lichtenštajnskú a švajčiarsku právnu úpravu. Prvou je **slovenská právna úprava**. Možno povedať, že ide o jej prvú ucelenú analýzu. Závery autorkinej analýzy môžu byť smerodajné pre slovenskú doktrínu, súdnu prax, ale, ako bude ďalej zrejmé, najmä pre legislatívu. Autorka sa najskôr venuje čiastočnému rozsudku a kriticky sa stavia k zvolenej formulácii „*sa v priebehu konania stali nespornými*“, ktorá akoby naznačovala, že predpokladom vydania čiastočného rozsudku je procesné konanie strán, v dôsledku ktorého sa stane meritórne rozhodnutie veci obsolétne. Autorka správne poukazuje na zrejmy inšpiráciu § 391 ods. 1 ZPO, avšak výsledkom je

jej nedôsledné prevzatie. Rakúsky ZPO síce v § 391 ods. 1 ZPO hovorí o situácii, kedy sa časť nároku stane nespornou, robí tak však len v súvislosti s uznaním nároku zo strany žalovaného. Vo výsledku však ide len o jednu z možností, ktoré prichádzajú do úvahy pre vydanie čiastočného rozsudku. Citované ustanovenie rakúskeho ZPO však pokračuje s tým, že vydanie čiastočného rozsudku prichádza do úvahy aj vtedy, ak sa stane predmetná časť nároku *zrelá na rozhodnutie*, v zmysle, že bola dostatočne prejednaná.

Pri medzitýmnom rozsudku autorka považuje za veľmi problematickú formuláciu, že medzitýmny rozsudkom možno rozhodnúť *o základe* alebo *o dôvode* uplatneného nároku (§ 214 ods. 1 CSP). Autorka uvádza, že nie je vôbec zrejmé, čo sa má na mysli pod pojmom dôvod a v práci analyzuje možné výklady tohto pojmu. Nakoniec sa autorka v poslednej podkapitole venuje medzitýmnu určeniu (§ 214 ods. 2 CSP).

Vo vzťahu k **rakúskej a nemeckej** právnej úprave poukazuje najmä na rozdiel pri posudzovaní prípustnosti medzitýmneho určenia. Rakúska úprava trvá na uvedení dôvodu, prečo je medzitýmne určenie potrebné a toto by malo presahovať potreby prebiehajúceho konania. V Nemecku navrhovateľ síce tiež musí uviesť, v akom inom prípade by mohla byť táto otázka riešená, nemusí ale poukázať na konkrétne medzi stranami sporné nároky, ale postačí poukázanie na teoretickú možnosť budúcej potreby takéhoto určenia. Nemecký prístup je tak benevolentnejší. Autorka sa venuje ešte komparácii **poľskej, lichtenštajnskej a švajčiarskej** právnej úpravy.

Závery svojej práce zhrnula autorka v *deviatej kapitole* a dospieva k záveru, že čiastočný a medzitýmny rozsudok sú inštitúty, ktoré majú potenciál prispieť k efektívnejšiemu súdному konaniu. Autorka veľmi trefne poznamenáva, že čiastočné a medzitýmne rozsudky by nemali byť výnimkou, ale bežnou súčasťou aplikačnej praxe, pretože len tak dôjde k naplneniu ich právneho účelu.

Na záver je potrebné konštatovať, že ide o veľmi vydarenú monografiu a verím, že si nájde svoje pevné miesto v slovenskej a českej procesualistickej literatúre, ktoré jej právom patrí.

JUDr. Katarína Gešková, PhD.

Katedra občianskeho a obchodného práva
Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE platný od 1. januára 2024

Charakteristika

Bulletin slovenskej advokácie je **odborný recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax** vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

Periodicita: dvojmesačník (6 čísel ročne)

Formát: A4 (210 × 297 mm)

Rozsah: 64 – 96 strán + obálka

Podklady inzerátov

v elektronickej podobe musia byť definitívne spracované pre tlač vo formátoch EPS, PDF, JPG, TIF... a spĺňať **technické parametre:** nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť CMYK, texty v krivkách. Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok. Materiál na vkladanú inzerciu si zabezpečí inzerent a doručí ho na adresu, ktorú mu oznámi redakcia. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu podkladov.

Ceny inzercie

Vnútorne strany

– vid' obrazové schémy

2./3. strana obálky – 500 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

4. strana obálky – 1 000 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

Vkladaná inzercia – 0,10 eura/ks

Ide o distribúciu inzerentom dodaných tlačovín spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je A4.

Špeciálny inzerát – 12 eur

Výlučne pre advokátov a advokátske kancelárie, ktorého

účelom je ponuka práce

pre koncipienta/koncipientku,

má jednotnú úpravu a rozmer

štvrtiny strany (kvadrant).

Inzerát pre koncipientov/ky,

ak si hľadajú prácu v AK

– zadarmo

Riadková inzercia

sa neuverejňuje.

Zľavy z opakovania

Ceny sú uvedené bez DPH 20 %

a sú zmluvné, pre množstevné zľavy

sa informujte na ondrisova@sak.sk

alebo telefonicky: **02 204 227 28**.

Osmina strany
83 x 58 mm (š x v)

čb 25 eur
cmyk 50 eur

Štvrtina strany
– kvadrant
83 x 123 mm
(š x v)

čb 50 eur
cmyk 100 eur

Štvrtina strany – vodorovný pás
174 x 58 mm (š x v)

čb 50 eur
cmyk 100 eur

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 145 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
174 x 123 mm
(š x v)

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
83 x 254 mm
(š x v)

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Zvislá
polovica strany
spadavka
101 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Celá strana
zrkadlo
174 x 254 mm
(š x v)

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Tri zväzky o histórii advokátskych komôr

Slovenská advokátska komora vydala reprezentatívnu sériu troch publikácií v pevnej väzbe, ktoré mapujú históriu advokácie na území Slovenska. Ide o prvé komplexné spracovanie tejto témy u nás doplnené množstvom fotografií, faksimilií a prehľadných tabuliek. Súčasťou je aj biografický slovník osobností advokácie.

24,- vrátane DPH

20,- vrátane DPH

25,- vrátane DPH

Všetky tri publikácie spolu ako balík za zvýhodnenú cenu!

59,- vrátane DPH

Záujemcovia o kúpu kontaktujte:
PhDr. Ondrišová
02 204 227 28
ondrisova@sak.sk
Darina Stračinová
02 204 227 26
stracinova@sak.sk

NOVINKA

Valachovič/Grausová/Cirák

Zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov

2023 | viazané s prebalom | 1 872 | 159 eur

obj. číslo SO_EVK19

Komentár k zákonu o vlastníctve bytov a nebytových priestorov od autorského kolektívu vedeného JUDr. Markom Valachovičom, PhD., predstavuje historicky najkomplexnejší komentár k tomuto tzv. „bytovému zákonu“, aký bol doposiaľ na knižnom trhu publikovaný. O tom svedčí viac ako dvojnásobný rozsah diela oproti jeho predchádzajúcemu vydaniu.

Publikácia vychádza k 30. výročiu prijatia, resp. účinnosti tohto právneho predpisu, pričom prináša aktualizovaný a doplnený výklad, ponúkajúci podrobný rozbor jednotlivých ustanovení a to vrátane 9 novelizácií predmetného zákona, ktoré boli prijaté od predchádzajúceho vydania knihy v roku 2012. Komentár reaguje aj na doposiaľ poslednú novelu predmetného zákona č. 205/2023 Z. z., účinnú od 1. 4. 2024, pričom je obohatený aj o aktualizovanú judikatúru nielen civilných, správnych, ale aj trestných súdov.

Obsahuje novelu
č. 205/2023 Z. z.,
účinnú
od 1. 4. 2024

Komentár nájdete v našom e-shope pod QR kódom

